MUNȚII

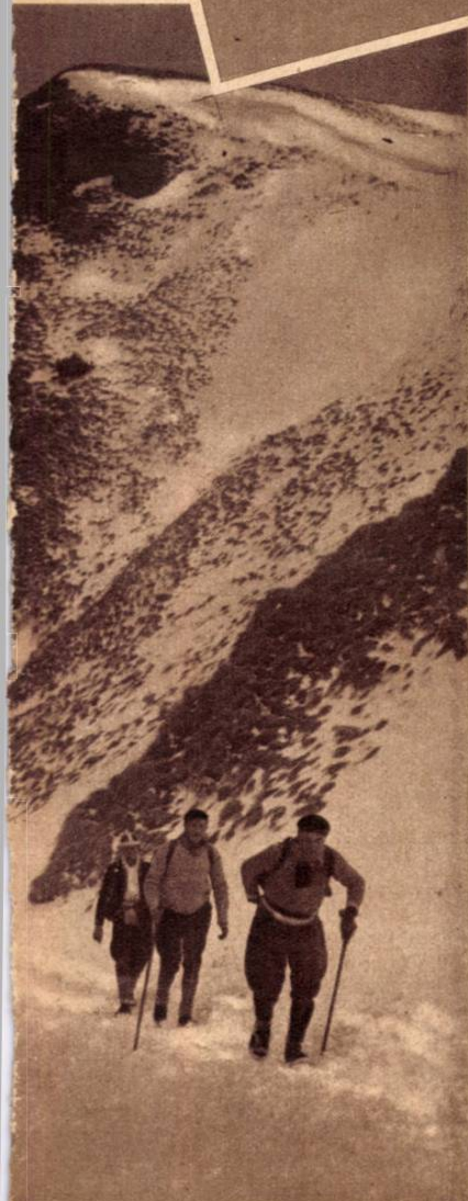
sează dorm înghesuiți pe paturile tari ale unui adăpost; dr.: *Un skior bând apa ce se prelinge din țurțurii de ghiață;* mijloc, dela stânga la dreapta: *Un popas în nemărginirea de zăpadă; marșul pe un podiș; un adăpost în munți; contemplând valea înzăpezită;* jos, dela stânga la dreapta: *E greu la deal pe zăpada nebătătorită; reporterul nostru fotograf mai are timp să zâmbească; urcuș pe coasta muntelui; însfârșit la adăpost; pornirea în recunoaștere, pe skiuri.*

Fotografii I. Berman-Realitatea

De ici—de colo

Sus: *Cu ocazia reparațiunilor ce se fac în marele tunel dintre Predeal și Timișul de Sus, trenurile circulă cu transbordare între aceste două stații.*

Dr.: *Marlene Dietrich, cunoscuta actriță a „Paramount"-ului, lângă statuia ei în marmoră, executată de sculptorul american Scarpitta.*

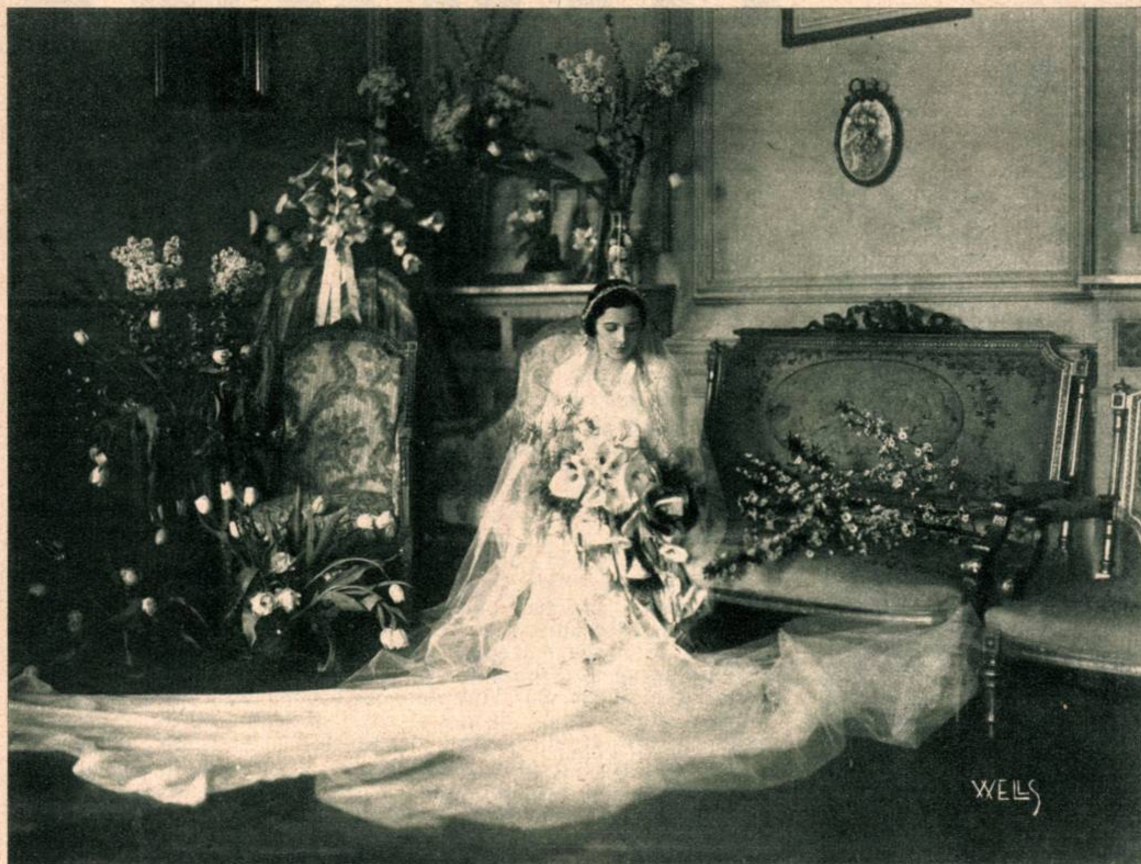
St.: *La Mannheim a fost desvelit de curând monumentul lui Carl Benz, cu care ocazie s'a organizat un cortegiu de automobile și alte vehicule, fabricate în uzinele Benz. In fotografia noastră vedem o tânără doamnă, pe o bicicletă cu motor, străbunica motocicletei de azi.*

Dr. în medalion: *Fostul principe Wilhelm al Prusiei, fiul cel mai mare al ex-Kronprințului, s'a logodit de curând la Bonn, cu d-ra Dorothea Von Salviati.*

Jos: *Ca urmare la conflictul diplomatic între Anglia și Soviete, provocat de implicarea unor ingineri englezi ai casei „Wiker's" într'un proces de spionaj, porturile britanice au fost închise pentru orice fel de mărfuri de proveniență rusă. In fotografia noastră vedem un vapor rusesc acostat la cheiul din Dower. Căpitanul vasului a avut grijă să-și descarce marfa pe cheiu, înainte cu câteva ore de intrarea în vigoare a măsurii represive.*

O cununie în elita bucureşteană

Duminică 23 Aprilie a. c., s'a celebrat, în biserica Patriarhiei, cununia religioasă a domnişoarei Olga Prezan, *— fiica doamnei şi domnului* Mareşal Prezan, *— cu domnul doctor* Const. Dimitriu, *asistent universitar al domnului profesor doctor Danielopol.*

Fotografia noastră reprezintă pe tânăra mireasă, înainte de cununie.

Foto Wells

INŢELEGERE

Un european mănâncă în China, la masa unui mandarin. In patrie, auzise că onorabilii chinezi mănâncă foarte multă carne de pisică. Când se aduse la masă o friptură destul de suculentă, străinul se apropie discret de gazdă, şi-l întrebă încet:

— „Miau, miau?"

Chinezul dădu din cap în semn de mirare, şi adăugă:

— „Hau, hau!"

AVIOANE COMERCIALE

Germania construeşte mereu avioane comerciale noi. Un străin, examinând un asemenea aparat, pe aerodromul dela Tempelhoff din Berlin, a întrebat:

— „Ce greutate poate purta un asemenea avion?"

— „500 de bombe"...

.. si non e vero...

DON JUAN

— „Şi cum, domnule Popescu, chiar aşa mare noroc ai la femei?"

— „Dragă, ca să nu vorbesc mai mult, pot să-ţi spun că o femee a vrut să se sinucidă din cauza mea".

— „Cum asta?"

— „Spunea săraca: „Decât să mă mărit cu Popescu mai bine beau otravă!"

PROFESIUNE

— „Cunoşti pe domnul dela masa de vis-a-vis? Omul acesta a scris în viaţa lui mai multe prostii decât toţi scriitorii noştri la un loc".

— „Serios? Dar ce, e romancier?"

— „Nu, stenograf parlamentar".

AŞA DA

— „A cui eşti tu fetiţo?"

— „Eu sunt păpuşica dulce a tăticului".

— „Dece nu şi a mamei?"

— „Pentrucă Tribunalul m'a dat tatei".

CURAGIOS...

— „Domnule director, am onoare să cer mâna fiicei dv."

— „Ai vorbit cu soţia mea?"

„Da, şi insist totuş să mi-o acordaţi".

DE CUVÂNT...

— „Cum pungaşule, atât de mic, şi ai şi început să fumezi? Dacă aş fi tatăl tău, ţi-aş arăta eu ţie".

— „Nu pierdeţi ocazia, mama e văduvă".

D-ra *Maria Anca* s'a logodit de curând cu domnul *A. Pop-Marţian*, societar al Teatrului Naţional din Bucureşti.

Foto Wells

LIPSA DE LOGICA

— „Ei, cum a fost noua premieră?" întreabă doamna Popescu pe prietena ei.

— „N'are nici un pic de logică, ma chère".

— „Cum adică?"

— „Actul al doilea se petrece la şase ani după primul act, şi menajul are aceiaş servitoare, păi se poate, dragă?"

Amelia Earhart

Curajul

FEMEILOR

— „La ce te gândeai?" l-am întrebat eu din nou.
Pilotul se scărpină în cap.
— „Pe legea mea că nu știu! Probabil la ce voiu face în momentul următor. Eram tare mulțumit că aveam o parașută. Marea problemă era să mă descurc, pentru a mă putea lansa... Când am început să plutesc în întunerec, — curios, ce tăcere se întinsese odată cu amuțirea motorului — mi-a rămas timp berechet pentru gândire. Eram cam îngrijat în privința locului unde aveam să aterisez. Aș fi vrut să nimeresc în apropierea unei case. *Nu-mi place să umblu pe jos.*"

Am reprodus această mică întâmplare pentru a arăta pe scurt starea de spirit, pe care o poți avea în momente de primejdie acută.

Apariția subită a unui dezastru iminent galvanizează pe cei mai mulți, într'un suprem efort de a supraviețui. Indiferent dacă ești laș sau erou, faci totul pentru a te salva și mă îndoesc că sub tensiunea crizei te gândești mult la pericol. De obiceiu într'un accident — fie că se produce în aer, pe pământ sau pe apă — sunt atâtea de făcut și atât de *repede*, încât toate eforturile se cheltuesc în acțiune; nu-ți rămâne nici timpul, nici energia și nici dispoziția de a-ți pipăi pulsul spiritual, pentru a determina dacă bate în ritmul curajului sau al lașității.

Intr'o zi mă aflam în strâmtoarea Long Island, unde înotam împreună cu alte trei cunoștințe. Ceilalți prieteni ai noștri se aflau pe bordul unui yacht care se oprise în loc, neancorat însă. Deodată, o briză mai puternică umflă pânzele și vasul porni, lăsându-ne pe noi, innotătorii, cu mult în urmă. Apa era tăioș de rece, iar malul la mai bine de o milă depărtare. Mă aflam și așa de prea multă vreme în apă și eram obosită. Intr'un cuvânt, mă găsiam într'o situație extrem de neplăcută. Ar fi de presupus că mi-aș fi încrucișat atunci mâinile pe piept lăsându-mă în voia unei pitorești și probabil fatale crize de isterie, sau că *„cu plămânii plini de apă, mi-aș fi văzut întregul trecut, perindându-mi-se pe dinaintea ochilor"*.

St.: *Decorarea aviatoarei la Londra;* jos: *Miss Amelia Earhart la New-York, după înapoierea din raid.*

Curajul feminin e de altă esență decât cel masculin?
Frica face și ea parte tot din curaj?
Ce forță a determinat pe miss Amelia Earhart să traverseze singură Atlanticul?

CE doză de curaj îi trebue unei femei, pentru a întreprinde singură un raid transatlantic?

Din dimineața în care am aterizat pe câmpul William Gallegher, lângă Londonderry, după vre-o patrusprezece ore de sbor dela Port Grace, Newfoundland, mi s'a pus această întrebare de nu mai știu câte zeci de ori. Ezitând a da un răspuns, pentrucă — drept să vă spun — n'ași putea preciza cât curaj îți trebue pentru aceasta sau pentru orice altă ispravă — întrebările au devenit mai profunde:
— „Când ai pornit, n'ai avut senzația fricei? Și mai târziu, când ai văzut ieșind flăcări pe țeava eșapamentului, nu te-ai îngrozit?"

De obiceiu, în ficțiuni, eroul își vede în acele ultime momente — când moartea îi e iminentă — întreaga viață perindându-i-se pe dinaintea ochilor. Ei bine, asta poate fi adevărat în ficțiune; nuștiu însă dacă și în realitate. Știu doar că niciunul din cei cari au trecut cu adevărat prin momente grele și mi-au istorisit apoi peripețiile, n'au pomenit de o asemenea viziune.

Mi-aduc aminte tocmai că vorbiam zilele trecute cu un faimos pilot, care face curse comerciale regulat. Avusese de curând un accident. In toiul unei furtuni, pe când se afla în Estul Clevelandului, i se rupsese una din aripile aeroplanului. Totul s'a produs atât de repede, în întunerecul opac și sub ropotul greu al ploii, încât la început nu și-a putut da seama ce anume se întâmplase. Simția doar că aparatul devenise dintr'odată cu neputință de mânuit.
— „Ce spaimă trebue să fi tras!" am exclamat eu.
— „Da' de unde?! Eram prea ocupat pentru asta în clipa aceea. Vream să am siguranța că mașina era definitiv defectată, mai înainte de-a o părăsi."

Ei bine, n'am avut nici viziuni şi nici nervi. Pur şi simplu, nu pot suferi ideea înnecului şi atunci, mi-am concentrat întreaga energie în efortul de a scăpa cu bine din acest impas, întocmai ca şi ceilalţi prieteni ai mei. Evident, trebuia să ne păstrăm calmul cu orice preţ, ceeace am şi făcut, rezervându-ne astfel suficiente forţe pentru a ne apropia de odgonul ce ni s'a aruncat mai târziu.

O prietenă căreia îi istorisiam tocmai acum câteva zile această întâmplare, mi-a amintit ce au publicat ziarele despre convorbirea telefonică transatlantică, pe care am avut-o cu soţul meu, în urma sborului ce l-am întreprins singură, în Irlanda.

— „I-ai spus că, văzând flăcările ce ieşiau din eşapamentul defectat, te-ai îndreptat spre Ocean, pentrucă ai fi preferat înnecul, arderii."

Reproducerea era perfect exactă. Când prin eşapamentul defectat, au început să se iveacă flăcări, mi-a părut că apa îmi oferia un sfârşit mai puţin crud decât focul.

„Eroic" n'a fost. Poate tocmai contrariul. De un singur lucru sunt însă sigură şi anume, că nu m'am pierdut în „regrete inutile" sau în îngrijorări. Îngrijorarea poate fi o atitudine potrivită pentru pasageri. Prin asta nu vreau să spun însă că posibilitatea unei catastrofe ar trebui ignorată, sau că n'ar trebui să se considere cu seriozitate în prealabil, toate eventualităţile, întrucât tocmai de aceste pregătiri depinde succesul unei întreprinderi.

Bazată pe această filozofie, „m'am îngrijat" timp de o lună sau două înaintea raidului meu transatlantic. Am încercat să imaginez toate eventualităţile posibile. Drept e că proectul meu era asemeni unui joc de noroc. Dar jocurile acestea sunt o pasiune umană şi cred că pontarea pe mize mari comportă o fascinaţie îndeosebi de puternică. Miza în această partidă era viaţa mea, contra bucuriei de a realiza ceeace doriam atât de mult.

Natural, nu vream să pierd, dar eram hotărîtă să primesc cu resemnare un asemenea desnodământ dacă *destinul* ar fi vroit-o. Am avut însă grija să prevăd echipamentul aeroplanului cu toate aparatele imaginate până acum, pentru prevenirea unei nenorociri şi am căutat să mă pregătesc atât fiziceşte cât şi sufleteşte. „Antrenarea" mea consta mai cu seamă din cei doisprezece ani de aviaţie pe cari îi făcusem până atunci, pur şi simplu pentru plăcerea sportului.

Şi asta a fost totul.

După mine, săvârşirea unei acţiuni ce comportă primejdie, reclamă adesea foarte puţin curaj. Dar pregătirea la acest act — acceptarea inevitabilelor riscuri — pot fi, pentru moralul unui individ, o încercare cu mult mai mare. Căci, în realizarea a ceeace noi numim „eroic" curajul moral intră în aceeaş măsură ca şi curajul fizic, şi faptul acesta e prea adesea trecut cu vederea. Odată acţiunea pornită, individul e dominat de excitaţia momentului. „Fierbinţeala luptei" e un mare adevăr. Sub stăpânirea ei, oamenii şi animalele lucrează fără a se mai gândi, prin instinct. Dorinţa de a trăi e fundamentală. După cum spunea şi Sophocle, *„nici un om nu e atât de nebun încât să îndrăgească moartea"*.

Multe din discursurile ce mi s'au ţinut în ultimele săptămâni, desvoltau ideea că, curajul ar fi o calitate exclusivă a bărbaţilor. Acest punct de vedere mi se pare cam ciudat. După mine, femeile dau tot atâta dovadă de curaj ca şi bărbaţii, deşi se manifestă adesea în câmpuri diferite.

Pe urmă există forme ale curajului feminin, care au ajuns să fie considerate de lume, în mersul firesc al lucrurilor. Astfel e naşterea copiilor şi apoi asumarea enormelor sacrificii ale creşterii lor, care trec neobservate.

Dacă curajul feminin a fost adesea contestat, apoi aceasta se datoreşte faptului că nu există o unitate comună de măsură a acţiunilor celor două sexe. Spre exemplu bărbaţii şi femeile nu se duc în răsboaie umăr la umăr — întâmpinarea primejdiilor fizice nu prezintă un domeniu comun pe care să se poată face o comparaţie a reacţiilor, în circumstanţe similare.

Secole dearândul femeile au fost pregătite pentru o viaţă cu totul deosebită de a bărbaţilor. Ele au fost crescute în „spiritul timidităţii". Cu această idee, a-ting ceeace pare a fi esenţa chestiunii, şi anume: timidul care îndrăsneşte e mai brav decât bravul.

Se pune întrebarea dacă persoanele sensibile, cu o imaginaţie vie, sunt mai mult sau mai puţin curagioase decât cele flegmatice. Imaginaţia celor dintâi face poate un tablou al tuturor pericolelor pe care le vor întâmpina, pe când tipul flegmatic nu percepe decât ceeace-i prezintă momentul. Dar aceeaş imaginaţie care evocă riscurile, e înfierbântată de viziunea succesului — un stimul ce lipseşte spiritelor mai reci.

Desigur, risc să devin o feministă militantă, dar ce vreţi, această necontestată superioritate a bărbatului mă exasperează. Iată câteva din incidentele ce m'au adus în această stare de spirit.

Pilotam într'o zi un aeroplan, însoţită de un mecanic care nu atinsese în viaţa lui cârma în aer şi care habar n'avea de aviaţie. Ei bine, cu toate acestea, după un raid de cinci sute de mile când „superiorul bărbat" ieşia din locul destinat pasagerului, mi-a fost dat să aud următoarea remarcă:

— „Fetele astea sunt întotdeauna însoţite de un bărbat, în cursul sborurilor, nu-i aşa?"

Intr'o zi, pe când eram studentă la Universitatea din Columbia, m'am căţărat pe turnul bibliotecei pentru a urmări o eclipsă de soare. Sub mine, într'un balcon, se aflau câţiva bărbaţi, foarte mulţumiţi de poziţia lor, până în momentul când mă văzură cocoţată deasupra lor. După ce m'au cântărit câteva clipe din ochi, apreciând greutatea suişului, au pornit cu hotărîre la drum.

— „Pe dracu!" exlamă unul din ei, după ce ajunsese în vârf. „Părea grozav de primejdios, dar mi-am dat imediat seama că dacă a făcut-o o fată, puteam s'o facem şi noi!"

Probabil că amintirile acestea m'au făcut să primesc cu îndoită recunoştinţă acolada pe care mi-a dat-o la Londra, Ralph Blumenfeld, directorul ziarului „Daily Express", spunându-mi:

— „Retractez prin aceasta teoria mea favorită, că femeea e incapabilă de o realizare cu adevărat valoroasă."

„D-rul Blumenfeld îşi baza galantele-i cuvinte pe recentul record al raidului meu transatlantic.

Imi făcusem călătoria prin ceaţă şi furtună. Pe aripi şi în multe alte părţi ale aeroplanului, se depusese un strat gros de ghiaţă, ce ameninţa să-mi desechilibreze aparatul. Altimetrul încetase să mai înregistreze înălţimea şi asta pentru prima oară, în doisprezece ani, de când mă servia. Sburam cât mai jos cu putinţă, silindu-mă să menţin maşina în echilibru, la o altitudine constantă. Trebuia să observ viteza motorului, consumarea combustibilului şi o duzină de alte lucruri în vreme ce căutam să-mi urmez drumul.

Eram extrem de ocupată. Intreaga concentrare de care eram capabilă, se cheltuia în acţiuni de moment. Ochii nu mi se mai deslipiau de pe instrumentele de cari-mi depindea viaţa. Facultăţile îmi erau toate într'o stare de tensiune acută.

Eram prea activă pentru a mă lamenta şi prea absorbită de problema ieşirii din acest impas, pentru a mă întreba ce s'ar fi întâmplat, dacă motorul ar fi încetat să mai funcţioneze.

Dar poate că acest perfect echilibru sufletesc, se datoria faptului că începusem călătoria bine odihnită şi în excelente condiţiuni fizice. Oboseala e o mare prietenă a fricei. Acum, când privesc în urmă, îmi dau seama că abia în dimineaţa când am ajuns deasupra Irlandei, am avut o uşoară senzaţie de oboseală. Ieşisem tocmai dintr'un banc de nouri, pentru a vedea soarele ce-şi reflecta razele pe un covor alb de aburi. Reflexul era atât de puternic, încât deşi prevăzută cu ochelari negri, n'am putut suporta orbitoarea lumină mai mult de 20 de minute, aşa că am preferat să străbat nourii, coborînd spre suprafaţa apei, la umbră şi răcoare.

Când am ajuns la capătul călătoriei însă, eram foarte bine dispusă. La urma urmelor, o noapte de veghe petrecută chiar într'o activitate concentrată, nu constitue o încercare prea grea pentru cineva, care nu e tocmai în vârstă şi se bucură de o oarecare sănătate fizică.

AMELIA EARHART

Poşta redacţiei

D. NEGRU-Timişoara. — **Prindem revista cu un ac, deoarece mulţi vânzători necinstiţi dau revista la citit şi ne-o înapoiază în urmă ca... nevândută. Am comandat însă o maşină specială de capsat, care trebue să sosească. — Găsiţi că n'am făcut îmbunătăţiri? Pentru imprimarea acestei reviste am adus maşini cari au** costat milioane. **Cât priveşte hârtia pe care se imprimă volumele,** totul **depinde de Oficiul de Vânzare al hârtiei. A lui e vina, dacă o vină!**

Catechismul unei femei frumoase

BERNARD SHAW, celebrul scriitor și autor dramatic englez, s'a înapoiat de curând la Londra, dintr'o călătorie pe care a întreprins-o în America și Extremul Orient.

Primul său articol, după înapoiere, publicat în „London Observer", este intitulat „Catechismul unei femei frumoase". Vom spicui din el câteva pasagii:

„O femee frumoasă se scoală de dimineață, tot atât de frumoasă cum s'a culcat. Zece minute de gimnastică suedeză, dacă nu ajută la menținerea supleței, contribuesc totuș ca femeea să rămână în nota modei. Dușul sau baia nu sunt obligatorii, dar cum obicinuința devine a doua natură, nu strică niciodată, căci apa, de robinet sau de Colonia, refrișează oarecum corpul.

Și iat-o pe frumoasa noastră, instalată în fața măsuței, pe care obicinuește să-și ia dejunul pe terasă, în buduar, sau în grădină. Invăluită în spuma de dantele a peignoir-ului sau în mătasea colantă a pijamalei, femeea trebue să facă totdeauna o bună impresie, la micul dejun.

Orice femee frumoasă care se respectă, este obligată să facă o mică plimbare înaintea prânzului. Imbrăcată cochet, într'un taileur de culoare modernă, trebue să-și plimbe pașii prin fața vitrinelor bogat împodobite.

O „robe de chambre" trebue să fie confecționată totdeauna dintr'o materie ușoară, transparentă, în culori deschise. Când vine soțul la dejun, vrea lumină, voie bună și parfum subtil. Mâncarea îl interesează mai puțin.

După un somn întremător, — care foarte adesea se traduce prin lectura revistelor sau a unui roman, — eleganta noastră primește sau face vizite. Iată-o îmbrăcată într'un splendid robe-manteau, care îi scoate în relief admirabilele forme. Singurul necaz pe care-l simte frumoasa de care ne ocupăm, este că în materie de mătăsuri sau ștofe, culorile moderne sunt standard: gris, beige, grège, așa că din acest punct de vedere, nu poate fi originală.

In rochiță superbă de mousselin imprimat, la curse, în toalete de mătase la bridge sau la ceai, femeea frumoasă trebue să păstreze neîntrerupt contactul intim cu moda. Căci o femee, oricât ar fi de divină, dacă nu știe să se îmbrace, pierde mult din valoarea ei.

Am redat mai sus numai câteva pasagii. Căci autorul se pierde într'o serie de considerații, pentru care nu avem loc aci.

Ca încheere nu putem adăoga pentru elegantele noastre, decât că marile magazine „SERILANA" din București, str. Lipscani 73 și sucursalele din toată țara, le pun la dispoziție ultimele creațiuni ale modei, în culorile „dernier cri", atât ca mătăsuri, — fabricate de *„S. Trebitsch & Fiu"* din București, — cât și ca ștofe, — furnizate de *„Industria Lânei" S. A.* din Timișoara.

„SERILANA" vinde eftin, mărfuri fără de rival. Iar în ceeace privește tonul modei, tot „SERILANA" e în permanență la locul de frunte.

ALBERTINA RAY

Ce nu știe toată lumea

Un duel în 2100 de reprize, care a durat 19 ani: Căpitanul Fournier și Maiorul Dupont, au început un duel în Strassburg la 1794, care s'a terminat în 1813.

Factorul orb. Bill Montgomry (născut orb), a fost factor poștal timp de 35 de ani și n'a pierdut niciodată o scrisoare!

Columb *nu credea* că pământul e rotund!

In scrisoarea sa către Isabella, unde descria peripețiile celei de-a treia călătorii, spunea următoarele:

„Am ajuns la concluzia că nu e rotund, ci de forma unei pere..."

In prezența unui bărbat, femeile din Timor Laut trebue să țină un ochi închis.

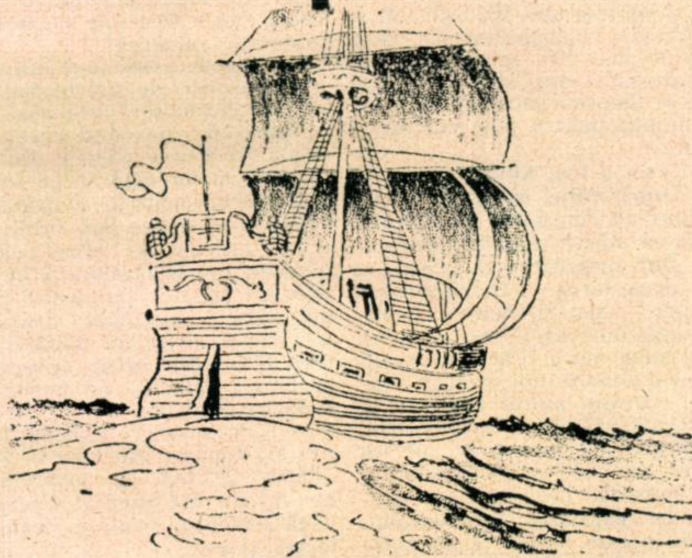
Problema criminalității

In timpul din urmă problema „criminalității pasionale" a făcut la noi obiectul unor interesante și minuțioase cercetări, datorite d-lui M. Negrea-Râmniceanu.

„Crima pasională", un volum compact de 250 pagini, va fi în vitrina librăriilor peste câteva zile.

Regina Margareta de Navarra purta inimile îmbălsămate ale iubiților ei, în buzunarele de mătase ale rochiilor. (Fiecare din bărbații cari au iubit-o, au pierit de moarte violentă).

Descoperirea Americei a costat 6951,62 dolari. Suma aceasta a acoperit toate cheltuelile, cu salarii cu tot.

Din Dramele circului

— CUM SE DRESEAZA ANIMALELE FEROCE —

Circul, iată un domeniu aproape necunoscut în amănunte, pentru marele public. In baia de lumină a reflectoarelor și în cadrul fastuos, ni se prezintă cele mai periculoase numere de dresaj, pe care le admirăm fără prea mult entuziasm, dar prea puțini știu prin câte greutăți trece dresorul, până poate prezenta un spectacol bine pus la punct.

AU TRECUT de mult vremurile lui Nerone, când se aruncau bărbați, femei și copii prin arenele circurilor, pradă fiarelor sălbatice, crescute și îngrijite anume pentru acest spectacol fioros.

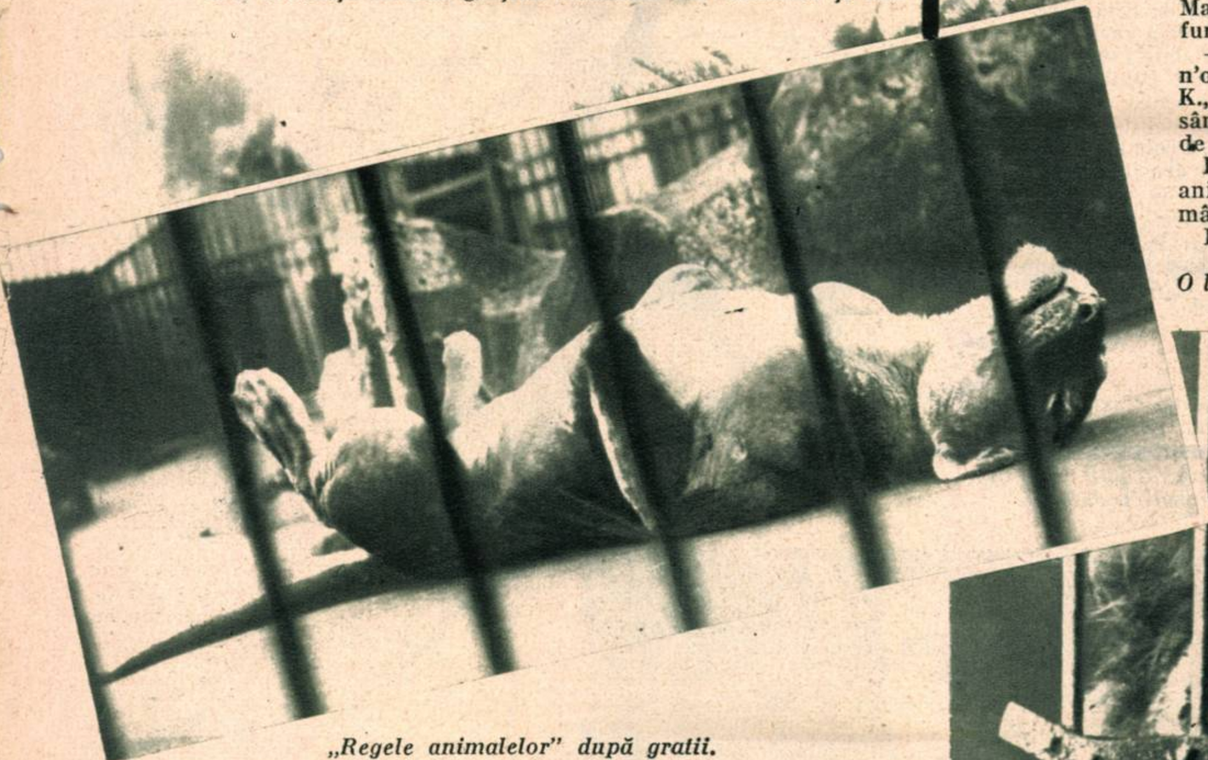
Totuși, tragedii se petrec și în zilele noastre prin circuri. N'avem decât să ne amintim de luptele de tauri din Spania care fac destule victime.

O REPREZENTAȚIE PENTRU UN SINGUR OM!

Dar și prin circurile din celelalte țări au loc destule drame.

— E adevărat că întrebuințați fiare înroșite în foc la dresarea animalelor sălbatice? — am întrebat pe d-l Rudy K., proprietarul unui circ mare, care a fost prin Capitală.

— E o credință absolut greșită. Animalul s'ar sălbătici și mai

„Regele animalelor” după gratii.

mult... Apoi s'ar arde blana și ar rămâne semne, cum rămân la boii stampilați, în cirezile de vite.... Numai țiganii ursari — și încă cei proști — scot ochii urșilor sau întrebuințează alte asemenea mijloace barbare... Intr'un circ, animalul are preț, când e arătos; mai ales blana trebue să fie impecabilă... Animalele maltratate nu pot fi frumoase...

„Dacă vrei să-ți arăt cum se dresează tigrii, leii și urșii albi, poți asista azi la o repetiție... Vei vedea câțiva tigri cari sunt aproape dresați... Mă ocup de dânșii de câteva luni, fără să fi asistat încă nimeni la dresare.

„La primele lecții nu trebue să fie de față nici un om, căci animalele se distrează. Și nu poți face nimic cu dânsele. E nevoe de liniște și blândețe...

„D-ta vei fi azi publicul! Va fi o reprezentație pentru un singur om !...”

O TIGROAICA FURIOASA

Incepuse să se instaleze grilajul înalt, de fier, într'una din cele trei arene, precum și tunelul de zăbrele, care făcea legătura dintre grajdul tigrilor și incinta arenelor.

— Șezi aci, în față — îmi arătă d. Rudy K. — ai voe să aplauzi, unde-ți va plăcea”.

Orchestra circului se urcase sus în estradă. La primele acorduri, ușile tunelului de zăbrele se deschiseră și mai mulți tigri năvăliră sălbatec în arenă. In urma lor, venia liniștit directorul Rudy K. îmbrăcat într'un costum de mexican, cu pantaloni largi și o pălărie cu bordură mare.

Era o repetiție generală. Dresorul vroia, probabil, să deprindă animalele lui cu muzica și costumul, ce avea să-l poarte la reprezentații.

D. Rudy K. înaintă până aproape de mijlocul arenei și se înclină adânc în fața mea, ca și cum toate estradele ar fi fost tixite de public.

Deodată o tigresă, ce se furișase pe la spatele dresorului, îi sări în spinare.

Văzui cu groază cum îl apucase cu dinții de ceafă, pe când o labă îi sgâriase obrazul, în apropierea ochilor.

In aceeaș clipă sări în cușca uriașă tânărul dresor Marchat, elevul cel mai bun al directorului. Intr'o mână ținea o furcă de fier; în cealaltă un revolver, cu care țintea acum spre tigresă.

— *Nicht schiessen!* (Nu trage) — strigă poruncitor directorul.

Marchat trase un foc de revolver în sus, care găuri pânza cortului.

Fiara, speriată de pocnitură, sări jos din spinarea directorului. Marchat începu acum s'o îmboldească cu furca de fier, spre eșire.

— Bagă de seamă, e tigroaica plină... să n'o lovești în burtă! — strigă în nemțește d. K., a cărui cămașe mexicană se înroșise de sângele, ce-i curgea din ceafă și sgârietura de lângă ochi.

Repetiția generală fu întreruptă. Celelalte animale au fost gonite și ele din arenă, fiind mânate spre cuștile lor.

Rănitul plecă singur în vagonul-salon, pe

O leoaică jucându-se în cușca unei menagerii.

St. *Doi pui de tigru, transportați cu avionul în Franța.*

care-l locuit împreună cu soția și cele două copile ale lor.

Vagonul era împărțit în patru compartimente: camera de dormit, budoarul doamnei, salonașul (în care erau covorașe scumpe, un piano, radio, tablouri pe pereți) și o elegantă sală de bae, în care se aflau și sticle cu soluții antiseptice, pansamente, pense hemostatice, un autoclav pentru sterilizare: un mic colț de sală de operație a unei clinici chirurgicale.

O cameră demontabilă, atașată vagonului, servia ca odae a copiilor și era plină cu jucării: elefanți, cai, tigri, lei...

Năvălisem și eu în vagonul-salon, locuința particulară a directorului circului, fără a mai ține seamă de nici o regulă de politeță. Mi-am adus aminte că în tinerețea mea, ca student medicinist, făcusem practică prin spitalele bucureștene. Și acum mă pregătiam să dau primul ajutor celui rănit.

— Dece te-ai speriat, domnule? — îmi spuse d. Rudy.

— „Nu-i prima, nici ultima dată când mi se'ntâmplă așa ceva... Sunt îngrijorat însă de tigroaică... E, probabil, aproape să fete... Știam că e grea, dar am calculat greșit epoca; bănuiam că va face pui mai târziu... Cred că au apucat-o durerile facerii și de-aceea mi-a sărit în spinare".

După ce-l pansai pe rănit, acesta nu avu răbdare și plecă imediat la cușca tigresei, pe care am găsit-o svârcolindu-se pe jos.

— Nu-i semn bun! Va făta greu..." observă d. Rudy cu grije.

CUM SE DRESEAZĂ LEII ?

— Pentru că am dat azi chix cu dresarea tigrilor. să-ți arăt cum se dresează leii începători" — îmi spuse d. Rudy.

Jos: *Doi puișori de lei cari au rămas fără mamă, sunt alăptați cu biberonul, de unul din paznicii grădinii zoologice din Berlin.*

— Se pot dresa lei sălbateci bătrâni, capturați prin Africa? am întrebat.

— Dacă sunt mai tineri de un an, da. Leii bătrâni aproape că nu se mai pot îmblânzi dar dacă nu sunt buni pentru circ, pot figura într'o menagerie.

„Chiar acei, care se nasc aci, în menageria noastră, au nevoe de un anumit tratament, de o anumită educație, înainte de a fi prezentați publicului.

„După ce s'au născut, rămân la leoaică 2½—3 luni. Apoi sunt luați...

— Dece ?

— Slăbește leoaica. Chiar la vârsta de o lună, începem să le dăm lapte în farfurie... Uneori cu biberonul. La o lună și jumătate li se dă carne tocată.

— Mănâncă cu plăcere carne?

— La început li se bagă în gură.. După un timp începe să li se arunce câte-o coastă de cal. Ne dăm o mare osteneală cu leii mici. In fiecare zi trebue să te ocupi de puiul de leu, să te preumbli, să te joci cu el. Dresorul meu, Marchat, doarme noaptea cu puii de leu în pat !

„O săptămână de neglijare strică ce s'a făcut în luni de zile. Intr'o săptămână un pui de leu a devenit sălbatec.

„Numai cu acești lei, astfel îngrijiți și cu răbdare educați, se pot da representații frumoase. Numai cu un leu perfect îmblânzit putem face figura numită „canapea", adecă dresorul șezând pe

Sus: *„Canapeaua", una din cele mai grele figuri de dresaj, despre care vorbim în articolul de față.*

leu, apoi leul umblând pe o ghiulea, lei călăreţi pe cai şi elefanţi. Dresez acum un leu, ca să-mi bag capul în gura lui, pe care trebue să o caşte enorm...

— Preferaţi prin urmare leii născuţi aci ?..

— Se pot dresa — cu mare osteneală — şi leii sălbateci. Dar mai greu. Menageriile europene preferă însă leii născuţi în Europa, pentru motivul că sunt adaptaţi climei noastre. Cei aduşi de pe la tropice şi equator se 'mbolnăvesc la noi: suferă mai ales din cauza frigului şi a diferiţilor bacili, cari nu există în regiunile veşnic arse de soare.

Intrarăm iar în arenă.

Eu eram acum mascat de o culisă, ca să nu mă vadă animalele. Astfel ceruse dresorul, care intrase din nou în enorma cuşcă cu gratii din incinta arenei.

Dresorul avea în mână o prăjină lungă de lemn, cu vârf ascuţit, cu care lua câte-o bucată mică de carne dintr'un vas, aşezat dincolo de gratii.

Se puseseră în incintă şi nişte taburete de scândură groasă.

— Prima lecţie este ca leii să cunoască locul lor, să ştie să se aşeze pe aceste scaune ale lor" — îmi explică dresorul.

Fu introdus un leu, prin gangul de gratii. Ţinându-i prăjina la nas, îl făcu să înainteze până la taburet. Abea când se urcă pe scaun, îi dădu să mănânce carnea, pe care acesta o înhăţă cu lăcomie.

Leii, ce se dresează, sunt hrăniţi astfel, cu mici bucăţi de carne, numai pe acest taburet. Care leu şade pe taburet, capătă carne. Dacă se dă jos, carnea este repede retrasă, cu ajutorul prăjinei lungi.

Cu multă răbdare şi încercări repetate, — unele neisbutite — d. Rudy, reuşi, în cele din urmă, să urce pe taburete pe cei câţiva lei, ce fuseseră introduşi în arenă.

— Asta-i prima lecţie, care mai trebue repetată — îmi explică dresorul. A doua lecţie e facerea piramidelor. Dar trebue — după cum am spus — linişte şi blândeţe... N'am voe să mă enervez. *Un leu nu trebue bătut niciodată!* Furca de fier se întrebuinţează numai în cazuri grave.

„Singurul mijloc de constrângere este să nu le dăm de mâncare înainte de dresare. Un leu sătul, nu mai ascultă. Trebue să fie flămând, ca să-l pot conduce cu simpla prăjină, în care e înfiptă bucăţica de carne.

— Vrasăzică leii flămânzi nu sunt primejdioşi ?

— Animalele sălbatece sunt primejdioase mai ales la epoca de împreunare. Nici nu se pot desa la un loc, leii cu leoaicele. Chiar într'o arenă vecină, dacă ar fi un animal de sex contrar, fiara devine periculoasă. Cum în circul nostru sunt trei arene, trebue să evităm ca în două arene vecine să fie lei şi tigri de sex diferit. Odată am fost muşcat de un leu, din pricină că într'o arenă alăturată era o *tigroaică!* De altfel leii se împreunează cu tigroaicele şi dau nişte pui, cari seamănă cu leii, au însă dungi pe blană ca tigrii.

CUM SE HRĂNESC FIARELE ?

— Cum devine cineva dresor de animale sălbatece ?

— In vremea veche dresorii erau preoţii, cari îngrijiau de animalul sfânt. Deci numai cei iniţiaţi în tainele religiei puteau deveni dompteuri. Astăzi trebue să fii câţiva ani asistentul unui dresor.

„Deşi tatăl meu era directorul şi proprietarul circului, — îmi spuse d. Rudy — totuş a trebuit să fac o grea ucenicie; mereu mi se amintea despre cei doi fraţi ai tatei, cari au fost sfâşiaţi în cuşca tigrilor, pentru că n'au făcut destulă ucenicie, fiind prea îndrăsneţi şi imprudenţi în faţa fiarelor.

„La început am fost unul dintre ajutoarele îmblânzitorilor oficiali ai circului: eram printre cei cari curăţă cuşca fiarelor.

Imblânzitorii le dădeau apoi de mâncare 5—15 kgr. de carne. Dompteurul ştie cât mănâncă fiecare animal: unul consumă mai mult, altul mai puţin. Mâncarea se dă separat fiecărei fiare, în câte-o cuşcă cu grilaj. Mai multe fiare la un loc s'ar sfâşia între ele, dacă li s'ar arunca o bucată de carne.

Ele capătă de mâncare numai odată pe zi, la ora 11 a. m. La ora 3 p. m. li se dă apă călduţă. Vara beau apă de trei ori pe zi.

„Trebue o îngrijire atentă şi pentru culcuşul lor.

„Iarna li se aştern pae pentru dormit; vara se pun strujituri de lemne. Totul se aruncă a doua zi la gunoi. Au nevoe de cea mai mare curăţenie, căci altfel se îmbolnăvesc.

CARI ANIMALE SUNT MAI PRIMEJDIOASE?

— Leul e cel mai puternic. E greu de luptat cu dânsul" — mi-a explicat d. Rudy.

„Ursul apucă de picioare şi de burtă. Leul apucă de oriunde. Pe mine m'au muşcat de multe ori de mâni. Tigrul... ai văzut şi d-ta... îţi sare în spinare, dacă nu bagi de seamă.

„A, dar să vedem ce face *Naly*..

— Naly?!

— E numele tigroaicei... pe care trebue să o moşesc acum.

— Cum? Ai să intri în cuşca tigroaicei, care era să te omoare ?!" — întrebai mirat şi chiar îngrijorat, văzând că acest om hotărît şi curagios, nu se sperie de nimic. „Bine, dar va sări din nou asupra d-tale, mai ales acum că au început durerile facerii..."

— Trebue să-i dau ajutor, căci altfel o pierd. Cunosc acum toate simptomele... Aceasta-i o naştere, care are nevoe de forceps... Dacă nu dau ajutor, va muri mama şi voi pierde poate şi puiii... Ar fi o pagubă colosală: e vorba de un tigru de Bengal, care costă un sfert de milion. In plus valoarea puilor...

O NAŞTERE IN CIRC

Ajunşi în faţa cuştii tigroaicei Naly, o găsirăm lungită pe podea.

Gemea greu.

— Pe cine să chem să dea ajutor? Crezi d-ta, că s'ar putea găsi vre-un veterinar, care să vrea să se bage în cuşca tigroaicei ?" — întrebă dompteurul.

— „N'am găsit nici în străinătate pe nimeni! A trebuit să studiez eu chestia aceasta, să-mi cumpăr instrumente obstetricale, etc. Altfel sărăciam!"

Se aduse o masă de metal, cu placă de sticlă şi un autoclav.

— In autoclav am instrumentele mele sterilizate, vată aseptică, tampoane şi tot ce-mi trebue" spuse dompteurul. „Am pregătit totul mai dinainte. Altă dată am făcut şi o operaţie cezariană unei leoaice, care s'a căznit trei zile, neputând să nască. I-am tăiat abdomenul şi am scos puii vii.. Mama a murit. Acum sper să salvez şi mama şi puii.

„Pune *25 grame Perukton* într'un lighian de lapte — spuse d. Rudy ajutorului său Marchat.

„ E un narcotic, — îmi explică dompteurul — pe care-l dau tigroaicei".

Animalul însetat, bău tot laptele. Aşteptam acum să vedem efectul.

In vremea asta se făceau alte pregătiri. Mai mulţi asistenţi spălară cu sublimat o cuşcă specială, unde era să fie transportată tigroaica ce urma să fete. Veterinarul improvizat, care-şi pusese un halat alb de doctor, începu să se frece cu o perie şi săpun pe braţe. Avea un aspect cu totul ciudat, mai ales cu capul bandajat, aproape în întregime...

— Poţi să-ţi închipui cât m'am străduit şi ce pagube am avut, până ce am putut stabili doza necesară de perukton, pe care trebue s'o dau. La început am administrat prea puţin. Altă dată am dat 50 grame. Era prea mult! Mi-a murit o leoaică, ce era să fete patru pui...

— Dar cum de ai ajuns la Perukton ?

— Acest narcotic mi l-a recomandat d-rul Heinrich Lorand, din Aussig (Cehoslovacia), dar n'a ştiut să-mi spună ce cantitate să dau animalelor mele exotice. Experienţa a trebuit s'o fac eu singur".

Directorul Rudy se mai spălă cu o soluţie de sublimat şi apoi cu alcool.

Animalul adormit fu transportat în „sala de operaţii", — ca să zic aşa — unde i se făcu o bae desinfectantă.

— Nu va fi nevoe de forceps !" spuse „mamoşul" după o examinare atentă. Şi servindu-se numai cu mânile făcu toată operaţia, cu multă îndemânare, scoţând doui pui „dacă nu interveniam, erau să fie gâtuiţi de cordonul ombilical... Ia te uită!""

Intr'adevăr ambii pui îl aveau răsucit în jurul gâtului, ca o funie, care-i lega împreună.

Operatorul vârî degetul arătător între cordon şi gât şi scoase, cu abilitate, cordonul peste capul unuia dintre pui, — apoi făcu aceeaş operaţie celuilalt.

Era plin de bucurie şi satisfacţie.

— Totuş îmi vei da voe, domnule Rudy, să te 'ntreb: cum fată animalele sălbatece în jungla? Dece a fost nevoe numai de cât de toate aceste preparative? Au ele în stare de libertate desinfectante? Te au pe d-ta ca mamoş?

— Asta-i altceva... Acolo fie că mor, fie că trăesc... Noi nu ştim ce se'ntâmplă. Aci ştiu însă că am pierdut câteva animale foarte preţioase, care au fătat în condiţii grele. Deasemeni am pierdut mulţi pui gâtuiţi de cordonul omblical... Cred că în libertate, pe câmpiile tropicale, arse de soare, fiarele nasc mai uşor, şi în condiţiuni de igienă mai prielnice decât prin circuri şi menajerii, unde suportă oboselile transporturilor şi unde sunt obligate să facă exerciţii, producându-se în faţa publicului.

„Cred că asepsia e mai mare pe câmpul desinfectat de soare, de cât prin oraşele noastre...".

Am aflat lucruri foarte curioase şi despre dresarea urşilor polari, dresarea maimuţelor şi a altor animale de circ.

Cum învaţă o maimuţă să cânte la vioară? Cum învaţă să călărească pe cal? E interesant şi modul de dresare a cailor şi elefanţilor.

Dar despre asta în alt articol.

ALEX. F. MIHAIL

CUVINTE INCRUCIŞATE

Clara Balogh, campioană mondială a cuvintelor încrucişate.—9000 jocuri deslegate.—Autoarea a 1000 jocuri.—Ce premii a câştigat.

Celebritatea nu se dobândeşte întotdeauna numai prin artă sau ştiinţă, ci câteodată şi graţie... cuvintelor încrucişate, cum este cazul d-rei Clara Balogh, din Budapesta

PERSONALITATEA care apare cel mai des în ziarele ungureşti şi în toate revistele Budapestei, nu este nici Mussolini, nici Greta Garbo, nici Adolf Hitler. Recordul pentru cele mai dese apariţii în coloanele presei din statul vecin, îl deţine o tânără suplă şi blondă, d-ra Clara Balogh. Ea s'a urcat pe culmile celebrităţii, graţie unei scări oarecum neobicinuite: *cuvintele încrucişate.*

Inainte cu şapte ani, când moda cuvintelor încrucişate a început să bântue, s'a crezut că va fi o furie trecătoare, ca multe altele. Credinţa a fost însă greşită. Nici un joc de societate, sau orice alte soiuri de probleme, n'au putut detrona careurile albe şi negre din locul în care s'au fixat. Milioane de capete, blonde şi chele, brune şi palide, buclate, tunse şi vopsite, se pleacă zilnic, peste tot, în toată lumea, deasupra micilor careuri şi milioane de creere sunt martirizate, căutând deslegarea la marea întrebare: cum se numeşte fluviul din Tibet, care începe cu L şi are şapte litere?

Clara Balogh avea 13 ani când cuvintele încrucişate au intrat în vogă. Noul joc îi plăcu şi începu să deslege problemele din revistele pentru copii, care îi cădeau în mână. Apoi începu să compună probleme. Cu această nobilă artă se ocupau pe vremea aceea foarte puţini indivizi, astfel că toate lucrările micei Clara au fost publicate.

Numele ei începu să apară din ce în ce mai des, în diferitele reviste pentru copii. După puţină vreme, Clara Balogh trecu dela acestea, la problemele mai grele, din ziarele zilnice şi revistele săptămânale. Numele ei figura totdeauna printre deslegătorii cari trimiteau soluţii exacte pentru toate jocurile, şi începu să semneze jocuri mai grele. Chiar dacă era imprimat cu literă mai mică, numele Clarei Balogh apărea în gazete cel puţin tot atât de des, ca şi acelea ale marilor politicieni internaţionali sau ale vedetelor de cinematograf.

In scurtă vreme, Clara deţinu recordul premiilor câştigate. Ziarele ungare, al căror preţ este standardizat în conformitate cu numărul lor de pagini, se concurează cu atracţiunile pe care le oferă cititorilor lor. De curând, un ziar din Budapesta a oferit ca premiu cititorilor săi o casă de raport cu trei etaje şi 14 apartamente, iar ca premii la jocurile de cuvinte încrucişate, se pot câştiga tot ce poate procura o plăcere în viaţă, dela o vilă într'o staţiune balneară, până la o jumătate de duzină de perechi de ciorapi.

Pentru aceasta trebue să poţi deslega multe probleme de cuvinte încrucişate şi să mai ai pe deasupra puţin noroc. Clara Balogh a avut ambele elemente în favoarea ei. Albumele groase, în care şi-a adunat problemele deslegate precum şi pe acelea compuse de ea, conţin 9.000 deslegări şi 1000 de lucrări proprii.

In decurs de şapte ani a câştigat nu mai puţin de 1024 de premii. A început cu cărţi pentru copii şi creioane colorate, dar din Ianuarie 1933, — deslegând toate problemele de cuvinte încrucişate apărute într'un mare ziar din Budapesta, în cursul anului 1932 — îşi conduce singură automobilul de turism cu patru locuri, pe care l-a câştigat ca premiu. Şi ca să fim în nota problemelor de care vorbim, vom adăuga, că din jocuri şi-a... încrucişat o vilă pe malul lacului Balaton.

Clara Balogh, campioana mondială a cuvintelor încrucişate.

Vila este păzită de un câine uriaş, care bagă groaza în oricine s'ar apropia de clădire sau de parc. Acest câine l-a câştigat ca premiu al unei reviste de specialitate, pentru problema „vânătoarea", cu toate că în viaţa ei n'a luat parte niciodată la o asemenea emulaţie cinegetică.

Printre alte premii câştigate de Clara Balogh, se mai numără: două haine de blană, 24 tablouri şi aquaforte, 156 de vaze şi obiecte de artă, 23 de perechi de pantofi, 50 kg. de bonboane de ciocolată, 240 de volume, două covoare persiene, duzini de perechi de ciorapi, rochii, pălării, ceasornice-brăţări, 54 bilete de teatru, gramofoane, aparate fotografice, aparate de radio, plăci de gramofon, 70 de sticle de şampanie, peste o sută flacoane de parfum, un piano, două aranjamente complete de locuinţă, şapte perechi de sky-uri, 15 perechi patine, etc., etc.

Cel mai neplăcut premiu pe care l-a câştigat, a fost desigur un pui de leu, pe care redacţia unei reviste humoristice l-a pus ca premiu pentru o serie de probleme de cuvinte încrucişate. Leul se găseşte momentan la grădina zoologică din Budapesta, căreia i-a fost dăruit de Clara Balogh.

D-ra Clara Balogh nu trebue să mai aibe nici o grije, timp de trei ani de zile, de bani pentru frizer şi ondulaţii permanente, căci a câştigat câteva abonamente, care-i asigură acest important serviciu, până în 1936.

In ceeace priveşte vilegiatura în anul acesta, norocoasa autoare şi deslegătoare a câştigat două excursii: una de patru săptămâni în Franţa, şi alta de 25 de zile, pe un vapor, pe Mediterana.

D-ra Clara Balogh şi-a făcut prin cuvintele încrucişate un asemenea merit, încât cea mai răspândită revistă săptămânală din Ungaria, i-a făcut o ofertă destul de avantagioasă, dându-i conducerea „cuvintelor încrucişate", cu condiţia ca fotografia ei să apară în fiecare număr, în titlul revistei. Deasemenea este asaltată cu cereri de fotografii pentru reclamă, de casele de mode, automobile, pălării, dulciuri, etc. şi-şi asigură şi prin aceasta un venit frumuşel.

Un magnat ungur, care a murit de curând, i-a lăsat prin testament 10.000 pengö (300.000 lei), ca mulţumire pentru orele plăcute pe care Clara Balogh i le-a hărăzit cu problemele ei de cuvinte încrucişate. Când acest lucru s'a aflat în public, graţie indiscreţiei unui gazetar, entuziasmul pentru ea a devenit atât de mare, încât teatrul depe strada Andrassy, i-a făcut oferta de a cânta în fiecare seară o „chansonetă a cuvintelor încrucişate". Ideea a prins atât de bine, încât domnişoara Balogh, a rămas angajată stabil la acest teatru.

Astfel, Clara Balogh trebue să mulţumească cuvintelor încrucişate, pentru cariera pe care a făcut-o. Ea lucrează cu sârguinţă, căci la celebritate nu se ajunge atât de uşor. A deslega şi a compune probleme, a face repetiţii la teatru, a se fotografia ca model pentru reclamă, a cânta seara la teatru, acestea toate dau destul de lucru. Şi lumea se întreabă cum de mai găseşte timp să răspundă sutelor de scrisori, ce-i vin dela adoratori... E. P. I.

DE VORBA CU CITITORII

E. R. — Charlie Chaplin corespondează în limba engleză și îi puteți scrie pe adresa: 1416 La Brea Ave., Hollywood, California.

P. Ivanețchi-Climăuți-Soroca. „Pus'am mâna pe chejle Europei și cutremuras-em (sic) globul", este o operă poetică, cum nu s'a mai scris dela Magnificențius încoace. Marea întrebare este însă, cine ți-a putut încredința dumitale cheile Europei, măcar pentru câteva secunde? Eu nu ți le-aș încredința nici pe cele ale pivniței. Regretăm că spațiul nu ne permite să publicăm cel puțin două strofe din capod'opera dumitale.

V. Vlădăreanu. — Domnul în chestiune este mutat momentan din București și vă rugăm să reveniți peste câteva săptămâni, când d-sa se va stabili din nou în Capitală și vă vom putea da noua lui adresă.

Bizouth. — Această problemă a fost tratată în revista noastră sub toate raporturile și nu știm ce contribuție ar mai putea aduce o discuție între cititori, pentru rezolvarea acestei vechi probleme.

Septimiu X — Notar cercual. Vă sfătuim să vă adresați unei bănci din orașul cel mai apropiat de comuna dv., care credem că vă va satisface cererea. Plata lunară pe care ați fixat-o însă, este prea mare pentru modestele dv. mijloace. Suntem siguri că banca în chestiune va accepta și plăți mai mici.

Ana Pop — Beringul Mare. — Nuvela dv. cu: „doamna încă destul de tânără, care la prima vedere îți respirea (sic) admirație", într'adevăr nu este „cea mai bună nuvelă a dv.", dar nu se apropie nici pe departe de lucrările lui Rafael Sabatini. Vă rugăm să mai încercați, dar numai la revistele literare, întrucât revista noastră publică numai reportagii și articole de senzație.

G. Periețeanu-Pitești. — Aveți acelaș răspuns ca și domnul V. Vlădăreanu. Cartea poștală am păstrat-o pentru a vă comunica adresa la timp.

Const. Galitza-Brăila. — Vă rugăm să renunțați la orice fel de literatură și să ne trimiteți în viitor numai reportagii senzaționale sau lucruri inedite din lumea largă.

Lt. Oprea Gh. Petre-Craiova. Vă mulțumim pentru articolul primit, pe care l-am publicat și vă rugăm a continua cu acelaș gen.

I. Gr. Marinescu-Turtucaia. — Albumul de fotografii al „Realității Ilustrate", are menirea să creeze o nouă serie de amatori fotografi, iar modul în care se poate participa la concursul notat cu premiile pe care le cunoașteți este foarte simplu la îndemâna oricui. Intr'adevăr, negativele se găsesc în plicurile care s'au pus în vânzare. Tot în ele se găsește și sarea pentru developare. In primul plic, concurenții au găsit rama pentru copiat, iar albumul se găsește de vânzare la toate chioșchiurile de ziare și librăriile principale.

Nu, nu este nevoe de nici o cameră obscură. Totul se face la lumina zilei. Fiul dv. va avea prin aceasta cea mai bună distracție.

Rodica G.-Constanța. — Pentru a mia oară repetăm, în această rubrică: în cinematograf sunt mulți chemați, dar puțini aleși. Desigur că dacă aveți destule mijloace, pentru a juca un timp oarecare pe milionara, la Hollywood, veți juca mult mai curând decât dacă v'ați prezenta în condițiuni obicinuite. Dar ținem a vă atrage atenția, că un dolar costă în mod oficial 170 lei și că în cetatea filmului, un dejun într'un restaurant mare, unde mănâncă milionarii, costă 10-15 dolari, (1700—2600 lei).

Raoul Popovici-Ploești. — Da, „Realitatea Ilustrată" organizează o excursie la expoziția internațională din Chicago. Prospectul este sub tipar și va apărea peste câteva zile. Am reținut adresa dv. și în momentul când va fi gata, vă vom expedia un exemplar. In ceeace privește prețul, ținem să vă comunicăm că va fi minim, dându-vă însă în acelaș timp o excursie minunată. Transportul până la New-York se va face cu un vapor special închiriat pentru acest scop.

Un grup de abonați-Loco. — Pornim în toate direcțiile țării, în fiecare Duminică și sărbătoare. Vom face și multe excursii pe Dunăre, mai ales spre Brăila, căci am putea face prinsoare, că nici unul dintre dv. nu știe cum se prinde peștele. Credeți-ne, e foarte instructiv.

L. Radovici-Iași. — Teatrul Național, domnule, este o instituție complet separată de Opera Română. Ambele sunt însă conduse de direcția generală a teatrelor. Director general al teatrelor și conducătorul „Național-ului" din București, este d-l Al. Mavrodi, iar directorul operei, d. George Georgescu, cunoscutul dirijor.

Masca de satin

Insecte DRESATE

Aţi văzut vre-odată un circ de purici, sau aţi asistat la un match de box între doui greeri? Iată dresuri interesante, despre care tratează acest articol

VIZITATORII localităţilor de lux şi recreaţie din Sudul Franţei practică cu pasiune un nou sport: cursele de gândaci negri. Acum câteva luni, când un boem anonim a lansat la Paris această distracţie, sistemul era foarte simplu. Fiecare concurent uman îşi alegea un gândac obicinuit, prins într'o pivniţă sau bucătărie. Insectele erau puse pe o aceeaş linie într'un ring rotund, trasat cu cretă sau cărbune pe podele.

Câştigătorul era individul a cărui insectă traversa mai repede ringul, în efortul natural de a-şi găsi o ascunzătoare.

Dar aceste curse de gândaci au început să evolueze, devenind din ce în ce mai complicate. La Riviera există astăzi o întreagă organizaţie pentru acest sport. Insectele sunt puse una câte una pe nişte cărări lungi ce se întind paralel şi de credeţi sau nu, s'au construit grajduri speciale, — cutii bine aerisite, — în care se ţin gândaci antrenaţi ce ating astfel maximum de iuţeală. Dacă sportul acesta va continua să intereseze, va desvolta fără îndoială tot felul de experţi şi sisteme.

In momentul de faţă America e cutreerată de circuri de purici. Unele performanţe de acest fel, au la New-York în special, imense afluenţe de spectatori. In Europa, un dresor de insecte, spaniolul Chingolo, are un mic circ, unde vezi alergări de greeri cu obstacole şi matchuri de box între cărăbuşi, reprezentaţii ce se desfăşoară după toate regulele artei.

Toate acestea au însă pentru savanţi şi pentru biologii-filozofi, o importanţă cu mult mai mare decât pentru individul în căutare de distracţii, întrucât furnizează cea mai bună dovadă că insectele au o inteligenţă ce poate fi educată, întocmai ca a oricărui alt animal şi că natura fundamentală a celulelor nervoase şi a substanţei cerebrale este aceeaş în întregul regn animal, dela cele mai inferioare animalcule monocelulare, până la majestatea sa „omul".

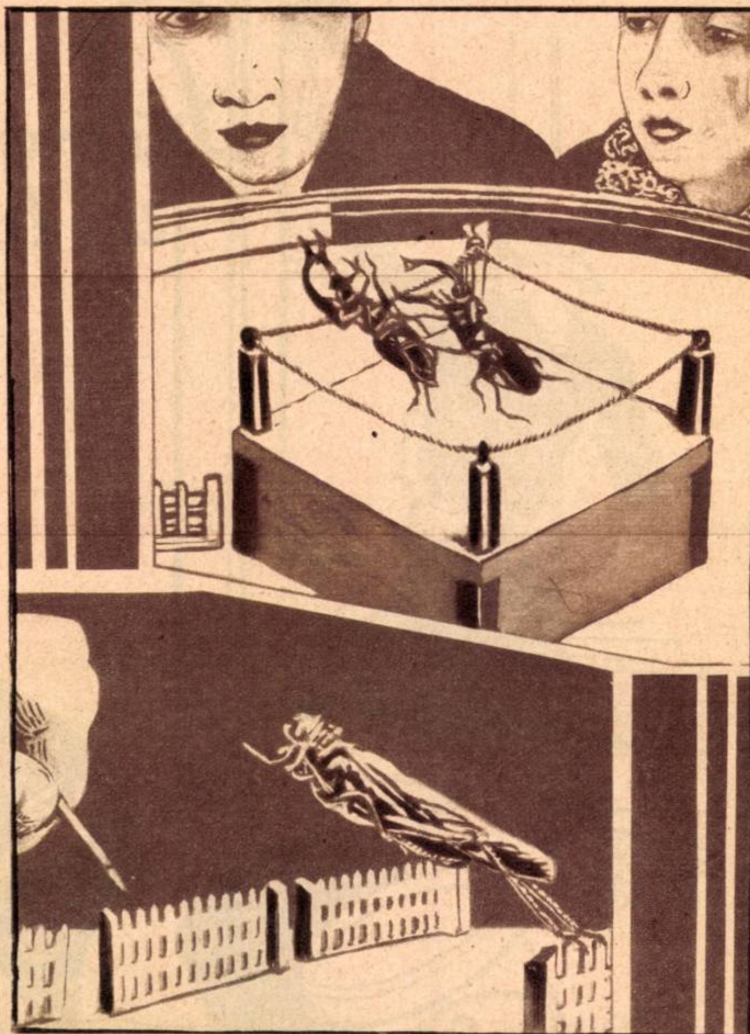
Drept e că o parte din isprăvile acestor insecte sunt doar aparente. Astfel în cursa de gândaci, concurenţii sunt puşi pur şi simplu pe cărările lungi şi drepte barate de garduri relativ înalte din care nu pot scăpa decât mergând mereu înainte. In cazul acesta partida e câştigată de insecta care se întâmplă să aibă picioarele cele mai lungi sau mişcările cele mai iuţi.

Acelaş lucru cu insecta pe care o vedem trăgând două mici vagoane de vre-o câteva zeci de ori cât ea şi reprezentând o greutate de trei sute de ori mai mare decât întregul său trup. Dacă ne-am închipui această acţiune săvârşită de un om, ar însemna că acesta ar fi în stare să tragă după sine un gigantic camion sau vagon cu vre-o 20 de tone încărcătură. Dar atât pentru om cât şi pentru insectă, asta înseamnă mai curând putere muşchiulară decât inteligenţă sau dresaj, pentrucă orice creatură ar proceda astfel, într'o împrejurare similară. Injugată strâns la povara sa, insecta încearcă să se elibereze şi atunci trage după sine vagonaşele.

Dacă această creatură ar fi cu adevărat inteligentă, ar refuza să facă vreo mişcare, ceeace ar ajuta-o poate, determinând pe stăpânul său să-i redea libertatea.

Dar isprăvile insectelor nu se mărginesc la aceste curse dealungul unor cărări şi nici la tragerea unor poveri formidabile în raport cu dimensiunile lor. Interesant de notat e procedeul prin care d. R. A. Nokes îşi dresează puricii, desbărându-i în primul rând de obiceiul săriturilor de mai bine de un metru, pe care aceste fiinţe le fac oridecâteori sunt interesate sau alarmate de ceva.

Performanţa pugilistică a unei perechi de cărăbuşi cu coarne

O lăcustă dresată, făcând o cursă de obstacole.

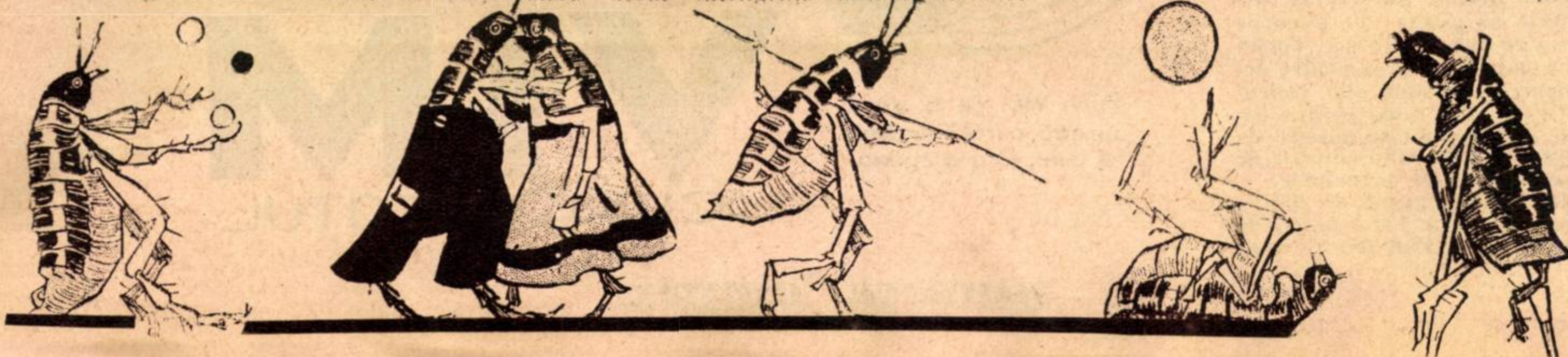
Metoda sa e identică cu aceea pe care o utiliza marele psicholog rus Ivan Pavlov, pentru a analiza ceeace numia el „reflexele condiţionate" la oameni şi animale, reflexe pe care el şi alţi psichologi le socotesc printre cele mai sigure semne ale inteligenţei şi capacităţii de „a învăţa ceva".

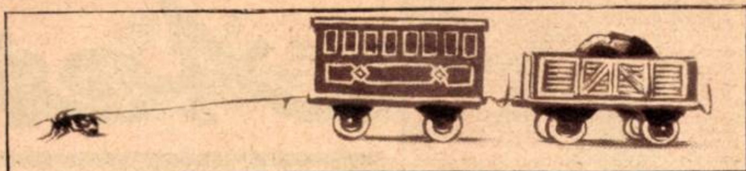
Se înţelege dela sine că acest obiceiu trebue stârpit, mai înainte de a fi introdus puricele în mica arenă; altfel, acesta va sări pe spectatori. In acest scop d. Nokes se serveşte de un glob de sticlă, sau de un pahar cu un diametru de cel mult zece centimetri. Introducând aci un purice, acesta face obicinuita-i săritură pentru a se elibera, fără a-şi da seama de existenţa boltei transparente ce se întinde deasupra sa. In secunda următoare, insecta se pomeneşte pe podeaua sticlei sau a globului, lovită rău prin contractul cu ceva invizibil. Manevra aceasta se repetă timp de trei sau patru săptămâni şi în cele din urmă insecta învaţă că există ceva misterios, care o împiedică să sară. Ceva face ca fiecare salt să fie urmat în mod infailibil de o dureroasă lovitură. O insectă inteligentă pierde cu totul obiceiul săriturii întocmai ca omul desculţ care învaţă să se ferească de ţepi sau sticle, sau copilul care ajunge la un moment dat să nu mai poată mânca fără tacâmuri, încetând a-şi mai băga degetele în gură.

In acelaş mod profesorul Pavlov a dresat o serie de câini, cari se simţiau flămânzi atunci când auziau sunetul unui clopoţel la o anumită oră servindu-le pur şi simplu masa câteva zeci de zile la rând, imediat după ce suna acest clopot. Altfel nu mâncau deloc.

In grădina zoologică din Londra se află o maşină, care sună un clopoţel şi aruncă bucăţi de peşte leilor de mare, într'un bazin cu apă. N'au trebuit decât două sau trei zile, pentruca aceste animale să înveţe că clinchetul clopoţelului însemna mâncare şi să apară imediat la suprafaţa apei, indiferent că vedeau sau nu vre-o bucată de peşte. După cum ar spune prof. Pavlov, aceste animale dobândiseră „reflexul" venirei la suprafaţă şi al căutării de hrană, „*condiţionat*" de sunetul clopoţelului.

Mii de experienţe au dovedit că atât animalele cât şi oamenii pot dobândi aceste reflexe condiţionale. Nimic nu se opune presupunerii că insectele n'ar diferi în această privinţă de

Un țânțar obicinuit de pământ trăgând o povară de 182 de ori mai mare decât greutatea sa.

creaturile pomenite și experiențele cu minusculele lor circuri, confirmă această presupunere. Dar dresarea puricilor nu se mărginește numai la desvățul de sărituri. Imediat după aceasta, d. Nokes inc. pe a-i pregăti pentru un alt giumbușluc: mersul pe un fir de ață foarte subțire. Pentru a ajunge la această realizare, puricele e pus iar și iar pe firul de ață, oridecâteori cade sau sare jos. Vine astfel un moment, când prin simpla repetare a acestei acțiuni, insecta învață că trebue să rămână acolo unde a fost pusă, dacă vrea să fie lăsată în pace. Și aci e locul să observăm că dresajul animalelor se face în acelaș mod.

Până și educația umană se face pe o cale similară, dovadă că muzicanții pretind copiilor îndelungi exerciții, adică repetarea unei bucăți până la corecta ei executare.

Dar pe lângă repetiții dresajul animalelor, ca și educația oamenilor, necesită pedepse și recompense. Pentru puricii d-lui Nokes răsplata constă în a fi ridicați și puși pe brațul dresorului unde sunt lăsați să se înfrupte din sângele lui.

Dar ca pedeapsă, Mr. Nokes spânzură insecta insurgentă de inelul unui lanț, cu ajutorul unui mic guler de aur care i-l fixează pe gât sub un microscop de ceasornicar. Această spânzurătoare nu face puricelui nici un rău, dar pare să-i displacă grozav, întrucât se sbate viguros atâta vreme cât durează pedeapsa și se poartă apoi foarte rezonabil o vreme, până când „lecția" e iar uitată.

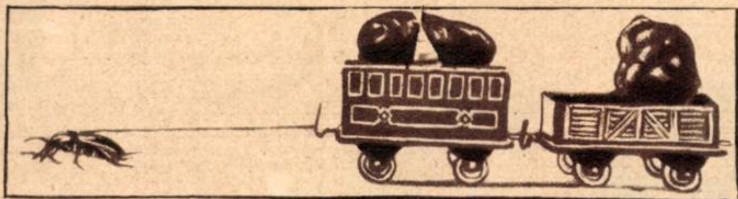
Dar oamenii de știință n'au lăsat acest interesant studiu în seama unor dresori profesionali ca Mr. Nokes și Senor Chingolo. La New York, prof. Schneirla a analizat inteligența furnicilor, după repeziciunea cu care învățau un anumit drum, printr'o serie de culoare dispuse astfel, încât să formeze un labirint. In cursul experiențelor sale, savantul a avut ocazia să constate că furnicile nu încearcă niciodată să învețe mai multe lucruri deodată ci le asimilează pe rând, una câte una, ca pe niște chestiuni separate, ceeace se observă și la copii în școli.

Furnicile sunt plasate sus de tot în scara de evoluție a insectelor, constituind împreună cu albinele cele mai inteligente specii din întregul grup, dar această susceptibilitate de a învăța prin repetate experiențe, o au chiar cele mai inferioare creeaturi din lumea animală.

Faptul a fost dovedit de savantul Hovey care a lucrat câtăva vreme cu niște viermi marini ce fug instinctiv de lumină ascunzându-se în vre-o crăpătură de stâncă, probabil de teama peștilor, dar cari pe de altă parte rămân nemișcați, cuprinși parcă de inerția morței, imediat ce simt o atingere. Combinând aceste două stimuluri naturale în diferite moduri, prof. Hovey a reușit să le amestece în creerașul viermelui, astfel încât pornirea de a fugi de lumină să fie anihilată printr'o mică atingere, ce se producea odată cu proectarea razei. Procedeul nu diferia întru nimic de mijloacele prin care se ajunge la obicinuirea unui cal de a face anumite mișcări la o vorbă sau la o anumită atingere.

După cum vedeți, cei cari organizează curse de gândaci negri, dresează purici, sau plătesc pentru a vedea performanțele acestor creaturi, fac în fond parte dintr'o investigație științifică de un considerabil interes, tinzând la dovedirea concluziei fundamental biologice, că omenirea, deși dotată cu aptitudini excepționale, nu diferă în metodele-i de asimilare a cunoștințelor, de cele mai inferioare specimene ale regnului animal.

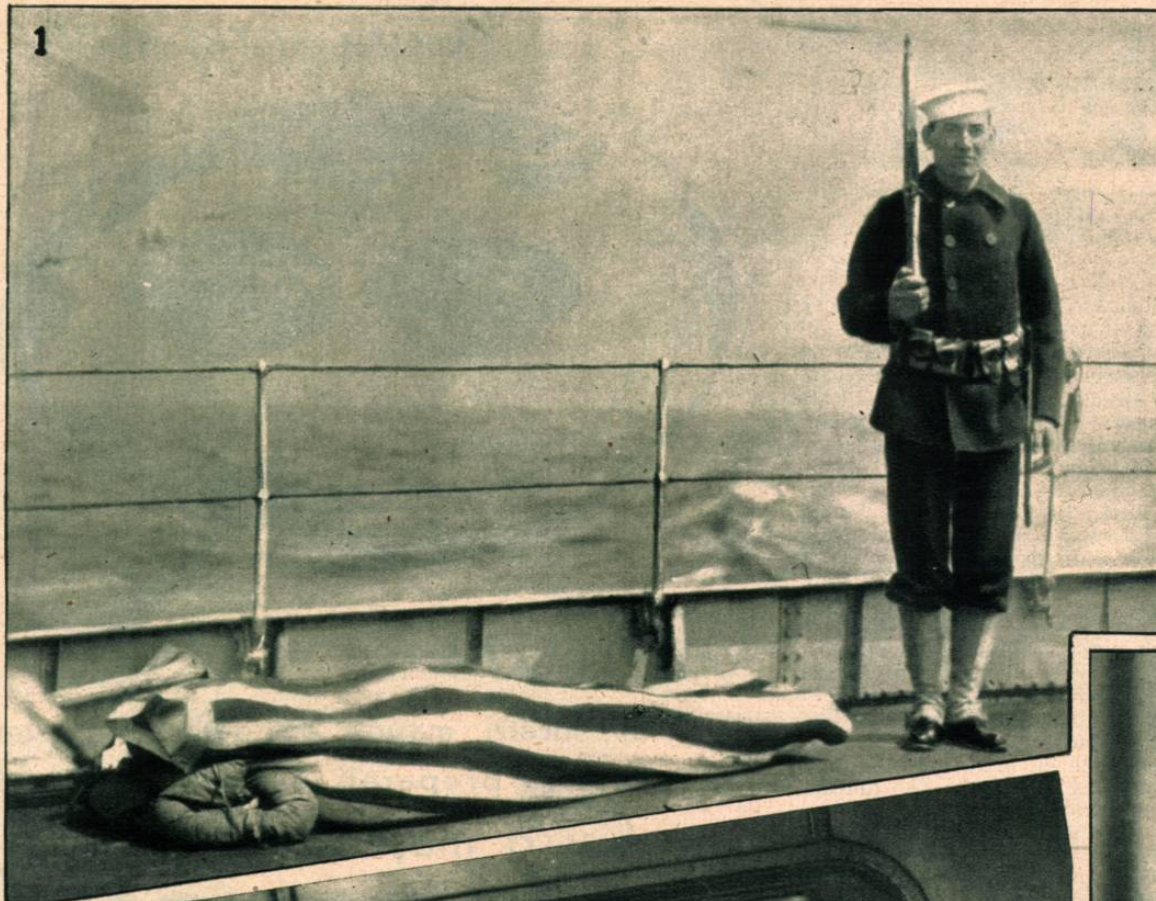
E. A.

O viespe dresată să tragă vagonașe încărcate de trei sute de ori mai grele decât ea.

Actu

1) Un torpilor al marinei americane, ... vrul amiralului Moffett, una din victimele ... rijabilului Akron. In fotografia noastră ... țele pământești ale amiralului, acoperite ... american și păzite de o sentinelă, la bord... 2) Inginerii englezi Monkhouse, Cushny ... Gregory, implicați în procesul de spion... decât zilele trecute la Moscova, au fost a... tiția sovietică și în clișeul nostru îi vedem ... lin, în drum spre patrie. 3) Crucișătorul ... marinei americane, a găsit pe Ocean, ră... lui Akron, pe care le reproducem în fo... tră. 4) Comandantul școalei italiene de a... nezano, colonelul Bernasconi, a stabilit ... de viteză, sburând cu 700,106 km. pe oră, ... de 3 kilometri. 5) Max Schmelling, (stân... tul boxeur german a sosit la New-Yo... boxa contra lui Max Baer. La bordul ...

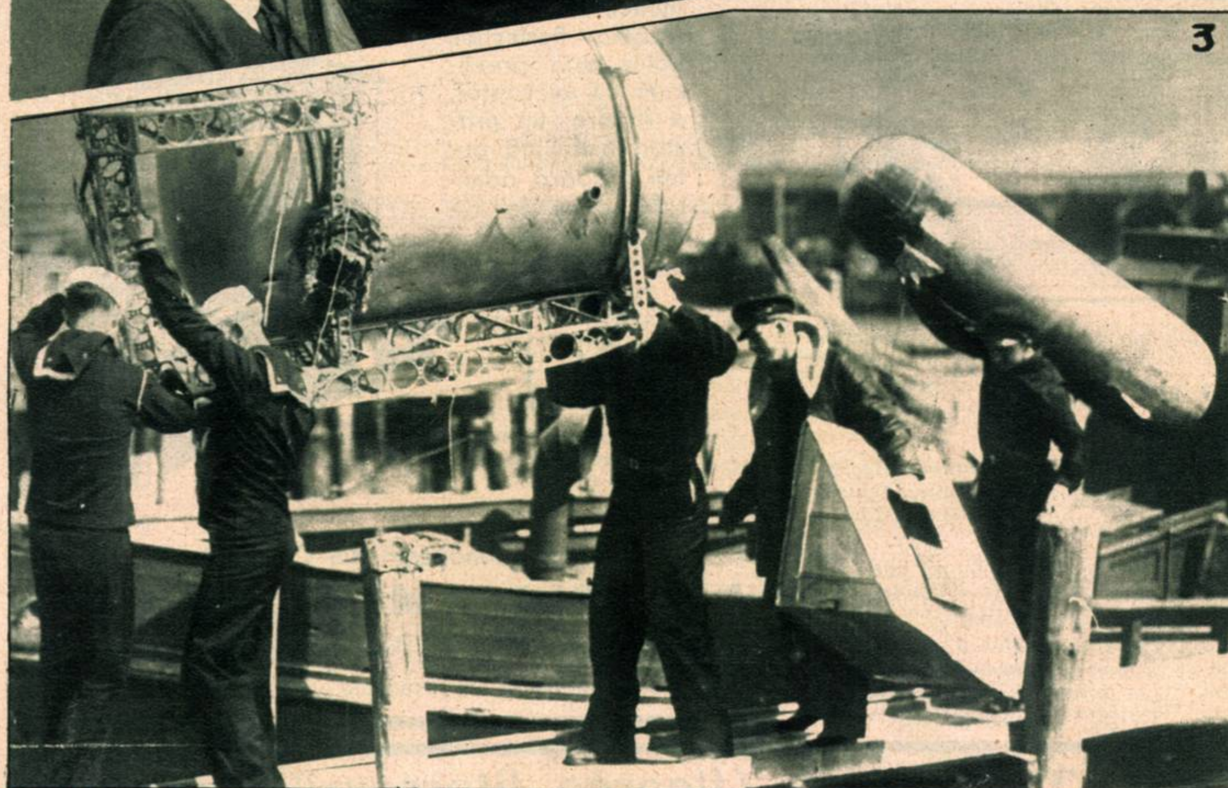

1

2

3

men" a fost întâmpinat de ... tul campion mondial Jack Demp... sey, care-i va servi în acest mate... drept „soigneur". 6) Pentru prin... oară, de 50 de ani încoace, Papa ... dat binecuvântarea sa în mod p... blic, mulțimei adunate în Piața V... ticanului. Fotografia noastră repr... zintă cortegiul, conducând pe Pap... spre balconul de unde și-a rost... benedicțiunea pontificală. 7) Știre... că Statele Unite au părăsit etalon... aur, a produs o perturbare extr... ordinară în cercurile economice ... financiare. In clișeul nostru vede... aglomerația de pe Wallstreet, ... fața Bursei din New-York, în zi... când această știre a fost lansat...

...alităţi

a găsit cada-
catastrofei di-
vedem rămăşi-
cu stindardul
al torpilorului.
Nordwalt şi
aj care s'a ju-
chitaţi de jus-
n în gara Ber-
„Portland" al
ăşiţele epavei
ografia noas-
viaţie din De-
un nou record
pe o distanţă
ga): cunoscu-
ork, unde va
vasului „Bre-

o-
o-
h
a
a
u-
a-
e-
ă
it
a
ul
e
şi
n
n
a
ă.

ODATA cu venirea primăverii, reîncep şi toate sporturile, dintre care se numără în primul rând tennis-ul. Ca în toate împrejurările, femeile ţin să fie elegante şi aci, şi deci vrem să le propunem câteva modele practice şi în acelaş timp frumoase, pentru acest scop.

O rochie de sport trebue să fie mai înainte de toate potrivită scopului ei: adică să nu stingherească întru nimic mişcările de multe ori mai brusce decât cele din viaţa de toate zilele, — şi trebue să fie şi bine lavabilă. Vom alege deci ţesături, care suferă la un spălat repetat. Există unele stofe moderne de bumbac, foarte drăguţe şi practice, ca pichetul şi „toile tarare“, dar se pot întrebuinţa şi unele mătăsuri mai rezistente, ca pongé-ul, pichetul de mătase, shantung-ul. Albul predomină aproape exclusiv, poate însă fi completat cu nasturi şi cordon de culoare. Fustele vor fi lucrate cu cute adânci sau vor fi croite uşor „en forme“, pentru a avea lărgimea necesară la alergat.

După ce a terminat partida, jucătoarea are nevoe de o îmbrăcăminte caldă şi pe lângă jacheta de lână multicoloră, s'a adoptat de un timp încoace mantaua foarte largă şi uşoară, dar călduroasă din stofă de păr de cămilă, în culoarea ei naturală, sau din stofă albă tot atât de păroasă şi de caldă. Aceste mantale se lucrează într'un stil foarte sportiv şi masculin, cu revers-uri mari şi buzunare încăpătoare. Trebue să facă impresia de foarte confortabil *şi chiar puţin neglijat şi se completează într'un mod foarte fericit, printr'o eşarfă multicoloră de lână groasă, înfăşurată în jurul gâtului. Cu mantaua beige de păr de cămilă, armonizează foarte bine marron-galben-alb-émaraude, cu alb, bleumarin-roşu-alb, sau negru-gris-albastru-galben. Dar acea ta depinde de gustul şi aprecierea personală a purtătoarei.*

E.

Puica PAULY

LEGILE morale, pe care omul și le-a impus, au mai totdeauna la bază unul din marile instincte biologice. Ne-ar fi ușor să dovedim că sinuciderea e oprită în filozofia religioasă (care glorifică viața de apoi și ne îndeamnă să invidiem pe morți), de acelaș instinct de conservare, ce determină pe filozofii laici să prezinte actul de autosuprimare, drept lașitate.

Gestul sinuciderii produce la majoritatea oamenilor — datorită unui sentiment egoist de frică — consternare și panică. Căci trebue atât de mult curaj spre a învinge teama de moarte, împletită în sufletul nostru, încât nimeni nu se poate transpune într'o stare de spirit analoagă cu a sinucigașului.

Dintre cele două categorii de suferințe, care pot duce la actul disperat al sinuciderii: durerile fizice și durerile morale, bineînțeles că cele din urmă sunt de o esență mai aleasă.

Ce frământări sufletești au determinat pe Puica Pauly, la 23 de ani, tânără, perfectă din punct de vedere fizic, să curme cu un glonte, bătăile unei inimi curate? N'a fost nici una din mizeriile care obicinuit împing pe oameni la acte de desnădejde. A fost amărăciunea produsă de credința, care lua la ea din ce în ce mai mult consistență, că niciodată nu va putea ajunge acolo sus, unde visa.

Puica Pauly era o ambițioasă. Nu era mânată de acele ambițiuni mărunte, atât de comune femeilor: buna-stare, toalete somptuoase, lux, cuceriri. Dânsa vroia gloria, celebritatea. Vroia să se vorbească despre dânsa, după ce va fi isbutit să ajungă mai presus de ceilalți. Era o ambițioasă și o sentimentală totodatăă. Ar fi vroit să facă o faptă mare, să fie eroina unui act de seamă, dar nu putea călca peste orice și peste oricine.

Fotografiile Studio Wells

Am cunoscut-o la Istanbul, într'o excursie pe malurile Bosforului.

Intr'o seară un grup de prieteni, după câteva ore petrecute într'o grădină parfumată depe țărmul mării, hotărîm să plecăm la Rumeli Hissar. Se află acolo, pe coasta stâncoasă, ruinele cetății clădite de Mohamed al II-lea, înainte de cucerirea Bizanțului. Trei turnuri au rămas în picioare până la crenelurile din vârf, și o scară de piatră, în spirală, aleargă fără apărătoare în interior, dealungul zidurilor. Suișul e destul de greu ziua și e periculos în întuneric, noaptea, fiindcă unele trepte lipsesc, iar altele sunt alunecoase și prăpastia e destul de adâncă. Dar pericolul are o savoare deosebită și iată-ne, cinci sau șase inși cățărându-ne pe pietre, la lumina sgârcită a lunei, furișată printre ierburi și stânci. Numai trei ne-am încăpățânat să mergem până sus. Puica Pauly era printre aceștia și s'a bucurat de răsplata minunatei priveliști ce se desfășura sub cerul senin de vară, la poalele turnului înalt, până departe în Marmara și Marea Neagră.

Când ne-am coborât la automobil erau orele trei dimineața. Ne-am întors în oraș și după un popas scurt de aprovizionare, am plecat la Floria, la plajă.

Când soarele s'a trezit din somn și leneș, își ridica razele lungi ca niște gene uriașe depe ochiul unui Ciclop, ne-a găsit în mare și mirat a privit la noi; a privit desigur mai ales la Puica. Ea avea un trup perfect, mlădios și tânăr și soarele bătrân își va fi amintit c'a mai văzut cândva o scenă asemănătoare: pe Aphrodita eșind din unda mării.

Poate că zilele mohorîte și friguroase ce-au urmat înmormântării frumoasei Puica Pauly, se datoresc tristeții de care a fost cuprins soarele. El s'a îndrăgostit de fata sglobie, în cântecele căreia s'a deșteptat într'o dimineață de vară și s'a mâniat că trupul gingaș a fost coborît în mormânt.

n. c.

Excursioniştii „Realitătii Ilustrate" la Istanbul şi Brussa

UN grup de intelectuali români, au făcut o excursie de durată mai lungă la Istanbul şi Brussa, în vacanţa Paştilor.

Timp de 12 zile, pe îndelete, excursioniştii au cercetat moscheele, palatele, muzeele şi toate vilaetele din Istanbul şi au fost apoi până la Brussa, să cunoască leagănul Islamului şi adevărata viaţă turcească din Asia, dela poalele muntelui Olymp.

Printre excursionişti menţionăm pe d-l profesor C. Musceleanu cu familia, d. profesor Titu Vasiliu, d. profesor Ştefan Secăreanu, d-na dr. Remus Doktor, d-na dr. Buia, d. dr. Grigorovici, d-na şi d. Mesrobeanu, d-na şi d. col. Ionescu, d-na şi d. Hirschorn, d-na şi d. căp. Bucurescu, d-na şi d. avocat Berlescu, d-nii ingineri Zahareanu, d-ra av. Macovescu, d-na prof. Sihleanu, d. Gluckmann, etc.

Conducătorul excursiei a fost d. Nicolae Constantin.

Fotografia noastră înfăţişează grupul de excursionişti, împreună cu prefectul din Brussa, d-l Menheddin. Acesta din urmă, a arătat vizitatorilor români o extremă curtoazie, în primirea pe care le-a făcut-o.

Y.

Mica Doina Mihăilescu, fiica *d-lui prof. universitar dr. Mihăilescu, şi harpista favorită a Reginei Maria, a dat de curând un concert foarte aplaudat, la Teatrul Naţional.*

La vârsta de 10 ani şi jumătate, Doina Mihăilescu vădeşte un talent extraordinar şi succesele repurtate până acum, ne îndreptăţesc să afirmăm că va face o frumoasă carieră muzicală.

Sculptura de mai jos este opera d-lui Ştefan Ocskay din Simeria-Dedaci. D. Ocskay se ocupă de această artă abia de doui ani, fără să fi avut vre-odată profesor.
Stânga: *D-ra Mathilde Neuhold, din Simeria, care a servit drept model pentru sculptura de mai sus.*

La Silistra a avut loc un reuşit festival, organizat de funcţionarii poştei din localitate. Fotografia noastră reprezintă un grup de copii de toate naţionalităţile, cari au dansat în cadrul serbării.

CA TINE

In garnizoana unui orăşel cântă muzica militară. Colonelul unui regiment trimite un soldat la conducătorul orchestrei, ca să afle titlul bucăţii muzicale, care tocmai fusese executată.

Soldatul se întoarce, loveşte solid călcâele şi raportează:

— „Cântecul, să trăiţi, se numeşte Mălăieţu!"

— „Asta nu poate să fie titlul unui vals!"

— „Domnul locotenent dela muzică mi-a spus că se chiamă „Ca tine" şi pe mine că chiamă Mălăieţu!"

Ultimul GONG

(Urmare şi sfârşit)

Keene intră grăbit şi intrigat.

— „D. Barling mi-a spus motivul care v'a adus aci. Nu ştiu dacă am a vă spune ceva, dar dacă pot.....”

Poirot îl întrerupse.

— „Vreau să ştiu un singur lucru, D-le Keene, ce-ai ridicat, în momentul când intram tocmai pe uşa biroului, astă seară?

— „Eu...” Keene sări de pe scaun, dar se calmă repede. „Nu ştiu ce vreţi să spuneţi” zise el cu răceală.

— „Ba eu cred că ştii şi încă foarte bine. Veniai în urma mea ştiu, dar un prieten al meu spunea că am ochi şi la ceafă. Ai ridicat ceva pe care l-ai pus în buzunarul din dreapta al hainei d-tale”, zise Poirot cu ochii aţintiţi asupra buzunarului.

Urmă o pauză, foarte lungă. Nehotărîrea era vădit imprimată pe figura frumoasă a lui Keene. In cele din urmă luă o decizie.

— „Alegeţi”, zise el şi, plecându-se înainte îşi întoarse buzunarul pe dos, lăsând să-i cadă tot conţinutul pe masă: o tabacheră, o batistă, un bobocel de mătase şi o cutiuţă de chibrituri.

— „Ce putea fi altceva decât asta” zise tânărul arătând cutia de chibrituri. „O pierdusem probabil peste zi”.

— „Nu cred”, replică Poirot.

— „Ce vreţi să spuneţi?

— „Vreau să spun, domnule, că sunt un maniac în ce priveşte ordinea şi că o astfel de cutie de chibrituri nu mi-ar fi scăpat nevăzută. Nu, domnule, eu cred că era ceva cu mult mai mic, — ceva de felul acesta poate”.

Poirot luă bobocelul de trandafir.

— „E dela geanta D-rei Cleves, după cât mi se pare”.

Urmă un moment de tăcere, apoi Keene răspunse râzând:

— „Da, aşa-i. Mi l-a dat ieri seară”.

— „Văd”, zise Poirot. In momentul acela uşa se deschise şi în cadrul ei apăru un bărbat înalt şi blond, într'un costum cenuşiu de stradă.

— „Ce am auzit Keene? Lytcham Roche s'a împuşcat? Nu-mi vine a crede!”

— „Dă-mi voie să te recomand d-lui Hercule Poirot. D-sa îţi va spune totul” zise Keene şi părăsi camera, trântind uşa.

— „Domnule Poirot” zise Marshall cu aprindere, „sunt încântat că am avut ocazia să vă cunosc. Norocul m'a adus acum aci. Lytcham Roche nu mi-a spus că o să veniţi. Sunt unul din cel mai pasionaţi admiratori ai dv.”.

E amabil tânărul, — gândi Poirot — care nu-i chiar atât de tânăr; noul venit avea tâmplele albe şi sbârcituri pe frunte. Dar în apucăturile şi în felul său de a vorbi, era ceva de băieţel. Mâneca goală prinsă cu un ac de pulpana hainei, aducea o notă de patetic în personalitatea acestui soldat atât de crud lovit de soartă.

— „Poliţia...”

— „Se află acum aci, domnule. Am venit odată cu ei, auzind vestea. Faptul nu i-a surprins câtuşi de puţin. Nu încape îndoială că era tare nebun, dar chiar aşa...”

— „Te miră totuş că s'a sinucis ?”

— „Ca să fiu sincer, da. N'aş fi crezut că Roche şi-ar fi putut închipui că lumea ar putea merge şi fără el”.

— „Pare să fi avut încurcături băneşti, în ultima vreme?”

Marshall dădu din cap.

— „Specula după sfaturile hazardate ale lui Barling.

Poirot zâmbi, apoi reluă calm:

— „Am să fiu foarte sincer. Şi d-ta eşti o persoană francă, nu-i aşa?”

— „Asta-i doar cea mai bună politică”.

— „Foarte inteligent. Ei bine, am să-ţi pun atunci o întrebare. Iată: ai avut vre-un motiv să presupui că d. Lytcham Roche găsia că-i cam încurcai socotelile ?”

Marshall rămase cu ochii ţintă asupra lui Poirot; pe faţa lui apăruse o expresie ridiculă de uimire. Era atât de caraghios încât Poirot fu silit să zâmbească.

— „Te văd tare surprins, căpitane”.

— „Da, zău. Ideea e grozav de ridiculă”.

— „Bine, altă întrebare. Nu bănuia că furaseşi inima fiicei sale adoptive ?”

— „Aşa! ştiţi ce e între mine şi Di!” exclamă tânărul râzând cam încurcat.

— „E adevărat deci ?”

Marshall clătină din cap.

— „Dar bătrânul nu ştia nimic despre asta. Di nu i-ar fi spus pentru nimic în lume şi presupun că făcea foarte bine. S'ar fi aprins ca un coş cu artificii şi m'ar fi concediat”.

— „Atunci, care era proectul d-tale?” întrebă Poirot blând.

— „Ei bine, îţi spun pe cuvântul meu, domnule, că nu prea ştiu. Lăsasem totul pe Di. Ea spunea că o să aranjeze totul. In tot acest timp, eu îmi căutam mereu un post şi îndată ce mi-aşi fi găsit o altă situaţie, aş fi renunţat la aceasta”.

— „Şi domnişoara s'ar fi căsătorit cu d-ta? Dar domnul Lytcham Roche ar fi încetat în cazul acesta a-i mai da vre-un ban şi Miss Diana pare să aibă mare nevoie de acest element”.

Marshall păru foarte încurcat.

— „Aş fi încercat să-i fac o viaţă cât mai plăcută”.

— „Dar de o simplicitate demnă de milă”, murmură Poirot.

— „Poftim?”

— „Nimic — nimic”.

Geoffrey Keene intră atunci în cameră.

— „Oamenii poliţiei părăsesc tocmai casa şi inspectorul ar vrea să vă vorbească, Domnule Poirot.

— „Mulţumesc. Viu numai decât.

In birou se afla medicul legist şi inspectorul.

— „D. Poirot ?” zise inspectorul. „Am auzit de dv. şi-mi face mare plăcere să vă cunosc. Sunt inspectorul Reeves”.

— „Incântat”, zise Poirot strângându-i mâna. „De sigur că nu aveţi nevoie de colaborarea mea — nu-i aşa?” şi aci zâmbi uşor.

— „De data aceasta, nu, domnule. Afacerea e foarte simplă. Şi totuş...” inspectorul făcu o pauză.

— Ei ?

— „Iată... mă întrebam tocmai ce căutaţi aci. Vre-o încurcătură ?”

— „Sunt aci...” Poirot ezită, „pur şi simplu în calitate de prieten”.

— „Nu te superi, d-le Poirot. A fost o mică curiozitate. Dar d. Lytcham Roche era un om tare ciudat”.

— „Cazul e atunci absolut clar?” întrebă Poirot.

— „Absolut. Uşa şi fereastra închise, cheia dela uşă în buzunarul mortului. Apucături stranii în ultimile zile. Nu încape nici o altă bănuială. Totuş”, doctorul a mormăit: „Trebue să fi stat într'o poziţie tare ciudată, pentruca glontele să lovească oglinda aceea”. Dar sinuciderile sunt totdeauna nişte afaceri ciudate”.

— „Aţi găsit glontele?”

— „Da e aci”, doctorul i-l întinse. „L-am găsit lângă perete, sub oglindă. Pistolul era chiar al d-lui Roche. Il ţinea întotdeauna în sertarul biroului. A fost ceva aci, dar n'o să ştim niciodată ce anume”.

Poirot dădu din cap.

Cadavrul fu transportat în camera de culcare, iar oamenii poliţiei plecară. Poirot rămase în pragul uşii, uitându-se după ei. Un sgomot îl făcu să se întoarcă. Harry Dalehouse se afla în spatele lui.

— „Am auzit că inspectorul a trimis după dv., domnule Poirot ? Vre-o enigmă?”

„Nu se îndoiesc că ar fi o sinucidere, dacă asta era intenția întrebării d-tale".

„Şi motivul?"

Poirot strânse din umeri, apoi deodată fără nici un preambul:

„Nu cumva ai o lanternă puternică, prietene?"

„Mă duc să vă aduc una". Când reveni, Joan Ashby îl însoția.

„Mă puteți însoți dacă vă face plăcere" zise Poirot amabil și ieși pe ușa principală, luând-o spre dreapta.

„Apropos, d-le Dalehouse" zise el, „ce părere ai despre căpitanul Marshall ?

„A, e un băiat admirabil".

„Așa!" exclamă Poirot. „Şi mie mi-a plăcut".

Ocoli casa și se opri înaintea ferestrei biroului, despărțită de cărare printr'un strat de iarbă de vre-o doi metri lățime. Poirot se plecă, plimbând lumina lanternei pe jos. Se ridică însă dând din cap. „Nu. Aci nu".

Apoi se opri în loc și trupu-i deveni rigid. De o parte și de alta a ierbei se afla un strat lat de flori. Atenția lui Poirot se fixă asupra stratului din dreapta, plin de lăcrămioare. Apoi lumina lanternei fu îndreptată spre partea dinainte a stratului. Acolo se vedeau distinct, în pământul moale, urme de picioare.

„Patru" murmură Poirot. „Două merg spre fereastră, iar două vin dintr'acolo".

„Grădinarul" spuse Joan.

„Dar nu, d-ră, nu. Uită-te și d-ta. sunt pantofii mici și delicați ai unei femei. Incredințează-te singură. Vino în colțul acesta, ca să vezi mai bine".

Joan ezită o clipă, apoi își puse piciorul acolo unde i se indicase. Poirot examină rezultatul și se întoarse spre ea zâmbind.

„Vezi, domnișoară. Sunt aproape ca ai d-tale. Aproape — dar nu tocmai. Cea care a lăsat aceste urme, poartă pantofi cu o jumătate de număr mai mare decât ai d-tale. Haidem, să întrebăm pe cealaltă domnișoară. Poate că ne va de vre-o lămurire".

„E... vreau să spun, e important ?"

„Ce e importanța? O chestie de relativitate, nu? Acum îmi aduc aminte că Miss Diana a pomenit de o plimbare prin grădină. Nu știi dacă a coborît înaintea d-tale, d-șoară ?"

Joan dădu din cap.

„Nu țin minte. Eram tare grăbită, pentrucă auzisem gongul și credeam că cel dintâi sunase mai de mult. Imi pare totuș că ușa ei era deschisă, când am trecut, dar nu sunt sigură.

„Văd", zise Poirot.

Era în vocea lui un accent care-l făcu pe Harry să ridice ochii îngrijorat, dar Poirot încruntase sprâncenele și era cu totul absent.

* * *

In prag se întâlniră cu Diana Cleves.

„Poliția a plecat", zise ea, „totul s'a sfârșit". Fata scoase aci un suspin de ușurare.

„Aș vrea să vorbesc puțin cu d-ta, d-șoară".

Diana o luă înainte, intră în sufragerie iar Poirot o urmă închizând ușa.

„Ei bine", făcu ea puțin surprinsă.

„O mică întrebare, d-șoară. Ai fost d-ta astă seară în stratul cu flori ce se află înaintea ferestrei dela birou?"

„Da, pe la ora șapte și apoi încă odată cu puțin înainte de masă".

Poirot se încruntă.

„Nu înțeleg" zise el violent — atât de violent încât Diana îl privi mirată.

„Nu prea văd ce ar fi aici de „înțeles" zise ea rece. „Am cules lăcrămioare pentru masă. Eu ornez întotdeauna masa. Asta a fost pe la ora șapte".

„Şi pe urmă ?"

„A, pe urmă, mi-a picat pe rochie puțin ulei de păr — tocmai aci, pe umăr. Dar nu vream să mai schimb rochia și mi-am amintit atunci că văzusem tocmai un boboc de trandafir. M'am dus imediat, l-am tăiat și l-am prins deasupra petei. Uită-te și d-ta..." Diana se apropie de Poirot și ridică floarea descoperind o mică pată de grăsime.

„Şi cam pe la ce oră s'a întâmplat asta, d-șoară?

„Imi pare că pe la opt și câteva minute".

„N'ați încercat fereastra ? Ea se încruntă.

„Cred că am făcut-o. Da, mi se părea că aș scurta drumul, dar fereastra era înțepenită.

„Văd", zise Poirot respirând cu sgomot. „Dar împușcătura", reluă el, „unde erați când s'a produs detunătura? Tot în stratul de flori ?"

„A nu, asta s'a întâmplat cu două sau trei minute mai târziu, cu puțin înainte ca eu să intru pe ușa laterală".

„Ştiți ce e asta, d-șoară ?"

In palma lui Poirot se afla bobocelul de mătase. Ea îl examină cu răceală.

„Pare să fie unul din trandafirașii poșetei mele. Unde l-ați găsit ?"

„In buzunarul d-lui Keene" zise Poirot sec. „I l-ai dat d-ta?

Fata roși. Mâinile i se crispaseră.

„V'a spus el că i l-am dat eu?"

Poirot zâmbi.

— „Când i l-ai dat?"

— „Ieri seară".

— „Te-a avertizat el să spui asta?"

— „Ce vrei să spui?" întrebă ea răstit.

Dar Poirot nu răspunse și ieși din cameră pentru a trece în salon, unde se aflau Barling, Keene și Marshall. Se duse drept la ei.

—„Domnilor" începu el brusc „Vă rog să mă urmați în birou". Trecând apoi prin hall, se adresă Joanei și lui Harry Dalehouse, cari stăteau acolo.

„Şi dv., vă rog. Vreau ca cineva să cheme și pe doamna? Mulțumesc. A! Iată-l pe excelentul Digby. Digby, o mică întrebare — o mică dar foarte importantă întrebare. A împodobit D-ra Cleves masa de seară cu lăcrămioare?"

„Da, domnule".

„Eşti sigur".

„Absolut, domnule".

„Foarte bine. Acum veniți încoace cu toții".

Când ajunse în birou, se întoarse și se plantă înainte lor.

„V'am chemat aci cu un anumit scop. Afacerea s'a clasat. Poliția a venit și a plecat. Inspectorul e de păr re că Lytcham Roche s'a împușcat. Totul s'a sfârșit". Făcu o pauză. „Dar eu, Hercule Poirot, spun că *nu s'a sfârșit!*"

In vreme ce câteva perechi de ochi se fixară uimiți asupra sa, D-na Lytcham Roche intră în cameră, cu mersu-i de fantomă. Ridică ochii asupra peretelui ce i se ridica înainte.

„Oglinda" murmură ea înfiorată și se așeză pe un scaun, adresându-se politicoasă lui Poirot. „Scuză-mă domnule, ce spuneai?...

„Spuneam, doamnă că această afacere nu s'a isprăvit. E aci o chestiune de psihologie. D-l Lytcham Roche *avea mania grandoarei*, se credea un rege — un Dumnezeu. *Un astfel de om nu se sinucide*. Nu, nu, poate înebuni, dar nu se sinucide. D-l Lytcham Roche nu s'a sinucis". Apoi după câteva secunde de tăcere „*A fost ucis!*"

„Ucis?" Marshall râse neîncrezător. „Singur, într'o cameră cu ușa și fereastra închisă?"

„Cu toate astea" persistă Poirot „a fost ucis".

„Şi s'a ridicat apoi pentru a închide ușa și fereastra", zise Diana ironică.

„Am să vă arăt ceva" reluă Poirot" și se apropiă de fereastră, unde întoarse mânerul ferestrei, deschizând-o".

„După cum vedeți, e deschisă. O închid, dar fără să întorc mânerul. Fereastra e acum închisă dar nu și înțepenită. Atenție!

Dădu o mică lovitură și mânerul se întoarse făcând să cadă

varga de metal în scobitura pervazului.

— „Vedeţi” zise Poirot încet „mecanismul acesta e foarte lăbărţat, aşa că fereastra s'ar fi putut închide foarte bine şi pe dinafară.

Se întoarse apoi cu o mutră ameninţătoare.

—„Când a răsunat detunătura aceea — *la opt şi douăsprezece minute*, se aflau în hall patru persoane. Patru persoane au un alibi. *Unde erau celelalte trei?* Dv., doamnă? In camera dv., după cum spuneaţi. D-ta, domnule Barling? Tot în camera d-tale erai?”

— „Da.

— „Şi d-ta, domnişoară, te aflai în grădină. Aşa ai admis cel puţin.

— „Nu văd”, începu Diana.

— „Aşteaptă” se întoarse către d-na Lytcham Roche. „Spuneţi-mi doamnă, nu ştiţi cumva ce a dispus bărbatul dvs., cu privire la averea sa pentru cazul că ar fi murit?”

— „Ba da”, zise d-na Lytcham Roche.

— „Ei bine?”

— „Hubert mi-a citit testamentul lui. Imi lăsa o rentă de trei mii de lire pe an şi proprie tatea dela Dower sau cea din oraş, după alegere. Restul era lăsat Dianei, cu condiţia însă ca soţul ei să ia numele familiei”.

— „Ah!”

— „Dar acum câteva săptămâni a făcut un codicil”.

— „Anume?”

— „Lăsa tot Dianei întreaga avere, dar cu condiţia să se căsătorească cu d. Barling. Dacă-şi alege un alt bărbat, averea avea să treacă nepotului său, Harry Dalehouse”.

— „Dar cum codicilul a fost făcut abia acum câteva săptămâni” întâmpină Poirot, „domnişoara Diana n'avea cum să ştie asta”, şi apropiindu-se de grup, zise cu un accent de acuzare în voce.

— „D-ră Diana, dumneata vrei să te căsătoreşti cu căpitanul Marshall, nu-i aşa? Sau poate cu d-l Keene?”

Fata îl privi vreme de două minute, apoi traversă încăperea şi se postă lângă Marshall.

— „Continuă” zise ea.

— „Am să pun cazul împotriva d-tale domnişoară. D-ta îl iubeai pe căpitanul Marshall, dar iubiai şi banii. Cât despre tatăl d-tale adoptiv, el n'ar fi consimţit odată cu capul la o căsătorie a d-tale cu căpitanul Marshall, dar dacă muria, dorinţele d-tale s'ar fi realizat în întregime. Aşa că ai ieşit în grădină şi ai păşit peste stratul de flori de lângă fereastra care era deschisă, ţinând în mână pistolul pe care-l luaseşi din sertarul de la biroul bătrânului. Ai intrat în cameră, te-ai apropiat zâmbind de victimă, şi deodată ai tras. Ai lăsat apoi pistolul pe podea, sub mâna mortului, după ce l-ai şters bine, pentru a face să dispară de pe el urmele degetelor d-tale şi ai ieşit afară, sgâlţâind fereastra până când aceasta s'a închis dela sine. Pe urmă ai revenit în casă, cu un aer de indubitabilă inocenţă. *S'a întâmplat, sau nu aşa?* Te rog să-mi răspunzi, domnişoară.

— „Nu!” strigă Diana „Nu... nu!”

Poirot a privi câteva clipe, apoi zâmbi.

— „Nu” zise el „N'a fost aşa, deşi s'ar fi putut — deşi ar fi părut plauzibil — n'a putut fi însă astfel, din două motive. Primul constă în faptul că d-ta ai cules lăcrămioare la ora şapte, iar al doilea, reese din ceeace mi-a spus domnişoara de aci” se întoarse spre Joan, care-l privia uimită.

— „De sigur, domnişoară. *D-ta mi-ai spus că repezindu-te pe scări în jos, credeai că răsunase ultimul gong, întrucât pe cel dintâi, îl auziseşi mai de mult. Nu vedeţi ce înseamnă asta?”* strigă el. „Nu vedeţi. Iată! Iată!”

* * *

Poirot se apropiă de scaunul pe care şezuse victima. „Aţi observat cum sta cadavrul? Nu drept la masă ci lateral, cu faţa spre fereastră. E aceasta, o modalitate naturală de a te sinucide? Doamne fereşte! Scrii câteva cuvinte pe o bucată de hârtie... deschizi sertarul, scoţi pistolul, îl apropii de tâmplă şi tragi. Asta e o sinucidere normală. Dar consideraţi acum un asasinat! Victima stă la biroul său, asasinul se află lângă el — vorbind şi în timp ce vorbeşte, *trage.* Unde se duce atunci glontele?” tăcu câteva clipe „Străbate capul — iese prin uşa care e deschisă şi... *loveşte gongul.*

„Ei, începeţi să înţelegeţi? Acesta a fost primul gong — auzit de domnişoara, pentrucă iatacul ei se află chiar deasupra biroului.

„Ce face apoi asasinul? Inchide uşa, o încuie, pune cheia în buzunarul mortului, apoi întoarce cadavrul în scaun, lateral, apasă degetele mortului pe pistol, îl lasă să cadă lângă el, şi sparge oglinda ca o ultimă trăsătură dramatică — într'un cuvânt înscenează „sinuciderea”. Apoi iese pe fereastră în grădina, sgâlţâind-o pe dinafară până se închide dela sine, şi evită să calce pe iarbă, unde urmele picioarelor ar rămânea vizibile, păşind în pământul straturilor de flori, pe care-l poate netezi în urma sa. Intră în cele din urmă în casă şi la opt şi douăsprezece minute când e singur în salon, trage un foc de revolver pe fereastra salonului şi se grăbeşte să apară în hall. *Aşa ai făcut, domnule Geofrey Keene?*

Fascinat, secretarul rămase cu ochii aţintiţi asupra degetului ce se apropia acuzător de el. Apoi, cu un răget de fiară, îşi sfâşie gulerul şi căzu ca trăznit la pământ.

— „Cred că aceasta e confirmarea”, zise Poirot. „Căpitane, fii te rog bun şi telefonează poliţiei că avem un prizonier pentru ea”, apoi plecându-se asupra trupului ce zăcea nemişcat „cred că va mai fi încă în sesimţire la sosirea lor.

— „Geoffrey Keene” murmură Diana. „Dar ce motiv a avut să facă asta?”

— „Ca secretar i s'au prezentat oarecari ocazii de câştig lateral, domnişoară — conturi,.... cecuri... un sistem de fraudă foarte obicinuit. Ceva a trezit bănueli în d. Lytcham Roche şi atunci ,a trimis după mine.

— „De ce după d-ta şi nu după poliţie?”

— „La întrebarea asta ai putea răspunde d-ta domnişoară. Bătrânul presupunea că ar fi fost ceva între d-ta şi acest tânăr. Pentruca bănuelile lui să nu cadă asupra căpitanului Mar shall, ai început să flirtezi cu Keene în aşa fel, încât faptul să nu scape nimănuia din vedere. Keene află de venirea mea şi lucrează prompt. Esenţialul planului său este ca asasinatul să pară a fi avut loc la opt şi două sprezece minute, când are un alibi. Singurul pericol este glontele care trebuia să fi căzut pe undeva în apropierea gongului, şi pe care n'a avut timpul să-l caute. In vreme ce ne îndreptăm toţi spre birou, el se pleacă şi-l ridică, crezând că într'un moment atât de încordat ca acela, gestul nu va fi observat de nimeni. Dar mie nu-mi scapă nimic! Il întreb puţin după aceea, ce anume găsise. Ezită un minut şi apoi se decide să facă puţină comedie! Insinuază că ceeace ridicase era trandafiraşul de mătase şi face pe îndrăgostitul, care ia apărarea femeii iubite. Pe mine nu mă poate amăgi nimeni cu una cu două. In primul rând m'am întrebat: pentru ce şi-a întors buzunarul? *Parbleu*, ca să văd tradafiraşul! Imi spune că d-ta i l'ai dat, ceeace era adevărat, dar o spune în aşa fel încât are aerul că minte! Trebue să recunosc că întregul aranjament era genial şi dacă d-ta n'ai fi cules lăcrămioare...”

— „Nu înţeleg ce legătură au lăcrămioarele cu...”

— „Nu? Atunci ascultă... în stratul de flori n'am găsit decât patru urme de picioare, or atunci când d-ta te-ai dus să culegi flori pentru masă, trebuia să fi lăsat cu mult mai multe. Rezulta de aici că între prima d-tale ieşire în grădină, după lăcrămioare şi între cea de-a doua, când ai tăiat bobocul de trandafir, *cineva netezise pământul stratului.* Nu fusese grădinar, pentrucă nici un grădinar nu lucrează după orele şapte, ci un vinovat — probabil asasinul... omorul fusese comis mai înainte ca detunătura să fi răsunat”.

— „Dar cum de n'am auzit adevărata împuşcătură?” întrebă Harry.

— „S'a făcut uz de un amortizor, care se va găsi odată cu revolverul, aruncat probabil în tufişurile dinainte ferestrei dela salon”.

— „Ce risc!”

— „Unde vezi riscul? Toată lumea se afla în camerele de sus îmbrăcându-se pentru cină. Momentul era cât se poate de propice. Glontele forma singura încurcătură în socoteala sa şi a crezut un moment că o rezolvase”. Poirot ridică proectilul zâmbind.

— „L'a aruncat sub oglindă, în vreme ce eu examinam fereastra, împreună cu d. Dalehouse”.

— „Oh!” Diana sări de gâtul lui Marshall „John dragă, ia-mă cât mai repede de aci”.

Barling interveni însă:

— „Draga mea Diana, testamentul prietenului meu...

— „O, puţin îmi pasă”, strigă fata „de testamentul acela, o să cărăm pietre dac'o trebui”.

— „N'ai nevoe să faci asa ceva” zise Harry „Impărţim pe jumătate Di. N'am să m'apuc să iau totul pentrucă unchiul era departe de a fi un om sdravăn”.

— „Cred” zise Poirot „că d-ra va putea ataca cu succes codicilul acela. După câte ştiu, legea nu priveşte cu ochi buni aceste clauze matrimoniale.

— „In cazul acesta” zise Diana „am să împart cu Harry. E unul din puţinii bărbaţi pe cari îi respect. Singur el nu s'a îndrăgostit de mine, deşi m'am străduit destul să-l zăpăcesc! Iată Joan, ţie îţi fac cadou această informaţie”.

Joan râse şi se roşi toată.

Deodată se auzi un strigăt. D-na Lytcham Roche sărise în picioare.

— „Domnule Poirot — oglinda — el — monstrul acesta — a spart-o intenţionat?”

— „Da, doamnă”.

— „Are să fie nenorocit.....” vocea femeii cobori şi continuă *„nenorocit timp de şapte ani”.*

Poirot clătina din cap.

— „A, asta nu. Nu cred că va mai trăi încă şapte ani de-aci încolo, doamnă.

— „Oh!” exclamă ea privindu-l ţintă. „Dar nu-i bine să spargi o oglindă”.

— „Superstiţia s'a dovedit exactă pentru domnul Geoffrey Keene” replică Poirot râzând.

E. A.

BAL LA *Pickfair*

Corespendentul nostru din Hollywood ne relatează mai jos ultimele evenimente din cetatea filmului.

De câtiva ani încoace, circulă fel de fel de svonuri, referitoare la căsnicia castelanilor dela „Pickfair', cunoscuţii actori de cinematograf Douglas Fairbanks şi Mary Pickford. Din lună în lună, se găseşte câte un nou motiv de divorţ între aceşti matadori ai ecranului american şi prin localurile din Hollywood şi în vilele dela Beverley-Hills circulă cele mai variate comentarii asupra menajului lor.

Sus: *Douglas Fairbanks şi Chaplin, in duetul pe care l-au executat la „Pickfair", sub conducerea Mary-ei Pickford. După cum se vede, Charlot cântă la vioară cu mâna dreaptă.*

Stânga: *Charlie Chaplin în filmul „Napoleon", la care lucrează actualmente.*

Mai ales în vara anului trecut, când Douglas Fairbanks, a făcut o călătorie în jurul lumii svonurile unui divorţ iminent au prins mai multă consistenţă datorită faptului că Mary Pickford a rămas singură în vastele încăperi ale vilei „Pickfair", de pe coasta Pacificului.

Douglas s'a înapoiat totuş la Hollywood, dar peste câtva timp a evadat din nou, petrecând câteva luni — astă iarnă — la St. Moritz, într'o societate destul de veselă.

Iată însă că Mary Pickford, pe care svonurile şi şuşotelile au început s'o enerveze, a dat o desminţire publică intenţiilor ce li se atribue, ei şi soţului, organizând un bal costumat la „Pickfair", serbare la care a luat parte tot ce are colonia filmului mai distins.

Se ştie că între Mary Pickford şi Marion Davies există un vechi antagonism. Cu toate acestea, blonda vedetă a lui M. G. M. a fost invitată şi ea, aceasta, pentru ca principala oficină a bârfelii, să se convingă de contrariul svonurilor lansate. Marlene Dietrich a participat şi ea, împreună cu soţul ei, Siebert, de care lumea a divorţat-o până acum de nenumărate ori.

Ospetele principal al acestei serbări însă, a fost Charlie Chaplin, genialul actor, care s'a simţit obligat cu această ocazie, să invite pe prietenul şi fostul lui colaborator din organizaţia „United Artists", la un duet de vioară şi banjo, sub conducerea amfitrioanei.

După cum vedem din fotografia noastră, Douglas Fairbanks cântă destul de corect la banjo. Chaplin însă, original ca întotdeauna, cântă la vioară cu mâna dreaptă, mânuind cu stânga arcuşul.

Oricare din noi ar auzi o asemenea combinaţie muzicală, ar intra probabil în gaură de şarpe. Inchipuiţi-vă acum chinul „dirijoarei". După cum vedem, în loc să conducă improvizaţia melodică, — pe care germanul o numeşte „Katzenjammer" — şi-a astupat urechile, pentru ca timpanul să fie ferit de un atentat.

Pentru că veni vorba de Charlie Chaplin, trebue să reamintim că în Februarie s'au împlinit şase ani, decând marele actor a anunţat primele tururi de manivelă ale noului său film, „Napoleon". Timp de şase ani s'au turnat câteva mii de metri, s'au făcut câteva sute de retuşări şi s'a schimbat de câteva ori complet scenariul.

Dealtfel, acesta este procedeul lui Charlot la toate filmele sale mai recente. „Goana după aur" s'a turnat timp de trei ani, „Luminile oraşului" a fost reprezentat la patru ani după primul tur de manivelă, iar „Napoleon" va fi vizionat desigur abia în 1935, când maestrul îşi va da asentimentul şi după ce se vor fi stricat zeci de kilometri de film.

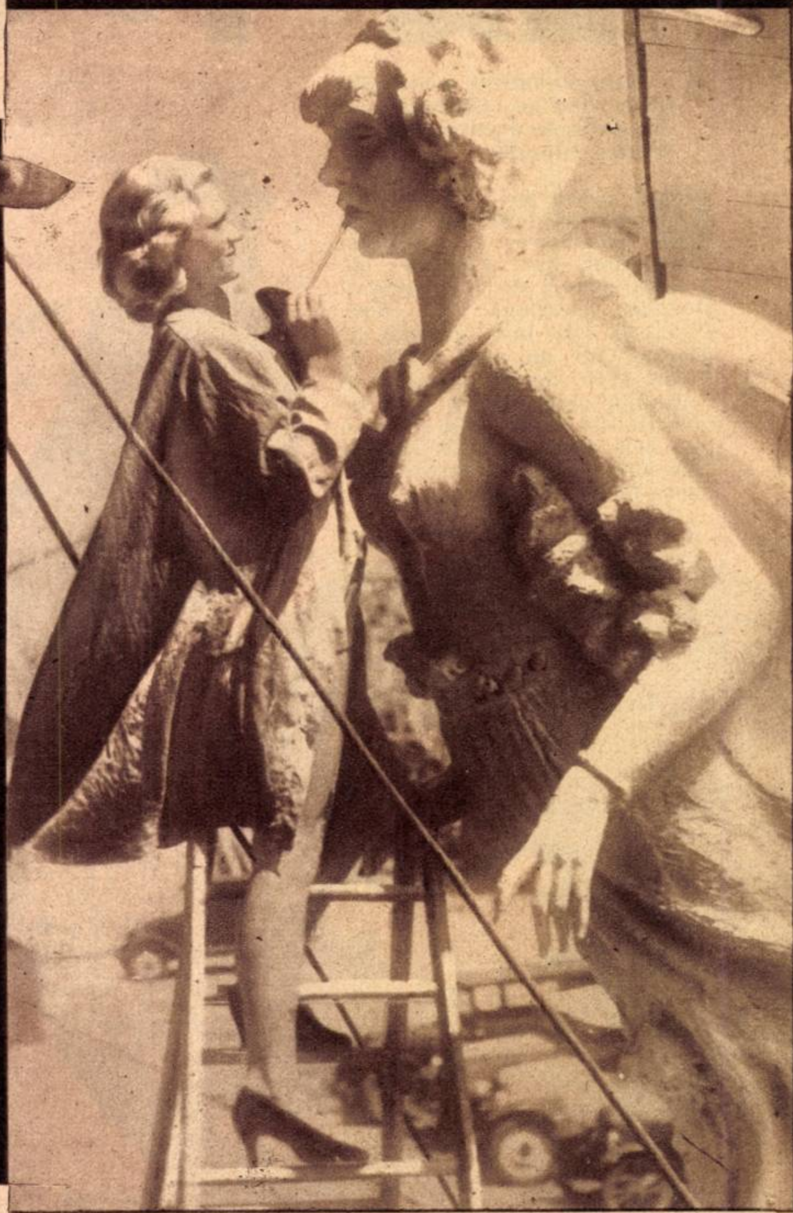
Cât priveşte cealaltă lucrare senzaţională, anunţată de Chaplin în 1927, „Clubul sinucigaşilor", a fost turnat pe jumătate şi cum la un moment dat ceeace s'a realizat n'a mai plăcut artistului, a pus benzile developate pe foc.

După cum se vede însă din fotografia pe care o publicăm în stânga paginei, Chaplin s'a decis să termine însfârşit „Napoleon", deoarece a creeat tipul perfect al marelui corsican, pe care vrea să-l interpreteze.

JAMES GRAY

CIUDAŢENII

Stânga: *Iată o figură periculoasă, executată de călăreaţa americană Betty Roth, în arena unui circ din Los Angeles.* Dr.: *Ariadna, ca soţie a zeului vinurilor, Bacchus, împodobeşte prora unei corăbii, care a fost construită ca să servească drept bar plutitor, cu puţin înainte de introducerea prohibiţiei în Statele Unite. Odată cu ridicarea prohibiţiei însă, barul va intra în funcţiune şi în acest scop, zeiţa protectoare a vasului este refrişată cu culori vii, de o adeptă a regimului umed.*

Jos: *După cum se vede din fotografia noastră de mai jos, profesiunea de arbitru nu este întotdeauna dintre cele mai plăcute. Astfel, un arbitru de lupte libere a căzut victima profesiunii sale, fiind prins cu ambele picioare între cei doi combatanţi cari se sbăteau pe podele. In cădere, omul s'a ales cu ambele picioare fracturate şi cu bărbia ruptă.*

Actualități

Sus: *Comandantul gărzii turnului Tower din Londra, inspectându-și oamenii, îmbrăcați în costumele lor medievale. In limbajul popular, acești paznici sunt numiți „mâncătorii de carne de vacă".*

Sus: *In numărul nostru trecut, am publicat câteva fotografii, reprezentând entuziasmul poporului american, pentru reintroducerea regimului umed. Iată aci însă o fotografie, în care vedem o întrecere între două american-girls. Cine ar putea să indice cu precizie, care din ele va termina mai curând uriașa cupă cu bere din care soarbe?*

Dreapta sus: *Cu ocazia unui concurs de șah jucat între campionul mondial, José Capablanca și profesor Hermann Steiner, la Los Angeles, figurile au fost înlocuite cu bărbați și femei, pe o tablă uriașă, ceeace n'a împiedicat însă ca partida să fie jucată în acelaș timp și pe o tablă obicinuită, cu figuri de lemn.*

Dreapta jos: *Ultima modă pe strandurile californiene sunt costumele de nimfe, pe care fiecare vizitatoare frumoasă se simte obligată să-l arboreze.*

Jos: *La Oxford s'a celebrat în aceeaș zi, cununia a două surori gemene, care după cum vedem, sunt purtate pe brațe de mirii lor, în drum spre locuințele respective.*

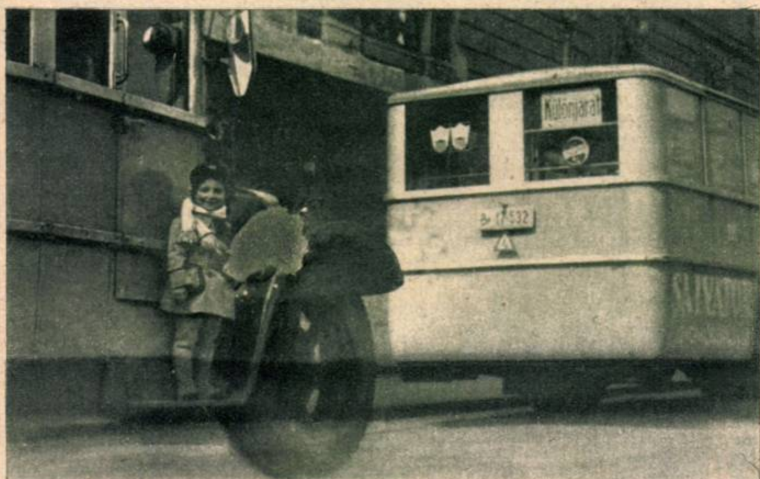

Stânga sus: **Vitrina librăriei S. Litvin din Ismail, care a luat premiul I.**
Stânga: **Vitrina librăriei „Socec" din Galaţi (pr. II).**
Dr. sus: **Vitrina librăriei Iorgu Arsenie din R.-Vâlcei (pr. III).**
. Vitrina librăriei „Tipografiile Române Unite" din Bucureşti (pr. IV).

Cea mai mică excursionistă a „Realităţii Ilustrate", Balcica Moşescu, fotografiată la Budapesta.

Concursul de vitrine al editurii „Adevĕrul"

La concursul instituit de editura „Adevărul" pentru cea mai bună vitrină a publicaţiilor acestei edituri, s'au primit un imens număr de fotografii din toate colţurile ţării.

Juriul compus din d-nii: I. Teodorescu-Sion, inspector general al artelor, H. Blazian, critic de artă, M. Sevastos, directorul ziarului „Adevărul Literar", Al. O. Teodoreanu, scriitor şi I. Ross, artist plastic, — a acordat următoarele premii:

Premiul I de lei 2500.— Librăriei S. Litvin, Ismail.

Premiul II de lei 1500.— Librăriei Socec din Galaţi.

Premul III de lei 1000.— Librăriei Iorgu Arsenie din R.-Vâlcea.

Premiul IV de lei 1000.— Librăriei Tipografiile Române Unite din Bucureşti.

E desigur o frumoasă iniţiativă pe care o inaugurează editura „Adevărul", îndemnând comerţul de cărţi spre preocupări estetice, mai totdeauna deficitare, când nu sunt cu totul absente din fapta comercială a negustorilor de literatură.

E de remarcat că la acest concurs, la care s'au prezentat câteva sute de librari din ţară, au fost distinşi, printre cei dintâi, librarii din provincie.

TENEBRO

DE RUDYARD MULLTON

4)

CAP. III

Un foc de revolver

Când Moro intră în salonul separat, găsi pe prietenii săi într'o mornă plictiseală. La o masă lungă din mijlocul salonului, persoanele din ceata sa luaseră loc, așteptând să fie servite. Stewens, bețivul anecdotier, se strecurase și el în salon și încercase să-și plaseze anecdota. Apoi, se așeză și el la masă și acum o spunea în gura mare, spre dezolarea întregei asistențe.

Moro luă loc pe scaunul de onoare dela mijlocul mesei. La dreapta sa se afla scaunul gol al Dianei. La stânga, sta o femee matură, violent fardată, cu cercei lungi, ca niște pere de cristal. Avea părul vopsit cu reflexe verzui și nasul slab, adus. Lângă ea se afla o fetișcană blondă, de vreo 15 ani, cărnă, o figură de vicioasă și cu cearcăne enorme la ochi, pudrată ca o mască de gips. Erau poreclite „mătușa și nepoata", fiindcă doamna bătrână, Suzanna Redford, purta pretutindeni după sine pe această fată, pe care o da drept nepoata sa, mai ales la petrecerile organizate de Mopp, în speranța că uriașul financiar o va distinge, dar Moro Mopp nici n'o băga în seamă.

Din ceata lui Moro, „hoarda de tătari", cum i se spunea acestei bande de chefli, făceau parte persoane din medii foarte diferite, unele chiar exotice. Astfel, era un sudanez cu pielea neagră și scorojită, apoi Dik Bantry, un mucalit de lux, care storcea lui Moro sume considerabile, fiindcă era singurul individ în stare să-l amuze, cu flecăreala sa ușoară; Eden Rippon, un poet suav și misogin — dar ratat, — și alții. Cea mai interesantă figură din această bandă, era însă colonelul Kingston, un tip impresionant, slab și uscat, cu mustățile unse, cu părul aspru.

Dar te fascina cu ochii lui negri, magnetici, de o putere extraordinară de pătrundere... Nimeni nu înțelegea ce căuta acest om inteligent, superior, în banda lui Moro.

— Ei bine, Moro — întrebă colonelul pe Mopp. Porumbița ta nu ne face cinstea să vie între noi?

— Va veni îndată — zise Moro ursuz, — i s'a făcut puțin rău, dar acum îi e mai bine.

Bantry începu să cânte refrenul unei șansonete la modă, ca să înveselească asistența. Colonelul însă îl întrerupse:

— Domnilor — zise el — până va veni porumbița lui Moro, să-mi dați voe să vă povestesc o întâmplare, care ese în adevăr din comun.

— Tăcere, să auzim pe colonel! — zise Suzanna Redford, bătând cu cuțitul în paharul de cristal.

— Doamnelor și domnilor, — începu Kingston — voi transforma astăzi onorata dv. asistență, pentru o clipă, într'o curte cu jurați...

Evocarea justiției, produse o răceală bruscă printre comeseni, care se uitară unul la altul, neînțelegând unde vrea să ajungă colonelul.

— Ce cobești acolo? — îl întrebă Bantry.

— Vă voi expune un act de acuzare — urmă colonelul Kingston — și dv. veți da sentința.

— Dar cine e acuzatul? — întrebă Moro, aruncându-i o privire piezișe.

— Vă rog nu mă întrerupeți — zise colonelul, — iată despre ce este vorba: să zicem că un adolescent sărac, cu familie foarte grea, pe care o întreține el singur, fură la un moment dat o mică sumă de bani, din casa patronului unde lucra.

— Il achităm! — se repezi sentimentală matura Suzanna Redford.

— Aveți răbdare... tânărul e prins, dat în judecată și condamnat.

— Atunci ce sentință să mai dăm noi? întrebă poetul slab și misogin, Rippon.

— Fiți atenți: acest tip își face lunile de pușcărie, la care a fost condamnat; după eliberare se angajează pe cinci ani în legiunea străină din Africa. Acolo, destăinuește unui camarad condamnarea ce a suferit. După mulți ani, identitatea fostului legionar se uită, el pleacă în America, ajunge un bun ofițer în armata americană, iar în timpul războiului e trimis în Europa, și câștigă câteva grade. Se îndrăgostește de o femee, o ia de soție și are un copil.

Acum, trăia fericit în Europa, având un post de casier la o administrație publică.

— Unde vrei să ajungi? — mormăi Moro.

— Ei bine, dacă o ții mult așa, o să începem să plângem de înduioșare! zise Bantry.

— Acordați-mi numai un moment; încheerea vă promit că va fi senzațională. Așadar, acest ofițer, care de mult a ispășit greșeala din copilăria sa, primește acum, când are soție și copil, pe negândite, o scrisoare de amenințare, prin care i se cere să depună o importantă sumă de bani — toată averea soției sale,—dacă vrea să nu se publice în ziare, că el e aceeaș persoană, cu tânărul care odinioară a delapidat. Vă imaginați dezastrul ce ar urma, dacă s'ar afla aceasta. Ar fi dat afară din slujbă, și rușinea s'ar resfrânge asupra familiei sale...

— Cum e semnată această scrisoare? întrebă Moro.

— Cu o singură literă, — răspunse colonelul — cu un „T".

— Și dece ne spui nouă povestea asta? — întrebă Moro.

— Fiindcă vă întreb, doamnelor și domnilor, ce ar merita acest „T", în cazul când casierul amenințat a reușit să-i descopere anonimatul și să-l identifice. Ei bine, vom hotărî soarta ce merită, prin votul dv. Lady Redford, ce sancțiune i-ați da, ce i-ați face acestui „T", dacă ați fi în locul victimei acestui șantaj?

— L-aș impușca!

— Dar d-ta Rippon?

— L-aș ucide ca pe un câine.

— Dar d-ta Bantry?

— Cred că l-aș împușca...

Intrebă astfel pe toți. Sentința unanimă fu, că autorul acelei fărădelegi, ar merita să fie ucis. La urmă, colonelul fixă pe Moro, spunându-i:

— Ei bine, e rândul tău... Moro, nu răspunzi? Canalie!

Și scoțând un enorm revolver de sub masă, colonelul Kingston îl îndreptă spre Moro și apăsă pe trăgaci, dar în aceeaș clipă, Bantry, care se afla lângă colonel, îl izbi cu pumnul în braț. Glonțul devie, trecu pe lângă capul lui Moro și sparse o oglindă din spatele acestuia, însteländ-o...

Se produse un mare vacarm. Colonelul nu putu să tragă al doilea foc, fiindcă sudanezul sărise dela locul lui ca o panteră, și izbind pe colonel cu pumnul în tâmplă, îl doborî la pământ.

— Bravo Ben Ali! strigă Bantry.

Domnul Adolph, bar-man-ul, atras de bubuitură în salonul particular, apăru în cadrul ușii și dintr'o privire își dădu seama de ceeace se petrecuse.

Trimise îndată pe un piccolo să transmită jazz-ului ordinul să cânte cât mai sgomotos, închise apoi ușa, ca să nu se alarmeze clienții din bar, și cu ajutorul unui maître d'hotel, unul luându-l de cap și celălalt de picioare, scoaseră pe colonel, care se afla în nesimțire, afară pe culoar și apoi pe un gang dosnic, care da într'o stradă laterală, îl suiră într'un automobil, și-l transportară acasă.

Calm, Moro Mopp se așeză din nou la masă:

— Luați loc, domnilor. E inutil să vă spun că colonelul Kingston s'a înșelat: nu i-am trimis nici o scrisoare. Și acum, vă rog să redobândiți buna dispoziție, ca să uităm scena aceasta penibilă.

* * *

In acest timp, în sala mare a barului, Diana și Rex, rămaseră emoționați unul în fața altuia. Diana murmura:

— Tu, Rex?... Tu?..

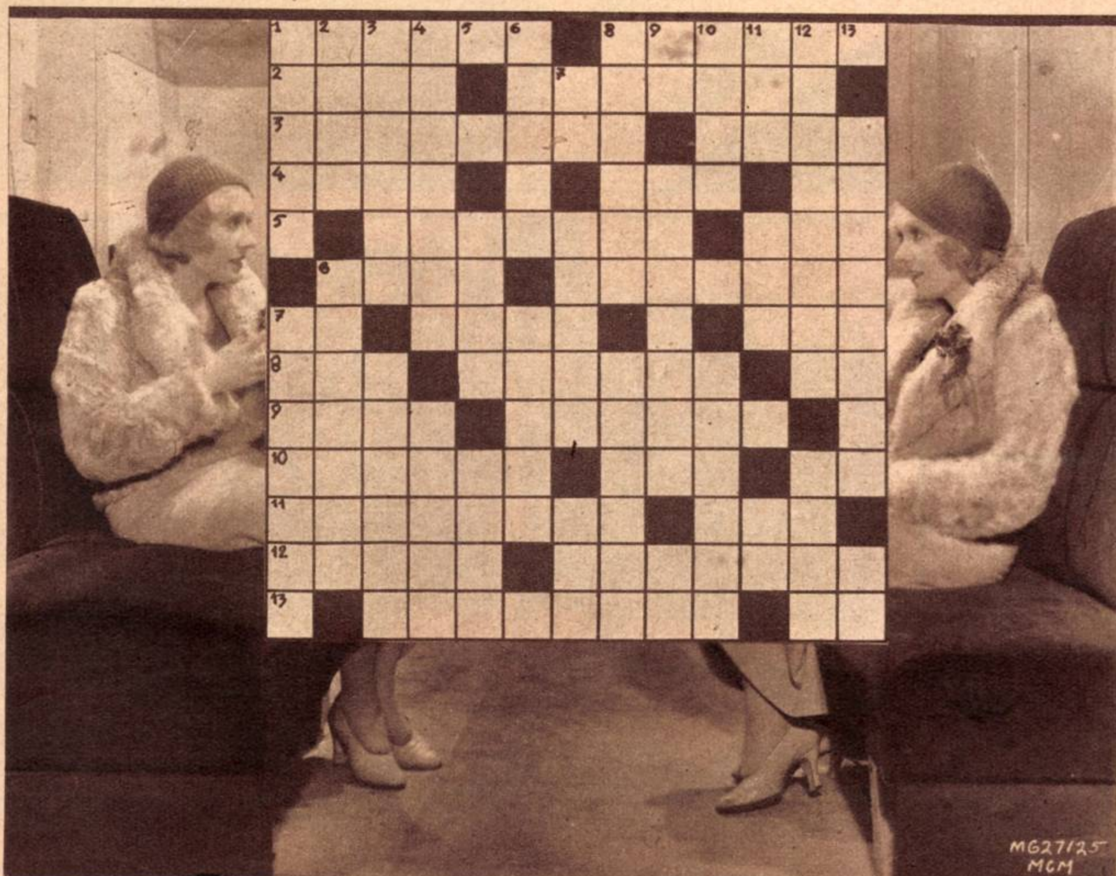
Nu-i venea să creadă, că Rex revenise și că se afla în fața ei.. Ochii ei frumoși, se umeziră, sporindu-și strălucirea.
— Nu plânge... îi șopti Rex Farwell, cu zâmbetul lui deschis pe buze. Aci plânsul nu e la locul lui. Dacă ai venit la barul acesta, trebue să râzi...
— Trebue să-ți explic...
— Nu am dreptul să-ți cer nici o explicație, spuse Rex. De altfel, știu... Am auzit toată conversația ta de adineauri cu Morro Mop. Eram la masa de colo, de sub colonadă.
Și după o clipă de tăcere, o privi în ochi, și adaugă:
— Am auzit și... înțeleg.
— Am fost foarte rău bolnavă, zise Diana. Am avut slăbiciunea să primesc ajutorul acestui om. A venit la mine, blând la început, mi-a oferit sprijinul lui, prietenește... Și acum...
Fata își frângea mâinile, într'o agitație desnădăjduită.
— Liniștește-te, o calmă Rex. Cred că tu n'ai ce căuta aci. Ar fi bine să plecăm.
— Unde vrei să mă duc?... E prea târziu acum... Și tu, Rex, ești puțin de vină, dacă lucrurile au ajuns aci. De un an, de când ai plecat la Paris, nu mi-ai dat nici un semn de viață. Dece ai plecat, atunci?
— Am așteptat un gest, cât de mic, din partea ta, ca să mă reții...
— Nu puteam să fac asta, zise Diana. Aș fi avut aerul că te rețiu pentru moștenirea ta. Ruina tatălui meu începuse...
— De ce nu m'ai chemat dela Paris, când ai căzut bolnavă? Dece nu mi-ai scris?...
— Dela tine, n'am vrut să cer bani... Nu voi primi niciodată bani de la tine, Rex!...
— Dar dece? Nu suntem oare prieteni? N'am copilărit împreună?... Ia spune-mi, cu ce sumă te-a împrumutat Morro Mopp? Cât îi datorești?
— E inutil să vorbim de asta, răspunse fata. Dela oricine aș primi bani, ca să scap de Moro, dar dela tine nu.
— Dar pentruce?...
— Așa...
Diana plecă ochii, și umbra genelor ei lungi, tresări...
— Diana!...
Rex îi luă mâinile, mișcat.
— Acuma lasă-mă, Rex, șopti Diana, covârșită de atâtea emoții. Iți mulțumesc. Ești foarte bun cu mine, dar nu pot să primesc. Uite pe Moro, vine să mă caute și-a pierdut răbdarea. Trebue să mă duc la masă... Incepe ceremonia... nupțială... Adio, Rex...
— Diana, nu trebue să te duci acolo!
Moro Mopp — aceasta se petrecea înainte de focul de revolver al lui Kingston — apăruse o clipă în cadrul colonadelor. Văzând pe Diana cu Rex întrebase pe barmanul Adolf:
— Dar cu cine vorbește Diana?
Bill Parker, care se cocoțase din nou pe unul din scaunele înalte de la tejgheaua nikelată a barmanului, se repezi să-i răspundă:
— Cu doctorul localului. I s'a făcut puțin rău. Mai lăsați-o nițel cu doctorul, că-i trece. Are nevoe de liniște. Nimic grav...
Moro se retrase la prietenii săi din salonul separat, în timp ce Bill rămăsese el însuși împietrit de fantastica minciună ce trântise colosului.
— Când o afla domnul Moro, își zise Adolf, că ți-ai bătut joc de el, vai de pielea ta!...
După ce Moro Mopp eși, Rex reținu pe Diana, la masa la care erau așezați:
— Diana, stai o clipă... Nu vrei să ai puțină încredere în mine?... Vei face apoi, ce vei hotărî... Ia spune-mi, ce sumă datorezi lui Mopp? O sută de lire, două, trei?...
— Aproape două sute de lire.
— Și pentru atâta, te zbuciumi așa!... Ești un copil, nu înțelegi că Moro Mopp te tiranisează fără nici un drept?
— Am primit dela el acești bani răspunse Diana. Sanatoriu, doctori, rochii... Nu pot să-i plătesc altfel; i-am promis că voi fi a lui...
— Pentru două sute de lire!... Dar ești nebună... Pentru o sumă meschină, tu vrei să dai acestui monstru un lucru neprețuit: pe tine, tinerețea ta, viața ta... E absurd...
— Nu pot face altfel, Rex. Și apoi, chiar dacă aș împrumuta din altă parte banii aceștia, sfârșitul tot acelaș va fi: eu nu știu să muncesc. Chiar dac'aș găsi o slujbă, n'aș fi în stare s'o păstrez, fiindcă eu nu sunt bună de nimic...
— Astea ți le-a băgat în cap Moro, zise Rex, ca să te facă să te supui planurilor lui murdare... Sunt atâtea femei care muncesc...
— Dar slujbe nu se găsesc nicăiri, răspunse fata. Peste tot, șomaj... Numai el ar putea să-mi găsească un loc, dar nu vrea.
— Dece numai el?
— Ști tu undeva? întrebă repede Diana, cu o strălucire de speranță în ochii ei calzi.
Rex nu răspunse direct:
— Și... dacă ai găsi un post, ai primi să-ți împrumut eu banii aceia, și să te scap de Mopp? Mi i-ai restitui treptat, din salariu.
— Acum e prea târziu, zise fata cu o infinită tristețe în glas. De altfel, nu m'ar primi la nici un birou: nici mașina de scris n'o știu...
— Și crezi că asta ar fi singura soluție, să găsești o slujbă la un birou?
— Singura, răspunse cu hotărîre Diana. Dar nu se poate realiza.
— Nu trebue să fii atât de descurajată... Am eu soluția!
— Tu?
— Ei bine, zise Rex râzând, dacă idealul vieții tale e să fii funcționară, de azi înainte te numesc secretară!
— Secretara cui?
— Secretara mea!
— Glumești, zâmbi Diana neîncrezătoare.
— Pardon! protestă Rex Farwell. Nu glumesc deloc. Imi trebue o secretară, care să știe franțuzește, ca tine.
— Dar tu nu ești un om de afaceri, tu n'ai un birou, o fabrică sau o întreprindere comercială. Ce-ți trebue ție o secretară?... Biletele de dragoste, singura ta corespondență, poți să ți le redactezi și singur... E mai eftin... și mai... personal... Ei bine, Rex, ești foarte drăguț cu mine; vrei să mă faci să primesc ajutorul tău, sub o formă care să nu mă jicnească și pe care s'o pot accepta. Dar în condițiunile astea, nu pot primi... Dac'ai fi directorul vre-unei întreprinderi, al unei agenții, ar fi altfel. Aș putea să primesc un post la instituția ta...
— Și — întrebă Rex cu zâmbetul lui deschis — dacă nu sunt director, nu se poate?
— Evident că nu.
— Ei bine, atunci sunt director!
— Tu, director!?
Bine dispusă acum, Diana râdea amuzată.
— Sunt directorul general al unei mari agenții... oculte, — zise Rex. Nu știe nimeni aceasta, fiindcă deocamdată, până lansăm întreprinderea, trebue să lucrăm discret... Concurența ne pândește cu șapte ochi...
Rex Farwell rostise aceste cuvinte cu o seriozitate perfectă. Râsul Dianei, se stinse o clipă, și ea îl privi curioasă:
—Ești directorul general al unei agenții oculte?... Ce agenție?... Râzi de mine...
— Serios!
— Tu, director!?...
Și iară o cuprinse un acces de veselie:
— Nu râde, zise Rex calm și sigur de sine. Vorbesc foarte serios. Am să-ți dovedesc că ceeace-ți spun, este adevărul curat. Iată, chiar acum trebue să dau un ordin procuristului meu. Scuză-mă te rog numai o clipă...
Și se îndreptă spre tijghiaua de nikel a barmanului, adresându-se încet, febril, la urechea lui Bill Parker, în timp ce, dela masă, Diana urmărea scena, neputând să audă vorbele lor, și neștiind ce să creadă:
— Bill, cum îi zicea rusoaicei, spune-mi repede!...
— Care rusoaică?...
— Rusoaica ta, aia cu magazinul de mode.
— Anit, răspunse uimit Bill.
— Da... *„Anit, robes et manteaux“*... Nu merge...
— Unde să mai meargă?... Anit a fugit de mult...
— Dar vrăjitorul?...
— Ce ești nebun? sări Bill. Vorbești fără nici un rost! Care vrăjitor?...
— Scamatorul ăla...
— Ce scamator, Rex?... Te-ai îmbătat?...
— Uf... deștept mai ești!... Cum îi zicea prezicătorului cu care te-ai asociat și care a dispărut?... Mefisto?...
— Nu... Tenebro... Profesorul Tenebro.
— Tenebro!... Brr, ce lugrubru... Și zici că ai firma?
— Care firmă?
— Firma cu „Tenebro“, cap de cauciuc ce ești! zise Rex.
— Da, o am acasă, în sertarul cu suvenire...
— Ei bine, îl împinse Rex jos de pe scaun, du-te imediat acasă, ține doi shillingi pentru taxi, ia firma cu „Tenebro“, și du-o la mine acasă, — știi unde stau, na și cheea dela mine, — și bate-o în cue pe ușa biroului meu.
— Să bat cheea în cui pe ușa biroului tău?... Ai căpiat?...
Bill Parker holbase ochii la Rex, de parcă ar fi avut în față un monstru apocaliptic, nu pe cel mai bun prieten al său. Rex, scos din fire, strigă:

(Va urma)

Pagina JOCURILOR

CONCURSUL NOSTRU PE LUNA MAI

Problema I-a („Femei... femei... femei...")

ORIZONTAL:

1. Atribute ce se dau mai ales femeilor cu mâncărime de limbă. — Nu ştiu dacă s'ar găsi în România vreo femee „modestă".

2. Nume cu care poetul îşi cheamă o „fiinţă iubită". — „Femeie graţioasă" pe care o întâlneşti la toate balurile din Carnaval.

3. Toate fiicele Evei se simt flatate de „linguşirea" curtezanilor. — In ritmul unui „danţ" a simţit primii fiori...

4. „Rochie" purtată mai mult de cele dela periferie. — Interjecţie prin care se alungă câinii. Afirmaţie... mincinoasă

5. Admiraţia prostească a unora pentru tot ce este „en-vogue". — Marginea rochiei de bal.

6. „Jumătatea" lui Pyndar, pe care fu nevoit s'o împartă cu Jupiter. — Atribut minunat dat unei jumătăţi „bună"... de gură!

7. Revistă franceză. — „Iau pe nedrept".... jumătatea altuia! De multe ori au o „înfăţişare" de sfinte!

8. Abr. pentru Inalt Prea Sfântul. — „poezie tristă" în care-şi cântă desamăgiţii iubirea apusă. Măsură chinezească.

9. De multe ori eşti silit să-ţi... jumătatea emancipată. — „Sunet viu de... şi trâmbiţi şi de chiu" (Coşbuc).

10. Jumătatea lui a fost Saphira (Ort. Larousse). — „Coboară 'n morminte nestabilul tău..." (Bol.).

11. Orice Evă e „excesiv de delicată". — „Mama" tuturor jumătăţilor.

12. La „ele' ajung înşelaţii... sau înşelatele în dragoste. — A fost cuprins de „indignare" când şi-a surprins jumătatea trăgându-i chiulul.

13. Fiica Bucegilor. — Pronume.

VERTICAL:

1. Ea ne spunea poveşti în copilărie, în timp ce aluneca pe gheaţă. — Atribut pe care Ardelenii îl dau unei „limbute".

2. Numele a două colecţiuni de legende scandinave. Casă de „cinism şi lene".

3. „Jumătatea" lui Henric III (1553—1601). — Femei „bătrâne şi urâte.

4. „Ţară nordică" unde femeile sunt mai serioase ca aiurea. — „Organ" inflamabil, la dragoste.

5. „Va mai veni...? se întreabă cu îndoială „Ea". — Il are dela „El".

6. Oraş în Macedonia. Mama unui erou naţional.

7. Extremităţile pântecelui. — Aşa a numit-o într'o noapte înstelată „El" şi de atunci se crede „fiinţă perfectă". — „Volum" cu versurile „Lui" pe care l-a primit de ziua onomastică.

8. Aşa a găsi-to „El", când a venit după miezul nopţii... cam afumat. — Ele îşi consideră soţii „tirani".

9. Interjecţie însoţită de gestul scărpinării în cap, prin care arată „El" că s'a săturat de aşa menaj. — Dela verbul a împuia.

10. Pentru „El", „Ea" e de origină „divină". — „Jumătatea" lui. — Ahasverus, care-şi scăpă poporul de intrigile lui Aman.

11. „Munte" antic, unde-şi întâlnea Jupiter jumătatea ...la, la, la. — Pronume.

12. Amorul „Lui" e mai „puţin arzător". — „Sex" opus celui slab.

13. „Prăjitură delicioasă" pe care „Ea" o savurează atât de mult. — „Iubitul „Ei".

EM. GRIGORESCU-ARGEŞ

Prob. II-a **(Enigmă)**

Subt un cap cu camilavcă de *o sută* lei se poate găsi — înlocuindu-l — un corp simplu.

Problema III-a

A fi sau nu a fi

Dacă are pe şase înainte este o şezătoare artistică; dacă nu-l are, atunci se referă la anotimpul cel mai plăcut.

(N. B. Dacă extrageţi pe şase şi amestecaţi totul, obţineţi un număr imprecis de *Nariere).*

BAMBUS IN FLOARE

In marele parc al baronului Ştefan Ocskay din Simeria-Dedaci (jud. Hunedoara) a înflorit acest bambus arundinaceu, originar din India Orientală.

Inflorirea bambusului e un eveniment extrem de rar în lumea plantelor, pentrucă nu înfloreşte decât odată în 100 de ani.

O legendă indiană spune, că acest eveniment aduce cu sine mari nenorociri.

Condiţiile de participare

Pot participa la premiile noastre toţi cititorii cari au deslegat jocurile publicate în două numere consecutive.

Rezultatul se publică lunar.

PREMIILE

Premiul I-iu: 300 lei, în numerar.

Premiul II-lea: 200 lei, în numerar.

Premiul III-lea: o sticlă cu apă de Colonia.

Deslegările se trimit timp de 7 zile, după apariţia numărului al doilea.

Se va menţiona pe plic: „Secţia jocurilor".

CUPON DE JOCURI

No. 327

Numele şi pronumele ....

....

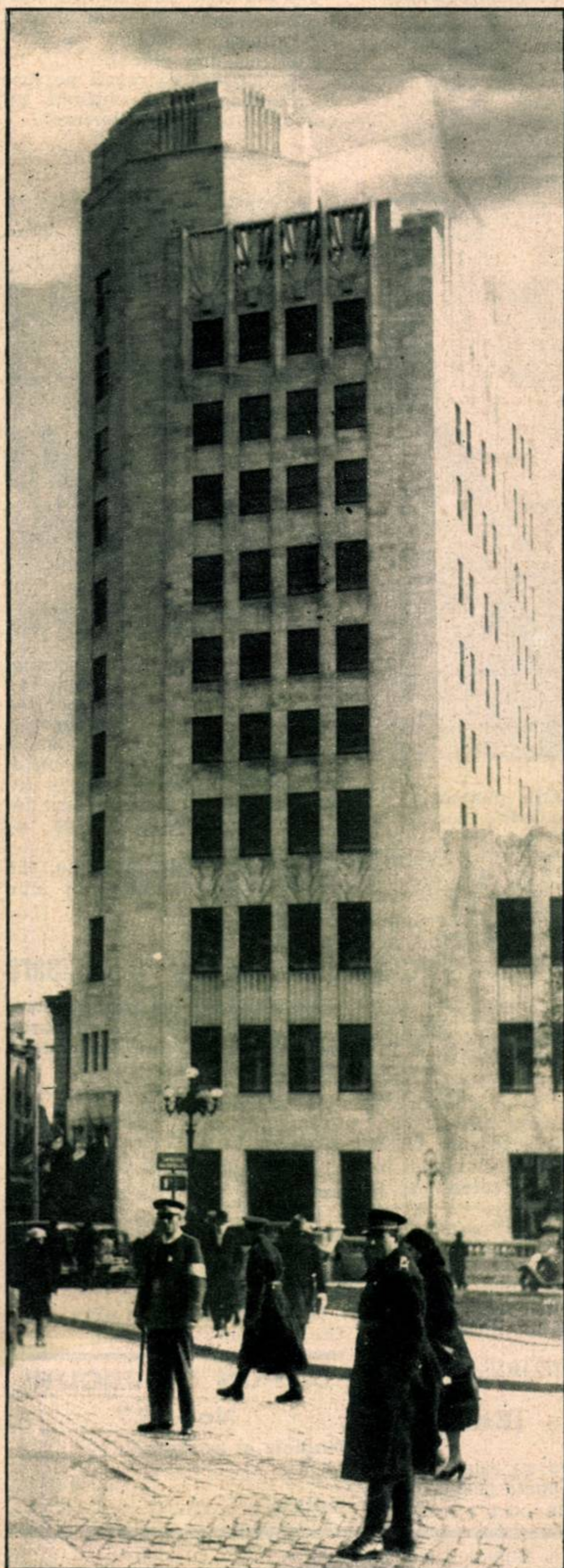
Adresa ....

„REALITATEA ILUSTRATĂ. — *Director* Nic. Constantin.
Redacţia şi Administraţia: Str. Const. Mille 7—9—11, Telefon 359/99.
Imprimată la foto-rotogravură în atelierele „Adevĕrul" S. A.

Din ȚARA

Dr.: *Profesorul Dr. Mina Minovici, fondatorul Institutului Medico-legal, și un mare creator pe tărâmul științific medical, a încetat din viață săptămâna trecută. Fotografia noastră îl reprezintă pe defunct, pe catafalc.*

Sus: *Scarlat Cocorăscu, fostul director general al Operei Române a încetat din viață și a fost incinerat la crematoriul „Cenușa".*

Luni 24 Aprilie s'a inaugurat în Capitală, noul palat al Societății Telefoanelor, ridicat în Calea Victoriei. La solemnitate au participat Regele Carol, membrii guvernului, numeroase personalități oficiale, precum și conducătorii instituției.

Stânga: *Noul palat al telefoanelor;* jos: *Discursul Suveranului la inaugurare.*

REALITATEA ilustrată

ANUL VII. No. 328

11 MAIU 1933

10 LEI

NOUA STEA A OPERETEI ȘI ECRANULUI

(DOMNISOARA LISETTE VEREA DELA TEATRUL „CĂRĂBUȘ")

Actualități

Sus în medalion: *D. Valentin Bibescu, președintele Federației Internaționale a Aviației, s'a înapoiat de curând în București, dintr'un raid de propagandă, pe care l'a făcut în Africa.* Dr. sus: *Ziua de 1 Mai a decurs în liniște, în toată țara. La clubul social-democrat din București, s'a ținut o întrunire, la care au rostit cuvântări toți fruntașii partidului.* Mijloc st.: *Echipa vieneză de foot-ball „Libertas" a jucat recent două match-uri în Capitală. Duminică 30 Aprilie a învins echipa bucureșteană „Unirea Tricolor" cu 3—0, fiind apoi învinsă la 1 Mai de echipa „Venus" cu scorul 3—2.* St. jos: *Divizia circulației din Capitală a pus în funcțiune un nou semnalizator electric, la intretăierea căii Victoriei cu Bulevardul Elisabeta. Cum experiențele au dat rezultate foarte bune, se vor instala asemenea aparate în toate punctele cu circulație mare din București.* Jos: *Celebrul savant Fichera ne-a vizitat de curând Capitala, ținând și o interesantă conferință la Facultatea de Medicină.*

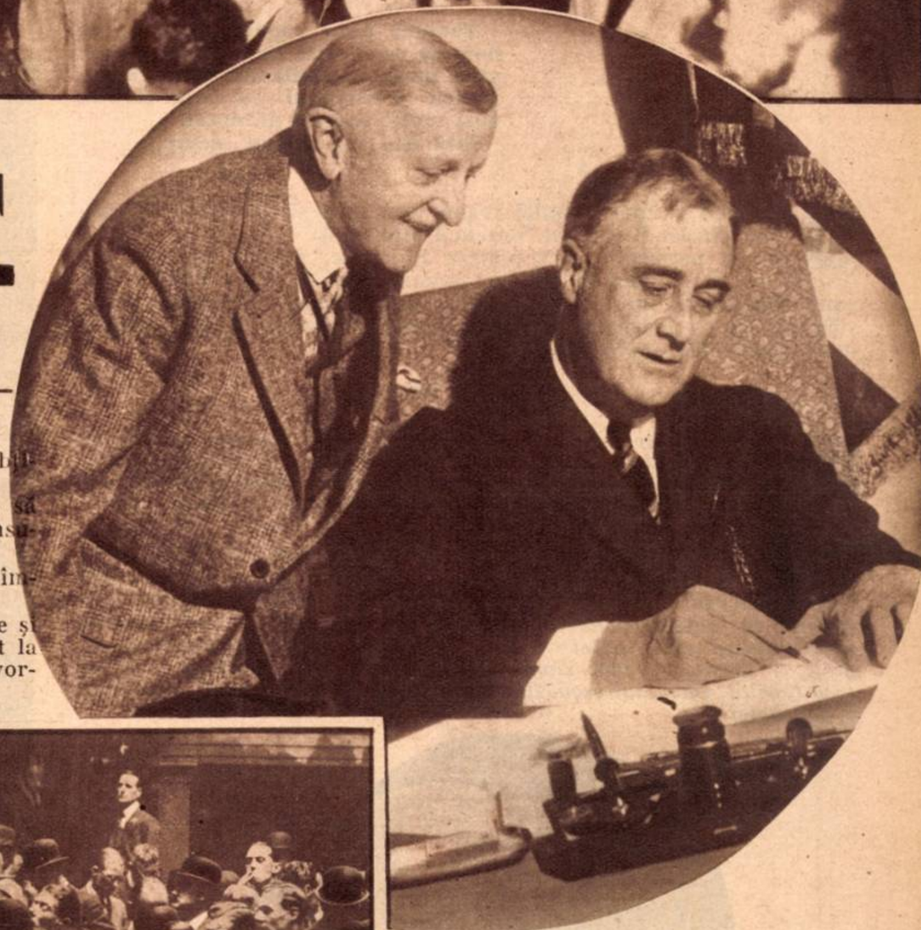
(Fotografii I. Berman-Realitatea)

ROOSEVELT SPECULEAZĂ cu DOLARUL

FRANKLIN ROOSEVELT, preşedintele statelor Unite, a obţinut din partea Senatului, puteri dictatoriale financiare.

Dânsul e hotărît să reorganizeze întreaga economie, să controleze băncile, uzinele, să reglementeze producţia şi consumaţia.

In America există o mişcare împotriva marilor capitalişti, împotriva bancherilor, împotriva idolilor de eri.

Nu este o criză nouă; este tot cea veche, pe care o cunoaşte şi Europa. In consecinţă, preşedintele Statelor Unite a invitat la Washington pe reprezentanţii Franţei, Angliei şi Italiei. Se vorbeşte de o „inflaţie controlată", spre a da un nou impuls economiei generale americane. Dar această veste lansată la Washington, a produs turburare mare la bursele din Londra şi Paris, aparate extrem de sensibile, la orice oscilaţie în domeniul economic.

In sistemul economic de azi, pe deasupra graniţelor şi în ciuda oricăror rivalităţi, există legături strânse între monedele, producţia şi comerţul diferitelor state. Statele Unite n'au motive să scadă valoarea dolarului. Dacă preşedintele Roosevelt se străduieşte să facă aceasta, este o stratagemă din partea sa, spre a determina o activitate a industriei americane, handicapată de valoarea prea mare a dolarului.

Sus: *D. Franklin Roosevelt, semnând decizia pentru emisiunea de noui dolari;* st.: *Agitaţia produsă la bursa din Londra de hotărîrea americană;* st. jos.: *Cabinetul francez a ţinut un consiliu, discutând eventualele repercusiuni ale scăderii dolarului, asupra francului.*

Va determina oare această inflaţie, o fluctuaţiune şi a celorlalte monede, a francului francez în special? Ar fi un dezastru, pentru că fără o monedă stabilă — după cum s'a mai arătat în „Realitatea Ilustrată" — ţările merg înapoi la schimbul în natură, înapoi la barbarie.

Conferinţa dela Washington, va avea de scop tocmai să hotărască de soarta viitoare a economiei mondiale. Prosperitatea omenirii sau o radicală schimbare a sistemului capitalist, — dacă nu un regres nenorocit — depinde de această conferinţă.

Moştenitori cu pene şi peri

Toanele unor bogătaşi nebuni au hotărât ca o serie de animale să devină moştenitoarele lor şi să huzurească în belşugul pe care şi l-ar dori mulţi oameni sărmani.
Iată mai jos câteva exemple:

AMERICA va mai fi multă vreme ţara, care să ne rezereve toate surprizele. Există în Statele Unite mulţi câini, pisici, cai şi chiar papagali, cari plătesc impozite, posedă palatele lor proprii şi au oameni de afaceri recunoscuţi de lege. Tribunalele sunt obligate să ţină seama de drepturile acestor animale, cărora stăpânii lor — cele mai adeseaori femei originale — le-au lăsat o mare parte din avere.

PISICUŢA MONA

UNA din aceste fericite moştenitoare, este o pisicuţă cu numele de Mona, ai cărei ochi verzi par nedumeriţi, de luxul uimitor care o inconjoară. Intr'adevăr, Mona trăeşte intr'un cadru somptuos, pe proprietatea ei din Melrose, şi are venituri impresionante, lăsate de fosta ei stăpână, Charlotte Sutton, din Boston.
Rudele defunctei au atacat la început testamentul. Pe atunci Mona trebuia să împartă moştenirea ei cu alte două pisici. Până la terminarea procesului însă, unul din animale a dispărut şi n'a putut fi regăsit, cu toate cercetările detectivilor, iar celălalt a murit în urma unui guturai grav, astfel — procesul isprăvindu-se în favoarea pisicii, — Mona a rămas singura moştenitoare şi beneficiază de întreg legatul. Paznicul legal al pisicii a fost numit o rudă depărtată a defunctei.

Sus, în dreapta: *Pisicuţa Mona, care a moştenit o avere destul de respectabilă, dela fosta ei stăpână.* Sus: *Babby, căţelul nabab, care are în jurul lui un pluton de servitori;* stânga: *Polly, papagalul milionar, cu una din îngrijitoarele sale.*

PAPAGALUL MILIONAR

SE numeşte Polly şi locueşte în St. Augustin. Pasărea e renumită pentru inteligenţa ei şi coloritul frumos al penelor. A fost legatar universal al întregei averi şi bunuri ale fostei sale stăpâne, Ana Burt. Proprietăţile pe care aceasta i le-a lăsat, valorează frumuşica sumă de un milion de dolari şi tribunalele vor trebui să hotărască suma ce urmează să se alocheze, pentru ca pasărea să trăiască conform cu veniturile sale. O mare parte din venituri va folosi ca să întreţină o casă frumoasă pentru Polly. Tot tribunalul va desemna şi pe gardianul care va avea să se ocupe exclusiv cu alegerea hranei, şi pe toţi ceilalţi slujitori ai săi. Executorii testamentari sunt în mod expres obligaţi să procure pasării cea mai mare fericire şi existenţa cea mai îmbelşugată. Mare noroc pe capul lui Polly, care — al naibii — pare că-şi dă seama de importanţa lui!

CAINI RENTIERI

UN câine născut într'o zodie norocoasă este Bobby, favoritul unei foste artiste, Ada Rehan, care l-a numit legatarul ei universal. Nu numai că animalul are o rentă anuală pentru întreţinerea sa într'un hotel somptuos, dar la dispoziţia sa stau mai mulţi servitori, o manicureză, o maseuză, şi colecţia cea mai preţioasă de sgarde care poate să existe.

John G. Grafts din Boston, a lăsat căţeluşului său, Pete, o rentă anuală de 750 dolari. Testamentul a fost atacat de moştenitori, cari au declarat că pot să întrebuinţeze banii într'un chip mai potrivit, dar tribunalele au respins acţiunea. Şi astfel, Pete a rămas cu o rentă care-i asigură o existenţă confortabilă.

MOŞTENIREA UNEI PISICI

E VORBA de o pisică persană din California, Mitzi, care după ce a trăit într'un palat şi a avut nenumăraţi servitori la ordinele sale, ducând o viaţă de lux, a murit de curând. Moştenitorii fostei stăpâne a pisicii, — cari au primit cu multă bucurie vestea despre moartea pisicii, după cum vă închipuiţi, — şi-au împărţit averea rămasă pe urma animalului, şi au devenit oameni bogaţi.

Există în America foarte mulţi Mitzi, şi Polly şi Mona, dar societatea de protecţie a animalelor, face totdeauna intervenţii, spre a împiedica răspândirea în public a unor scandaluri de acest soiu, din teama de a nu stârni pe oameni împotriva celor pe cari ea îi protejează.

O societate de protecţie, numită executoarea testamentară a unei doamne din New-York, avea de împărţit bunurile rămase între şapte cai de ham. Numele defunctei a fost multă vreme ţinut în secret, după cum doria şi soţul ei.

Trei cai au murit în cursul anilor, iar ceilalţi au trecut de douăzeci de ani. Patrupezii în viaţă au o reşedinţă de vară şi una de iarnă şi grija cea mai mare este ca ei să nu sufere nici de căldură, nici de frig. De mai multe ori pe săptămână sunt văzuţi special de veterinari, fiindcă animalele au început să îm-

ŞI acum, să spună cititorii noştri: nu e revoltător? Şi ridicolul unor oameni nu trece de limitele îngăduite?

Se prea poate că aceste animale să fi arătat faţă de stăpânii lor mai multă sinceritate, şi mai mult devotament decât semenii bipezi. Dar oare înseamnă pentru aceste animale o răsplată faptul, de a-i înconjura cu o bună stare, pe care ei nu o au cum s'o aprecieze?

Poate că de-ar putea vorbi, aceste animale ne-ar mărturisi cu cât ar prefera mai mult unui pat de puf, o câmpie verde, unde să se poată sbengui după voie, şi în loc de un fecior supus, un tovarăş din neamul lor, chiar dacă ar fi râpănos şi murdar.

Insă nu! Cu resemnare ei sunt obligaţi să suporte tot ceea ce creerul dezechilibrat al stăpânilor lor, a hotărât că le poate procura fericirea.

B. B.

BAGHETA MAGICA A FIRII

Două fotografii făcute în aceeaş zi, la distanţă de trei ore cu trenul: la munte, sporturile de iarnă se fac mai bine de cât oricând; la şes Mai înflorit scutură pomii în floare.

Foto-Berman-Realitatea

Origina alfabetului nostru este hieroglifică?

Cele douăzecișidouă de hieroglife care ar fi produs alfabetul						
DESCRIERE	Un bărbat adorând spiritele	O femee șezând după moda orientală	Un jug de boi	Două picioare în mers	Coada unui crocodil cu solzi	Stindardul orientului (soarele ridicându-se la orizont)
SEMNIFICAȚIE	Bărbat	Femee	A ține prizonier, a fi sub jug	A pleca, a eși	(prin homonimie) Egipt	Orient, răsărit
	„Bărbat" și „femee" unul lângă altul = oamenii					
IDEOGRAME	*Bărbati*	*și femei*	*sub jug*	*au eșit*	*din Egipt*	*spre răsărit*

1) hieroglif complet
2) hieroglif liniar
3) hieroglif ordinar (hieratic)
4) literă samaritană
5) literă feniciană
6) literă aramiană
7) literă palmirică
8) literă ebraică
9) literă punică
10) literă iberică
11) literă macabeică
12) literă elină veche
13) literă grecească medievală oncială
14) literă greacă medievală cursivă
15) minusculă greacă modernă
16) capitală greacă modernă
17) minusculă coptă
18) capitală coptă
19) minusculă rusească imprimată
20) capitală rusă imprimată
21) minusculă rusă scrisă
22) capitală rusă scrisă
23) literă mauritană
24) literă cufică
25) literă albaneză
26) literă mongolă
27) literă etruscă
28) literă merovingiană
29) literă romană veche
30) minusculă latină imprimată
31) minusculă latină scrisă
32) capitală latină imprimată
33) capitală latină scrisă
34) cifră arabă
35) cifră cașmiră (hindusă)
36) cifră gobar (arabă)
37) cifră nipal (hindusă)
38) cifră tamul (hindusă)

Trahee arteră care unește ramificațiile pulmonare	Un templu	O încrucișare încercuită	Un ochi din care pică lacrimi	O rață legată bătând din aripi	Un leu gata să sară	Un lanț de munți	Un om care aleargă
A reuni	Templu	Oraș	A plânge, a dezespera	A se ridica	Curaj	Țară, popor	A alerga
	„Templu-oraș" = (probabil) „Habirot", la marginea Mării Roșii						
s'au adunat	*la templul*	*oraș*	*la început erau desnădăjduiți*	*dar apoi se ridicară*	*plini de curaj.*	*Și poporul*	*alergă*

Trei linii ondulate	Un cerc în parte umbrit	Un arc	Instrument de vânătoare (baston, pumnal și funie răsucită)	Un vas de purificare din care se varsă conținutul	O gură deschisă	Un arc de raze	Cerul înstelat
(prin sinecdocă) marea	(prin convențiune) luna plină	Trib barbar	A urma, a urmări	A purifica, a înneca	A «ânta	Glorie	Suprem
peste mare	*în timpul lunii pline*	*Legiunile*	*care îi urmăriau*	*se înnecară.*	*Atunci cu toții cântară*	*gloria*	*lui Dumnezeu.*

Explicațiuni la tabloul de mai sus.

EGIPTENII cei vechi, sunt cei dintâi cari au născocit reprezentarea cuvintelor prin semne, inventând astfel hieroglifele.

La sfârșitul anului trecut, d. Lucian Etienne a prezentat Institutului Franței, un studiu, în care stabilește în mod științific origina alfabetului. Până în momentul de față, membrii savanți ai institutului n'au terminat cu examinarea acestui studiu.

Este interesant să menționăm că numai întâmplarea a condus pe d. Lucian Etienne pe calea cercetărilor sale. Intr'o zi, el intră într'un magazin de antichități și găsi o carte rară, care conținea comentarii asupra scrierii la diferite popoare, și-și aminti că la școală învățase că alfabetul a fost introdus în Europa de către fenicieni. Dar fenicienii dela cine au împrumutat oare alfabetul lor, pe care desigur că nu l-au născocit ei? Studiând alfabetul fenician, d. Lucian Etienne găsi că e format din 22 de litere. Căutând asemănări între aceste litere și literele folosite în toate țările în-

După o muncă stăruitoare de comparații, ajunse la rezultatul următor: prima literă a alfabetului fenician corespunde literei hieroglifice, care înseamnă *„bărbat"*; a doua literă a alfabetului fenician corespunde literii hieroglifice care indică *„femee"*. Astfel, prima literă e simbolul bărbatului, a doua e simbolul femeii; ordinea alfabetului fenician nu e deci arbitrară, ci corespunde unei idei metodice. Urmărind studiul de apropiere între fiecare literă feniciană și o literă asemănătoare hieroglifică, ajunse să alcătuiască o frază cu primele cinci, al cărei sens ar fi următorul: *„bărbații și femeile subjugați,* (ebreii) *eșiră din Egipt"*.

Acest rezultat uimitor, îndemnă pe d. Etienne să-și continue cercetările pentru întregul alfabet și să obție în cele din urmă următorul sens: *„către orient ei se întâlniră într'un templu, într'un oraș, începură să plângă, apoi se ridicară plini de îndrăzneală și poporul alergă dealungul mării, în timpul lunii pline. Legiunile care îi urmăriau, se înnecară. Atunci cu toții cântară gloria lui Dumnezeu"*.

Aceste litere hieroglifice se transformară în scrierea feniciană, în cea ebraică, greacă, spre a ajunge în cele din urmă la forma lor latină.

Din tabloul pe care-l publicăm în pagina alăturată, reese că cifrele dela 1—10 au deasemeni o origine feniciană, derivând din primele zece litere ale alfabetului fenician, ale cărui 22 litere au fost alese dintre cele o mie trei sute litere egiptene, care formau alfabetul hieroglific.

Mai bine decât orice explicație se poate vedea evoluția alfabetelor din tabloul nostru. Cititorii pot observa cum litera hieroglifică (1) spre a deveni litera modernă a trecut printr'o serie de deformațiuni succesive; (2) hieroglif complet; (3) hieroglif ordinar hieratic; (4) literă samariteană; (5) literă feniciană; (6) literă aramiană; (7) literă palmiriană; (8) literă ebraică; (9) literă punică; (10) literă iberică; (11) literă macabeică; (12) literă greacă veche; (13) literă greacă medievală oncială; (14) literă greacă medievală cursivă; (15) literă mică greacă modernă; (16) literă mare greacă modernă; (17) literă mică coptă; (18) literă mare coptă; (19) literă mică rusă imprimată; (20) literă mare rusă imprimată; (21) literă mică rusă scrisă; (22) literă mare rusă scrisă; (23) literă mauritanică; (24) literă cufică; (25) literă albaneză; (26) literă mongolă; (27) literă etruscă; (28) literă merovingiană; (29) literă romană veche; (30) literă mică latină imprimată; (31) literă mică latină scrisă; (32) literă mare latină imprimată; (33) literă mare latină scrisă; (34) cifră arabă; (35) cifră cașmir hindus; (36) cifră gobar (arabă); (37) cifră nepal hindus; (38) cifră tamul hindus.

Ul.

La Palas (Constanța) a avut loc o frumoasă manifestație sportivă a copiilor ceferiștilor, organizată de d-na Russe, soția d-lui ing. Russe, director tehnic C. F. R.

Foto Păsculescu-Constanța

SPORT

Divizia națională

O zi agitată

C. F. R.—CRIȘANA 4-0 (2-0)

Pe terenul Romcomit, C. F. R.-ul a învins net pe orădeni, câștigând astfel două puncte extrem de prețioase. Inaintarea ceferiștilor a jucat impecabil, cel mai bun fiind Chiroiu II. Au marcat — Stănescu, Chiroiu II (2) și Atilla. La Crișana au jucat bine cei trei halfi: Pintea, Karlach și Szöke.

VENUS—C. A. O. 0-0

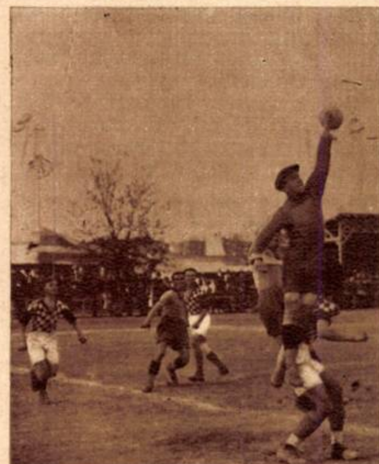
La Oradea, campionii naționali au reușit un draw cu C. A. O. care nu ne spune nimic...

Echipele „C. F. R." — „Crișana"

UNIREA TR.—A.M.E.F.A. 4-0

Clubul oborean au reușit la Arad un senzațional rezultat, în urma căruia se clasează al treilea, înaintea C. A. O.-ului.

O fază din matchul C. F. R.-Crișana.

UNIVERSITATEA—R.G.M.T. 2-1

Clujenii au reușit o victorie de justețe asupra muncitorilor Timișoreni, care totuși, i-a săltat la primul loc al clasamentului.

GLORIA C.F.R.—ȘOIMII 1-0

RIPENSIA—ROMÂNIA 4-0

Campionatul Capitalei

Ultimele rezultate ale campionatului Capitalei au fost:

Juventus—V. Mihaiu 9-1.
Macabi—Olimpia 3-2.
Belvedere—Sp. Studențesc 5-1.

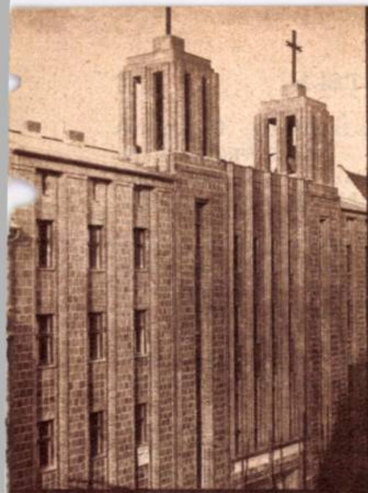
In urma acestor rezultate, campionatul Capitalei este complect lichidat, locurile prime fiind ocupat de Juventus, urmat de Macaby. Ambele echipe au mari șanse să intre în Divizia Națională. M. S.

Rectificare

In numărul nostru trecut am publicat fotografia d-rei Olga Eliad, fiica adoptivă a d-nei Mareșal Prezan, dând în text numele d-ra Olga Prezan. Facem cuvenita rectificare.

Trucuri de PUBLICITATE

Reclame gratuite.— Ingeniozităţi de tot felul

Stg.: *O biserică americană, care are dependinţe un hotel, un cinematograf, două restaurante şi o sală sportivă.*

In materie de reclamă şi publicitate, America deţine recordul. Cele mai variate trucuri sunt întrebuinţate de oameni specializaţi, pentru popularizarea produselor industriale sau comerciale:

ACUM un an toate ziarele germane anunţau într'o bună zi moartea cunoscutei artiste de cinema Betty Aman.

S'a stabilit în urmă că ştirea era absolut falsă. Şi că fusese comunicată presei de către agenţia de publicitate a acestei vedete a ecranului.

Acest gen de publicitate gratuită, destinată să atragă pe o cale ocolită, atenţia publicului asupra artistelor, boxeurilor, oamenilor politici etc., nu constitue desigur o inovaţie. Ştiri, cari să anunţe când moartea, când dispariţia misterioasă a unui personaj — care are nevoie de simpatia şi favoarea susţinută a publicului, pentru a se menţine pe formamentul gloriei — deşi răsuflate, continuă totuş să-şi păstreze eficacitatea.

Cele mai căutate sunt, fireşte, micile scandaluri mondene, afacerile criminale, povestirile de alcov anume aranjate pentru nevoile cauzei.

Ştiri de asemenea natură, strecurate cu abilitate în presă, fac ca numele unui personaj să circule din gură în gură. Se obţine astfel o reclamă, care costă foarte puţin, în raport cu efectul realizat.

E de prisos să mai adăogăm că în acest soi de reclamă nu contează câtuş de puţin autenticitatea informaţiunei, care poate fi mult exagerată şi uneori chiar pe deantregul născocită. Esenţialul este ca ştirea să prindă!

Sus: *La o expoziţie de mode din Berlin, s'a expus un manechin, care scria curent, răspunsurile la orice întrebări;* stânga: *Un colportor american, îşi face reclama călare.*

TOT AMERICA IN FRUNTE

Ca şi în atâtea alte domenii, în care spiritul de exagerare nu cedează în faţa nici unui risc, America îşi face o mândrie de a bate toate recordurile şi pe tărâmul publicităţii. Originalitatea şi îndrăzneala yankeilor în această materie merge adeseori până la grotesc şi justifică sensul pe care ne-am obişnuit să-l acordăm azi în general noţiunii de „reclamă americană".

Aşa de ex.: Americanii folosesc, pentru scopuri de reclamă până şi pietrele şi monumentele funerare. Iată un specimen, descoperit într'o alee frecventată a cimitirului din Long Island:

ACI ZACE ANNIE HAYKINS

care şi-ar fi putut conserva frumuseţea mult mai multă vreme dacă s'ar fi servit de crema şi săpunul

CARTON & FII

PENTRU A ATRAGE CLIENTELA

Intr'o stradă din New-York doi inşi se iau la bătaie. Trebue să menţionăm, — pentru a lămuri pe cetitori, — că în Anglia şi America spectacolul, pe care-l oferă doi tipi care se bat sau se boxează în mijlocul străzii, constitue un „număr" de mare atracţie pentru mulţimea trecătorilor „gură-cască".

E lesne de înţeles deci, că trânta celor doi indivizi de cari vorbim, a adunat o mulţime imensă, aţâţată de curiozitate, de a vedea rezultatul matchului pe stradă. Spre marea surprindere a spectatorilor, la un moment dat, când mulţimea celor curioşi devenise imensă, cei doi războinici încetează brusc lupta şi pornesc braţ la braţ împreună, îndreptându-se spre a cafenea apropiată. Bine înţeles că au fost urmaţi de un mare număr de spectatori... Ce se întâmplase?

Şeful de publicitate al acestei cafenele avusese ideea ingenioasă de a angaja vreo 40 de asemenea boxeuri, pe cari îi trimitea, câte doi în diferite colţuri ale cartierului, pentru a atrage astfel clienţi, prin metoda originală, pe care am descris-o.

O idee tot atât de ignenioasă a avut şi patroana unui magazin de mode dintr'un oraş danez.

Unul din concurenţii ei adusese un stoc enorm de pălării de paie care aveau un succes enorm la femeile din localitate.

Ce credeţi că a făcut atunci patroana concurentă, furioasă că-şi vede din această cauză magazinul veşnic gol?

Cumpără, prin intermediul unui prieten, o cantitate din asemenea pălării ale concurentei şi le împărţi negustoreselor ambulante, cu condiţia ca să le poarte neapărat în exerciţiul funcţiunii lor. E inutil să adăugăm că metoda a reuşit de minune. A doua zi nici o doamnă „chic" nu mai vroi să audă de acest fel de pălării vulgare.

Directorul unui teatru parizian a născocit într'o zi o foarte bună reclamă gratuită pentru o revistă nouă, pe care o reprezenta în teatrul său.

El telefonă la mai multe hoteluri mari şi se adresă portarilor spunându-le că un domn îl întrebase prin telefon dacă mai avea încă o loje disponibilă pentru reprezentaţia din acea seară. „Portarul să binevoiască să spună acelui domn (al cărui nume nu-l reţinuse, dar care cu siguranţă trebuia să fie încă în hall) că într'adevăr, s'a rezervat loja". Rezultatul? Toate persoanele, care se găsiau în hallurile acestor hoteluri, au aflat pe această cale, că teatrul X monta o nouă revistă. Şi seara directorul ingenios constătă cu bucurie, că toate locurile scumpe fuseseră vândute.

Iată încă un truc recent de publicitate, inventat de americani.

Intr'o zi la Chicago, un biet moşneag se urcă în autobuz, însoţit de o tânără fată încântătoare.

Bătrânul are desigur auzul foarte greu, căci poartă în văzul tutulor, un cornet acustic.

Un minut mai târziu, fata se apleacă spre el şi îi strigă în ureche:

— Bunicule, nu uita să cumperi muştarul „Aroma".

Sus: *Pentru a-şi spori veniturile, şi a câştiga noui credincioşi epitropia bisericii ortodoxe ruseşti din Berlin a deschis un restaurant într'o aripă a sfântului lăcaş.*

In acelaş cimitir găsim o altă reclamă în acelaş gen:

ACI ZACE GIOE BERNESTAM

din firma „Bernestam & Co" cea mai cunoscută drogherie din New-York, care şi-a servit totdeauna clientela spre deplina ei satisfacţie.

In sfârşit, un afiş, lipit pe zidurile crematoriului din New-York ne anunţă că:

Dacă doriţi să rămâneţi
multă vreme încă
departe de aceste ziduri
Preparaţi-vă salatele cu „Red Pill".

Publicitatea diverselor secte religioase americane care se pare că au o mare nevoie de reclamă — nu lasă nimic de dorit în ceeace priveşte metodele folosite. Aceste procedee rivalizează cu acelea ale caselor comerciale.

Nici o inovaţie technică nu e neglijată şi nu există mijloc de publicitate — radio, presă, afişaj, film sonor etc. — care să nu fie exploatat la maximum de aceste secte, pentru a-şi atrage cât mai mulţi proseliţi.

Nu rareori ţi se întâmplă să întâlneşti pe marile artele comerciale, din Statele Unite, biserici prevăzute cu garaje, săli de reuniuni, localuri de consumaţie („freshing-room"), menite să ademenească pe trecătorii de pe stradă, aşa cum ar face orice magazin în căutare de clienţi.

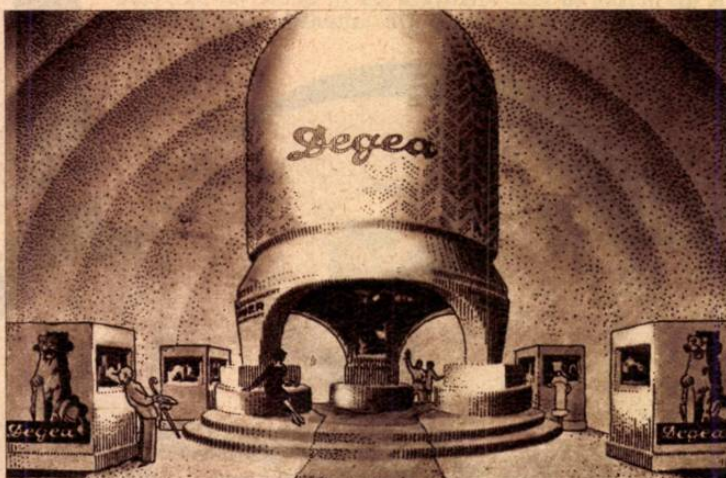
Unele comunităţi religioase şi-au procurat chiar terenuri speciale de golf şi foot-ball, pe care le rezervă membrilor ei.

Bine înţeles, nu toate reclamele eficace trebue să fie de prost gust. Există unele trucuri ingenioase de publicitate, care dovedesc un spirit comercial şi inventiv neobişnuit, atât sunt de bine ticluite pentru psihologia mulţimii.

Aşa d. ex. un scriitor englez extrem de sărac Bob Alsworth, al cărui roman nu prea găsia amatori pe piaţă, publică într'un jurnal din Londra, un anunţ, conceput în termenii următori:

„Tânăr milionar, voinic, instruit, muzical, sensibil, doreşte să se căsătorească cu o domnişoară, care să se asemene în toate privinţele cu eroina ultimului roman de Bob Alswort: „Ce poate dragostea..."

Câteva zile mai târziu, cartea era epuizată şi editorul fu nevoit să scoată o nouă ediţie.

Sus: *O reclamă ingenioasă, un stand al unei expoziţii, instalat într'un bec electric.*

Bătrânul îşi potriveşte cornetul la ureche şi întreabă.

— „Aroma"? Dar dece tocmai „Aroma"?

— Pentrucă e cel mai bun din lume.

— A! Şi unde îl pot găsi?

— La orice băcănie mare, bunicule, îi strigă fata cu toată puterea.

Cum insă bătrânul nu pare să fi înţeles, un domn din autobus, foarte gentil, îşi oferă imediat serviciile. Se adresează fetei şi îi spune:

— Domnişoară, văd că n'aveţi un glas destul de puternic. Daţi-mi voie să repet bunicului dv., ceeace i-aţi spus înainte. Apoi, aplecându-se spre cornetul bătrânului, ţipă cât îl ţine gura:

— „Muştarul Aroma" prima marcă din lume. De vânzare la toţi băcanii! Aţi înţeles?

Bătrânul face semn că de astădată a înţeles.

Dar şi publicul...

REGELE PUBLICITAŢII

Regele reclamei la New-York este d. Edward L. Bernays. Oricine recurge la oficiile lui, oridecâteori vrea să-şi desfacă în stil mare o marfă oarecare. Atunci când panglicele de mătase nu mai

erau la modă în America, fabricanţii acestui articol se adresară, fireşte lui Bernays.

Acesta procedă în modul următor: începu să împartă panglici de mătase la toate cofetăriile elegante şi aranjă astfel ca toţi clienţii să primească pachetele lor împodobite cu un nod frumos din asemenea panglici.

Apoi introduse într'o revistă de music-hall un număr, în care toate frumoasele „girls" apăreau cu coafura ornată în panglici de mătase, pe de altă parte la un teatru foarte frecventat, dispuse ca vedeta să joace într'o rochie superbă, toată confecţionată numai din panglici de mătase. In scurtă vreme, comenzile începură să se grămădească din nou la fabricanţii acestui articol.

Un alt exemplu edificator:

— Lituania doria să cucerească favorurile opiniei publice americane. In acest scop, guvernul lituanian recurse la serviciile lui Bernays. De astădată sarcina părea mai dificilă, întrucât cea mai mare parte a americanilor nici nu auziseră măcar de existenţa acestei ţărişoare pierdută în Europa.

Bernays însă nu se descurajă. Făcu să apară în presa americană o avalanşă de articole, reportaje, studii şi broşuri asupra Lituaniei, organiză numeroase conferinţe însoţite de proiecţiuni, ridică atât de mult în slavă sărbătorile şi costumele naţionale lituaniene, încât, în cele din urmă, americanii dobândiră ferma convingere că această ţară din Orientul Europei, trebue să fie un mic Paradis.

Un alt procedeu ingenios al regelui reclamelor:

Când guvernul francez a voit să familiarizeze publicul american cu câteva statistici relative la articolele pariziene de modă s'a cerut deasemenea concursul lui Bernays.

Acesta invită publicul american la o mare expoziţie de rochii. Are însă grija să nu dee drumul decât foarte târziu manechinelor în sala de expoziţie. In chipul acesta, toată lumea venită a putut studia pe îndelete afişele fixate pe pereţi.

Reclama prin afişe distribute în număr mare — metodă care ne apare astăzi atât de familiară — nu s'a răspândit în realitate decât de vreo 50 de ani încoace.

In ajunul Revoluţiei Franceze, nu existau la Paris în totul decât 40 de inşi cari lipiau afişe pe ziduri.

De altfel, reclamele în general nu au un trecut prea îndepărtat. Primul anunţ de ziar a apărut în 1660, în „Mercurius Publicus" una din cele mai vechi gazete din Londra. A fost înserat de către regele Carol II, care se adresa pe această cale populaţiei londoneze, rugând-o să-i găsească... un căţel fugit din parcul regal.

In ceeace priveşte psichologia anunţului, unul din maeştrii publicităţii, francezul Gaston Vassy, publicase un soi de „vade mecum" destinat colegilor şi confraţilor săi. Un breviar care cuprindea toate principiile şi sfaturile necesare în această materie, pe cât de importantă, pe atât de dificilă.

Din broşura lui Vassy, rezultă că pentruca un anunţ publicat într'un ziar să aibe un oarecare efect, el trebue să apară cel puţin de 10 ori în acelaş loc al ziarului.

La prima inserţiune, cititorul nu-l vede; la a doua îl vede, dar nu-l citeşte, la a treia îl citeşte, la a patra se informează de preţul articolului recomandat, la a cincea îşi notează adresa la a şasea, îi vorbeşte nevestei, la a şaptea se hotărăşte să-l cumpere, la a opta îl cumpără, la a noua vorbeşte şi prietenilor despre obiectul cumpărat şi la a zecea inserţiune, prietenii vorbesc nevestelor lor.

I. S.

ULTIMUL DRUM

Intr'un pat doarme un bărbat.

Uşa se deschide.

Doi domni sever îmbrăcaţi pătrund în cameră.

Ei remarcă pe bărbatul din pat.

— „Doarme. Uite-l cum doarme. Ce liniştit doarme!"

— „Nici nu presimte ce-l aşteaptă".

— „Să-i mai acordăm un minut de linişte".

Cei doi domni fumează câte o ţigaretă, îşi privesc ceasornicele se uită unul la altul, îşi fac un semn.

— „Aşa dar?"

— „Trebuie să se întâmple".

Ambii se apropie de pat. Bărbatul care dormia s'a trezit. Işi freacă ochii:

— „Gata?"

Domnii afirmă din cap.

Omul se ridică din pat.

— „Hârtiile dumitale? întreabă domnii".

— „In ordine".

— „Act de naştere, de botez, de vaccin şi de cetăţenie?"

— „Totul e pregătit".

— „Mai ai vre-o ultimă dorinţă?"

— „Nu".

— „Să mergem, dar".

Cei trei pornesc spre uşe. Inaintea pragului, omul se codeşte. Se întoarce din nou.

— „Imi permiteţi să arunc încă o ultimă privire", spune el.

Domnii aprobă.

— „Inţelegem dorinţa dumitale".

Omul mai salută odată obicinuita lui masă, atmosfera simpatică, zidurile împrejmuitoare. Apoi, hotărându-se scurt, păşeşte peste prag.

***

Un automobil închis aşteaptă.

— „E ultimul minut".

— „Ştiu".

— „Mai ai şanse să scapi. Gândeşte-te, gândeşte-te bine".

Domnii rostesc aceste cuvinte cu priviri reci, tăioase.

Omul din mijloc scutură hotărât din cap.

— „M'am decis!"

— „Cum vrei".

Şi deschid portiera maşinii.

Inăuntru şade o femee. Albă ca varul, în toaleta albă.

Nu salută, nu surâde, nu întinde mâna. Strigă numai cu o voce sonoră de bas:

— „Hai odată, monşer, că întârziem cununia!"

FETE DE VÂNZARE

Câţi europeni ştiu că în Japonia, părinţii îşi vând copilele, din fragedă copilărie, pentru a fi transformate în instrumente de plăcere, în geishe? Cine ar crede că o fată, oricât de frumoasă, costă în Japonia 10 dolari (1700 lei)? Şi totuşi, e adevărul adevărat.

PATRUZECIŞIUNU de mii de adolescente japoneze, au fost vândute anul acesta traficanţilor de carne vie.

In alte ţări civilizate, poliţia prigoneşte acest soiu de comerţ şi eliberează victimele; în Japonia însă, el se practică de mai bine de şase sute de ani şi e o afacere perfect legală, controlată şi rglementată chiar de guverne.

Situaţia e aci de aşa natură, încât în cazul unei evadări, victima e cea pe care autorităţile poliţieneşti o urmăresc şi când o prind, o înapoiază stăpânului său. Odată ce au fost vândute, legea interzice nefericitelor prizoniere să-şi părăsească patronul, fără autorizaţia poliţiei, care se dă odată, cel mult de două ori pe an.

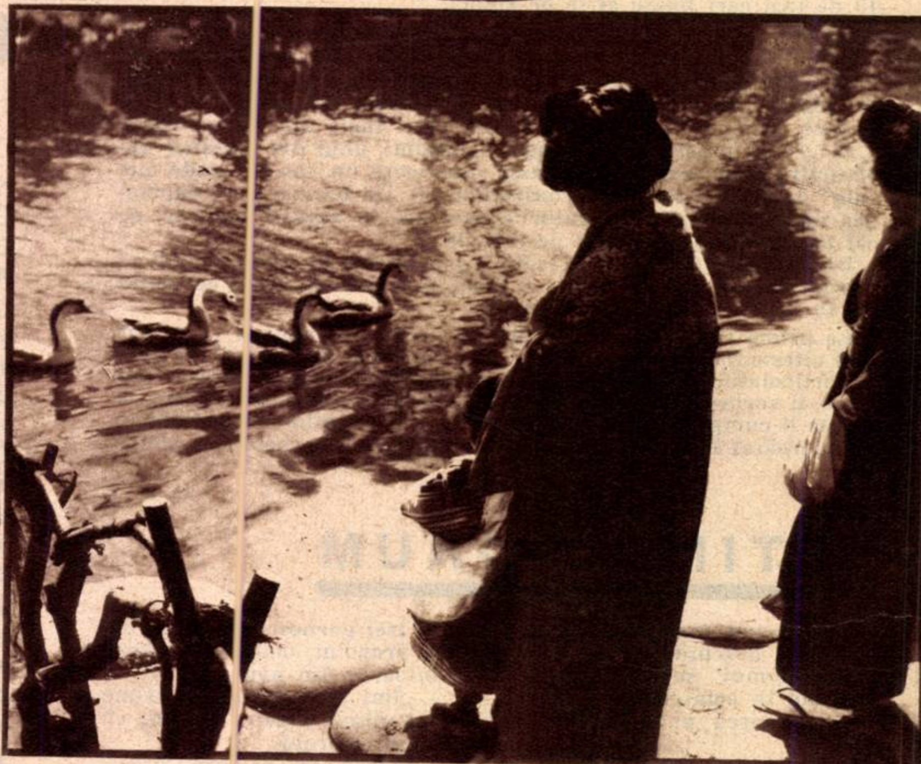
Fetele sunt vândute de către părinţii lor, pentru un termen ce variază dela cinci la zece ani, mijlocia fiind însă şase. Inainte de declararea crizei, preţul obicinuit al unei fete, era de două mii de dolari, iar dacă era excepţional de drăguţă, acest preţ se urca la trei mii de dolari.

Incetând a mai cumpăra costisitoarele mătăsuri naturale, femeile Statelor Unite n'au bănuit că vor determina în preţurile la care se vindeau fiicele producătorilor de mătase de peste Pacific, formidabila coborîre dela două mii, la zece dolari.

Dar, vorba proverbului: „A quelque chose malheur est bon": situaţia a devenit atât de acută, încât publicul japonez s'a sezisat şi reclamă cu tot dinadinsul să se ia măsuri împotriva acestui rău străvechiu.

In timpuri normale, 30 la sută din cifra de export a Japoniei intra în Statele Unite şi consta în mare parte din torturi de mătase. Când marile fabrici de mătase americane, şi-au încetat comenzile, producătorul japonez nu şi-a mai putut plasa mătasa, decât cu mari dificultăţi. Primul an al crachului din Wall Street l-a sguduit puternic, dar a sperat totuş că lucrurile aveau să se îndrepte. In cel de-al doilea, a trebuit să-şi vândă mătasa sub preţul de cost şi a fost cuprins de disperare.

In America, fermierul cultivă lucruri cari îl pot hrăni atât pe el cât şi pe animalele sale, în vreme ce producătorul de mătase japonez, nu cultivă decât duzi, cari procură hrană numai gândacilor săi; pământul acestor arbori însă, trebue bine fertilizat, ca pentru orice altă cultură, altfel, frunzele lor nu vor mai da viermelui o hrană suficient de suculentă. Produ-

Dreapta sus: *Localurile de petrecere din „oraşul fără noapte", au frizerii proprii, unde se aranjează dificilele podoabe capilare ale geishelor.*

Dreapta: *Două geishe, pe malul unui lac din Tokio, într'o zi „liberă". De aceste zile libere se bucură numai acele care au o purtare ireproşabilă în local.*

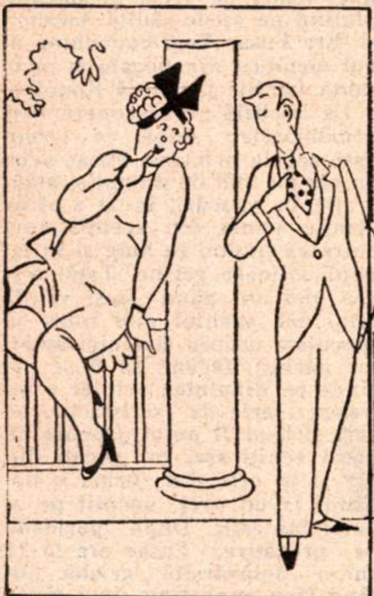
Jos: *Un grup de geishe luând ceaiul, într'unul din celebrele localuri de petrecere din Yoshiwara.*

(Continuare în pag. 14-a)

Humor

RĂGUŞALA

— „Ce-ai face dumneata dacă un bărbat te-ar îmbrăţişa şi te-ar săruta?"
— „Aş striga după ajutor... dar astăzi sunt răguşită!"

CELEBRU

Ministrul englez al muncii, a vizitat de curând o mare uzină metalurgică şi directorul i-a prezintat pe cei mai buni contramaiştri.
— „Cum vă numiţi — întrebă ministrul, însoţind întrebarea cu o strângere de mână. Unul dintre lucrători răspunse:
— „William Shakespeare".
— „Drace — spuse ministrul — ai un nume destul de cunoscut!"
Atunci contramaistrul răspunse cu mândrie:
— „Cred şi eu, domnule ministru, de 25 de ani lucrez încontinuu aici".

EDUCAȚIE

— *„Georgică, ai putea să-ţi duci mâna la gură, când caşti."*

PREDICA

Dintr'o predică auzită într'o zi, când însoţise pe mama sa la biserică, Ionel reţinuse următoarea frază:
— „Dumnezeule, iartă-le lor că nu ştiu ce fac!"
Înţelese că era o frază evanghelică, o rugăciune. Câteva zile mai târziu, băeţelul făcea parte din cortegiul nupţial, la căsătoria unei mătuşi. În clipa când tinerii căsătoriţi schimbau inelele, se auzi glăsciorul lui care spunea:
— „Doamne, Dumnezeule, iartă-le lor că nu ştiu ce fac!"

MODA LA BORNEO

Fetele din Borneo au luat obiceiul de a purta dinţi de alamă, ca diademe, sau pandantiv.
— „Orice câine poate avea dinţi albi şi lăptoşi — spun ele".
Deaceea cafeniile dudui îşi scot dinţii naturali, schimbându-i cu cei artificiali de alamă.
Numai de nu s'ar răspândi această modă...

PREFERINŢĂ

Era în timpul debutului în politică a lui Lloyd George, când fostul prim-ministru nu avea încă popularitatea de care se bucură azi.
Politicianul trebuia să ia cuvântul la un meeting foarte agitat, meeting la care luau parte foarte multe femei, a căror violenţă fusese semnalată. La un moment dat, una dintre femei se ridică furioasă, urlând către orator:
— „Dac'aţi fi bărbatul meu v'aş otrăvi!"
— „Dac'aţi fi soţia mea, d-nă, — răspunse Lloyd George politicos — aş fi mulţumit cu această tristă soartă".

DĂRNICIE

— *„Puicuţo, în casa de alături locuesc nişte copii săraci, cari n'au nici mamă, nici tată, nici mătuşi, nici bunici, nimic absolut, n'ai vrea să le dărui, ceva?"*
— *„Ba cred că pe Tanti Lenuţa am putea să le-o dăm lor!"*

MIŞCARE

— *„Dece învârteşti într'una degetele mari ale mâinilor?"*
— *„Doctorul mi-a prescris multă mişcare, ca să mai slăbesc".*

cătorul de mătase trebuia deci să-şi procure material de fertilizare, pentruca să aibă ce vinde atunci când „Unchiul Sam" cel mai bun dintre clienţii săi, avea să-şi lanseze iar marile comenzi — un eveniment pe care-l aştepta dela o zi la alta.

Fermele erau toate complectamente grevate de ipoteci, iar băncile rurale îşi închiseseră în mare parte porţile. Fermierii au avut atunci de ales între procurarea hranei pentru familiile lor şi între materialul de fertilizare al pământului. Duzii continuară astfel să înflorească, viermii de mătase prosperară, dar familiile fermierilor începură să flămânzească. In vremuri normale, fiicele sunt o bogăţie pentru producătorul de mătase, îngrijirea pomilor, culegerea coconilor şi depănarea lor, constituind o muncă uşoară şi foarte potrivită pentru femei: or, cum fiicele însemnau ajutor gratuit, cu cât avea mai multe, cu atât era mai bine. Aşa cum stau însă lucrurile acum, fetele acestea deveniseră poveri.

Acuitatea situaţiei a inspirat deodată, tuturor fermierilor japonezi aceeaş idee şi anume că: o cale de a-şi procura atât hrană cât şi material de fertilizare pentru pământ, reducându-şi pe de altă parte familiile, era să-şi vândă surplusul de fete, agenţilor dela oraşe, cari dau celor mai drăguţe dintre ele o anumită educaţie, formând geishele ce fac renumele Japoniei.

Se aşteptau să încaseze câte două mii de dolari de cap, dar întocmai ca într'o piaţă de mărfuri, preţurile au scăzut prin abundenţa de oferte şi prin concurenţă, la ridicola sumă de zece dolari bucata, pe care părinţii au fost fericiţi totuş s'o primească, întrucât îşi puteau procura cel puţin îngrăşămintele pentru arborii cari trebuiau cultivaţi cu orice preţ. Fetele şi-au urmat soarta fără să cârtească. In noua situaţie aveau să fie bine îmbrăcate şi suficient hrănite, pentrucă altfel speculatorii n'ar fi putut câştiga mare lucru de pe urma lor.

Inaintea crizei, agenţii acestui negoţ, erau nevoiţi să trimită pe la sate, oameni cari tentau pe părinţi, jucându-le înaintea ochilor, pungi cu bani, pentru obţinerea elementelor de agrement ale „oraşelor fără noapte" cum se numesc cartierele geishelor. Acum însă oferta depăşeşte cererea într'o asemenea măsură, încât fetele vin singure la oraş şi se propun eventualului cumpărător.

La capătul celor cinci, şase sau zece ani ai contractului de vânzare, fata e liberă să plece şi să facă ce vrea. Dacă în răstimp, frumuseţea ei a pălit sau câştigurile pe care le-a prilejuit au fost sub aşteptările patronului, va fi dată pe uşă afară fără multă ceremonie, putând să se înapoieze la părinţi sau să-şi croiască o nouă viaţă.

Dacă însă, e încă drăguţă şi agreată de vizitatorii „oraşelor fără noapte", patronul va pretinde că trebue să mai stea un an sau mai mult, pentru a achita o datorie pe care ea ar fi făcut-o pentru nişte „suplimente". Ii va arăta o listă de chimonouri speciale şi bijuterii, pe care ea le-a purtat din ordinul lui, presupunând că el socotea în interesul afacerilor sale s'o împodobească şi nu că avea să le plătească printr'o prelungire a sclaviei. In acest mod, fetele sunt reţinute atâta vreme cât se poate profita de pe urma lor.

Actualmente în regiunile producătorilor de mătase, părintele cu trei fiice, socoteşte că a făcut o afacere bună când a vândut două. Se raportează astfel, că în majoritatea satelor din Nord, au fost vândute toate fetele tinere dotate cu un fizic suficient de plăcut, pentru a figura în localurile „oraşelor fără noapte".

Şi, ironia soartei, acum câteva luni, s'a produs o avalanşă de svonuri care a emoţionat puternic lumea cultivatorilor japonezi: se spunea astfel că situaţia economică a Americei se îmbunătăţise şi că cele 25.000.000 de femei ale acestei ţări, aveau să năvălească, iar magazinele şi fabricile de mătăsuri aveau să primească mari comenzi şi că în curând, porturile Japoniei aveau să revadă marile vase americane, venite după torturile de mătase crudă.

Fără să se ştie dacă toate acestea erau sau nu adevărate, s'a produs o formidabilă urcare în preţuri şi urcate au rămas.

Inaintea acestei noui întorsături, cultivatorul japonez a simţit iar nevoia serviciilor gratuite, pe care le aduc deobiceiu părinţilor, supusele fiice ale acestei ţări şi fără a sta mult la gânduri, s'a dus la oraş, gata să restitue sumele primite la vânzare şi să adauge chiar ceva în plus, pentru ceeace se cheltuise cu întreţinerea lor, spre a relua ceeace s'ar numi în Occident „o marfă avariată". Dar ajuns aci, află spre marea-i disperare că preţul de cumpărare a unei fete, se urcase la o mie de dolari, cu toate că el nu primise mai mult de zece dolari.

Speculatorul motiva această neruşinată extorcare cu pretextul că această sumă se cheltuise în pregătirea fetelor pentru profesiunea de „geishă".

Drept e că fetele vândute agenţilor dela oraşe, — cu excepţia celor extrem de tinere şi drăguţe — trec printr'o perioadă de cizelare, ce variază de la trei la şase luni. După aceasta fac o ucenicie de doi ani, în cursul cărora sunt introduse în restaurante, unde servesc băuturi şi dansează, fiind cunoscute sub numele de „Hagyoku" şi abia la capătul celor doi ani, devin adevărate geishe. Dar, cheltuiala pe care o implică pregătirea unei fete pentru această profesiune, se apropie mai mult de cincizeci decât de o mie de dolari.

Atât de puternic şi de bogat e acest trafic, încât nu se face nici o încercare de introducere a unei legi care să-l prohibească.

Dar „Asociaţia japoneză a femeilor patriote" a plănuit să-l mineze, stăruind pentru desfiinţarea articolului 7, clauza No. 2 din legislaţia japoneză, care prevede că membrele „oraşelor fără noapte" nu pot ieşi din casele unde trăiesc ca nişte captive, decât chemate de autorităţi sau cu o autorizaţie specială dela poliţie.

Traficanţii au răspuns atunci cu furtunoase proteste, ameninţând că dacă se dă fetelor o asemenea libertate, de a pleca şi veni când le-o plăcea, ei aveau nu să le permită numai, dar să le forţeze chiar, să acosteze bărbaţi pe străzi, ceeace în Japonia nu se pomeneşte. Opinia publică este însă atât de aprinsă de această chestiune încât e mai mult decât probabil că abrogarea se va face.

Prin aceasta se va răpi antreprenorilor respectivi o mare parte din puterea lor, întrucât vor fi pierdut marele sprijin al poliţiei şi se speră că pe această cale se va ajunge la o dizolvare a întregului sistem.

In starea de faţă, fetele sunt ţinute ca nişte prizoniere, şi aceasta cu autorizaţia legei, iar dacă una din ele reuşeşte să fugă, cade în categoria delicvenţilor şi e urmărită de poliţie. Prinsă şi adusă înapoi, stăpânul o poate face să treacă printr'o serie de torturi fizice care au de scop să-i ia odată pentru totdeauna îndrăsneala unui asemenea act.

Intre timp, „Asociaţia Femeilor Patriote" răspândeşte printre fermieri manifeste ce încep cu: *„Nu vă vindeţi fetele, ca sclave"* arătând pe larg ruşinea şi infamia situaţiei, şi căutând să le infiltreze sentimentul demnităţii. Dar asociaţia nu s'a mărginit la această propagandă literară, ca să-i spunem aşa; ea a căutat să-şi concretizeze oarecum intervenţia, adunând vre-o 15.000 de dolari, din care s'a oferit să împrumute fără dobândă câte 100 de yeni (25 dolari) de fiecare cap de fată, cultivatorilor şi pescarilor, pentru a nu mai fi nevoiţi să-şi vândă copilele. In afară de aceasta, asociaţia s'a angajat să poarte de grijă fetelor şi să le găsească ocupaţiuni lucrative pe câte o perioadă de cinci ani. Dar aceşti bani, abia de au putut salva vre-o 600 de fete.

Numai în Tokio sunt 210 traficanţi de fete, autorizaţi cari le cumpără ca pe nişte vite dela părinţii lor şi le predau apoi celor cari ţin localuri de petrecere în „oraşele fără noapte", în schimbul unui comision.

Din rapoartele oficiale făcute anul trecut pentru Tokio, reese că 6794 de geishe au amuzat 4.014.000 clienţi în decurs de un an, câştigând 10.039.994 yeni (vre-o 2.500.000 dolari).

Sclavele acestea au însă o şansă de scăpare şi patronul le încurajează în încercarea lor de a o prinde, pentrucă aceasta ar însemna pentru el un câştig foarte frumos. Se întâmplă astfel, foarte adesea, ca un vizitator bogat al unuia din aceste localuri de noapte, să se îndrăgostească de câte o gheishă până într'atât, încât să vrea s'o aibă numai pentru el. Aceasta se poate aranja foarte uşor, cumpărând-o, ceeace înseamnă să plătească preţul iniţial, plus cheltuelile de educare, chimonouri şi bijuterii, toate exagerate cu neruşinare, iar la suma totală, se mai adaogă un coeficient de profit de sută la sută.

S'au văzut astfel japonezi bogaţi plătind pentru o geishă 10 mii şi uneori chiar 20.000 de dolari. Fata e dusă apoi în casa cumpărătorului, unde ocupă situaţia de concubină, o particularitate socială Orientului.

In casa bogătaşului ea duce o viaţă de belşug şi de lux, înconjurată de atenţiile şi devotamentul servitorilor şi atâta vreme cât se bucură de dragostea stăpânului, chiar soţia şi ceilalţi membri ai familiei au faţă de ea o atitudine cât se poate de respectuoasă. Dar toate acestea pot lua sfârşit dintr'o zi într'alta şi atunci, stăpânul îi dă sau nu o mică sumă de bani, şi-i deschide uşa, poftind-o politicos să iasă afară din casa şi din viaţa lui. In genere, japonezii sunt de părere că bărbatul trebue să plătească la început când femeea îl interesează şi nu la sfârşit, când s'a plictisit. Viaţa unei concubine concediate e foarte grea.

In luna Septembrie a anului trecut, poliţia din Osaka a găsit corpul svelt şi încă frumos al unei femei de vre-o 27 de ani, plutind pe apele râului Awabori. Era Fusae Yagi concubina unui membru din bogata şi marcanta familie japoneză Konoike.

La anchetă se descoperă însă următoarele: după ce terminase şcoala primară, Fusae avea un căpşor atât de drăguţ şi atâta graţie în mişcări, încât a atras atenţia unuia din agenţii cari cutreeră ţinutul în lung şi în lat după viitoare geishe. Tatăl n'avea nici un gând să-şi vândă fata, dar agentul ştiu totuş să speculeze asupra lăcomiei ambilor părinţi, făcând să li se perinde pe dinaintea ochilor o întreagă serie de satisfacţii, pe cari şi le-ar fi putut procura cu banii veniţi aşa, ca picaţi din cer şi în cele din urmă o dobândi la un preţ socotit pe atunci fantastic. După perioada de pregătire, Fusae era la 17 ani o desăvârşită geishă. Curând făcu cunoştinţa unui tânăr membru din familia Konoike care îndrăgostindu-se de ea, o cumpără la unul din cele mai mari preţuri ale anului.

Timp de zece ani, geisha trăi în casa acestuia, în calitate de concubină şi avu nenorocirea să se îndrăgostească de el, închipuindu-şi că sentimentele ei erau împărtăşite. Pe la sfârşitul acestui deceniu însă ea-şi pierduse orice farmec pentru tânărul Konoike, dar nu-i fu dat s'o afle decât când căzu bolnavă şi doctorul comunică familiei că avea să fie suferindă mai multe luni la rând, necesitând un tratament foarte costisitor.

După câteva zile de ezitare, vlăstarul familiei Konoike, se decise să-i vorbească franc. Era un bărbat tânăr, nu putea suferi oamenii bolnavi, şi, apoi, oricum, se plictisise de ea. O cumpărase cu o sumă fabuloasă — ceeace nu merită o femee — o ţinuse vreme de zece ani şi-i era acum de ajuns. Politicos îi deschise uşa; Fusae îi făcu la rândul ei o plecăciune şi ieşi din casă pentru a sări în apa fluviului.

SKODA LA ŢARĂ

ŞEDEAM în pridvor. Fericit, încălzit de soare, urmăriam înduioşat sborul unei berze, mesager proaspăt, ce plutia alb şi negru în albastrul cerului, ca o capeluţă cu bride, de pe timpul bunicăi. Portiţa scârţii cu motiv de operetă, câinii lătrară alene şi un unchiaş înflorit la faţă, înaintă cu mersul frânt de munci grele.

— Hristos a înviat!

— Adevărat a înviat... Ce mai faci, moş Niţă?... Ia loc... Anico, adă un pahar de vin...

— Ai mai venit pela noi...

— Ca de obiceiu...

— Cum văd eu, numai toamna pleci...

— Odată cu berzele.

— Doamneee!

— Ia gustă, să vezi cum ţi-se pare...

— E bun, dar nu e ca al meu... Nimeni nu face vin ca mine... Fin'că dece?... Eu n'am spus-o la nimeni, ţi-o spun numai dumitale, în sicret... Ştiu dela tata mare — nu dela tata tatii, ci dela tata tatălui tatii... A murit de o sută douăzeci de ani.

— Nu mai spune...

— De o sută douăzeci de ani a murit şi tot nu muria, da', a căzut un butoiu peste el, când îl scobora în pivniţă.. Altfel nu muria... Să nu fi căzut butoiul peste el, deloc nu muria... Eu nu l-am cunoscut dar spunea că sfântul Trifon ajută la vii. Măcelarii au pe sfântul Arhanghel... Fetele se ţin cu sfântul Anton, sfântul Pafnutie ajută beţivilor...

— Glumeşti?

— Ce nu ştiai?... El ajută beţivilor să se ridice de jos şi scoate dascălul în calea copiilor, când se ţin după el, de le rupe urechile...

Cum îţi spuneam, m'am apucat să prăznuesc pe sfântul Trifon. Cheltui în fiecare an o sută de lei, dar sunt răsplătit... Ba să nu mint, anul ăsta m'a costat mai puţin, fiindcă mi-a murit un porc... Am făcut coliva în casă, vezi, n'am mai dat-o la confetărie s'o înflorească... Şi popii i-am dat numai un pol, nu l-am mai dus cu trăsura, să stropeească via cu sfânta aghiazmă... Şi slavă Domnului, am făcut vin mai mult ca în toţi anii... Chiar mă gândesc, la vară nici să nu-l mai prăznuesc, fin'că Dumnezeu nu se uită la bani, ci la sufletul omului... Dacă te închini din toată inima... Vrei să ştii un lucru?

— Vreau.

—Ei, ţine minte ce-ţi spun eu... Să facă guvernul rugăciuni şi găseşte ţifru...

— Ei aş!...

— Te prinzi cu mine?

— E târziu, moşule.

— Când vrea Dumnezeu...

— Ştiu, dar s'au rugat ceilalţi să nu-l găsească.

— Care ceilalţi?

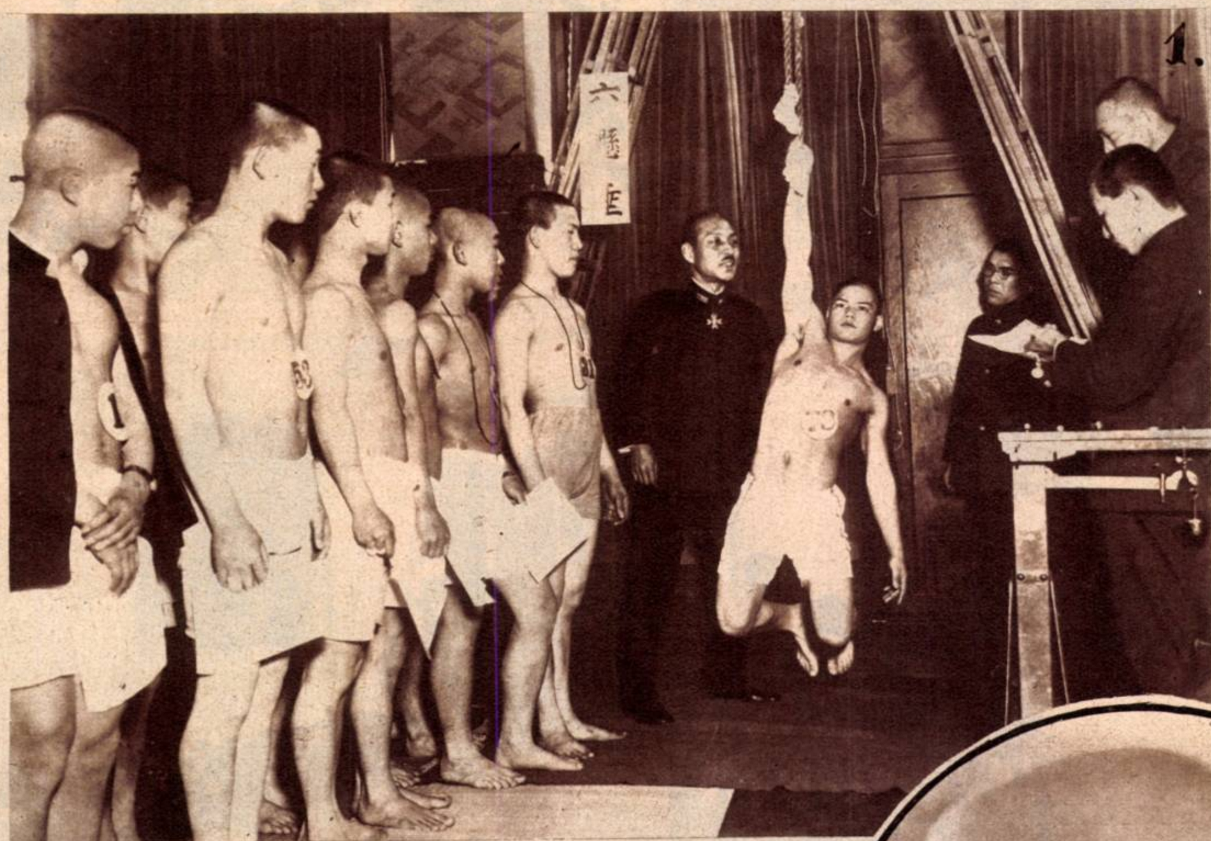
— Sperţarii.

— Hoţi, domnule!... Zii, le-a dat în gând...

— Hoţi, nehoţi, vorba e că li s'a împlinit ruga... S'au închinat, se vede, din toată inima şi au rămas cu banii.

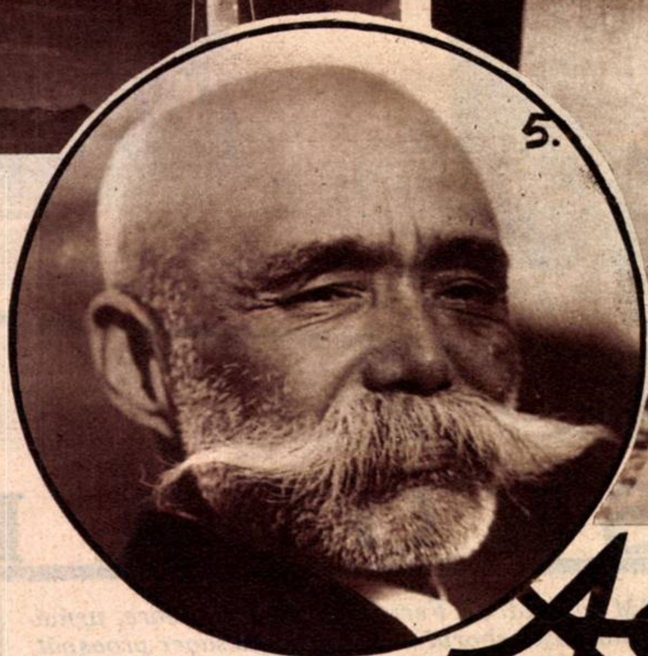
— Păi eu ce vă spuneam... Dumnezeu nu se uită în punga omului, ci în sufletul lui.

GH. BRAESCU

1) Guvernul japonez, asaltat de marele număr al voluntarilor pentru marină, a hotărît să nu mai angajeze nici un nou marinar la bordul vaselor de răsboiu, care să nu fie perfect din punct de vedere al sănătății. In fotografia noastră, candidații supuși examenului. 2) Președintele statului Peru, Sanchez Cerro, a fost asasinat în cursul unei parade militare, la Lima. Atentatorii i-au ciuruit trupul cu 18 gloanțe. 3) Fotografia noastră reprezintă pe regina Giovanna a Bulgariei, cu mica principesă Luisa. 4) Noul dirijabil uriaș al marinei americane, „Macon", a făcut primul sbor de probă, în condițiuni excelente. 5) Generalul japonez Nagaoka, fostul comandant al aviației nippone, a încetat din viață zilele trecute. 6) Campionul mondial automobilist Sir Malcolm Campbell, a fost numit inspector al diviziei automobiliste

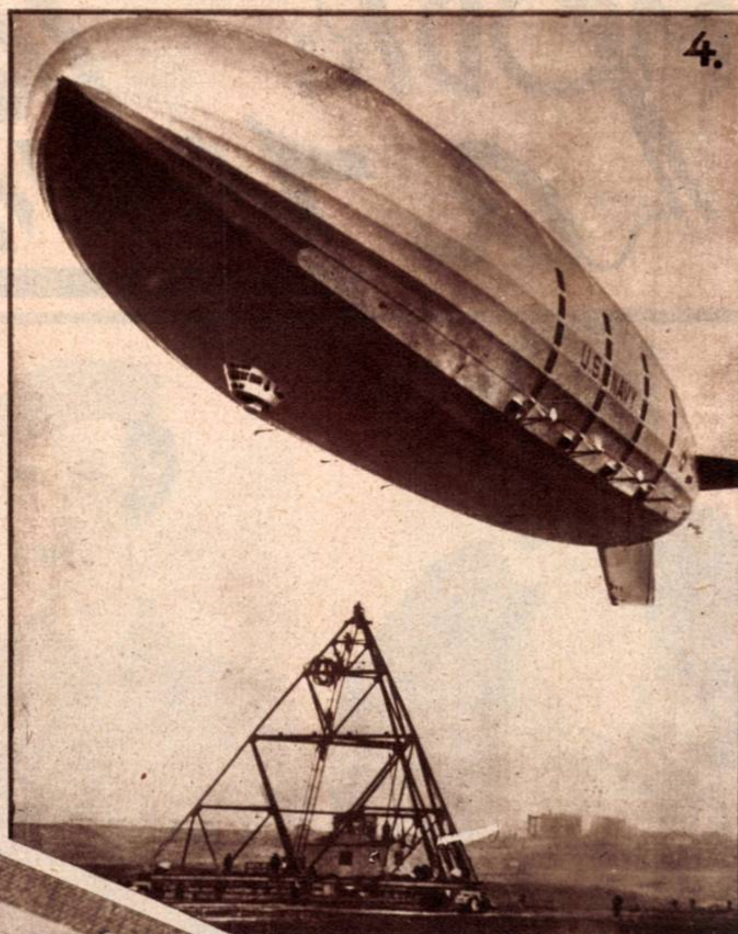
Actu

alităţi

a poliţiei londoneze. In clişeul nostru il vedem inspectând o echipă de sub ordinele lui. 7) Ruth Elder, celebra aviatoare americană, se antrenează pentru viitorul campionat de bărci cu motor, la care va concura. 8) La Paris s'a semnat de curând un aranjament al datoriilor, între guvernul francez şi cel din Angora. In clişeul nostru, ambele delegaţiuni la semnare.

MODA: La plimbare

PENTRU plimbarea obligatorie pe principalele artere, unde toată lumea se vede şi se critică, natural că fiecare femee îşi dă toată osteneala pentru a fi perfect îmbrăcată.

Vă dăm alăturat mai multe idei pentru îmbrăcămintea elegantă şi totodată discretă ce trebue preferată pentru stradă.

Pe pagina din stânga vedem o rochiţă de lenaj subţire, beige, încheiată cu nasturi mari de lemn marron, cordonul foarte amuzant este un „yo-yo" reţinut printr'un şnur de mătase marron.

Alături este un costum potrivit pentru zile mai mohorâte sau pentru mici excursii, compus din fustă şi pelerină de lungime potrivită. Deobiceiu se aleg două ţesături diferite pentru acest costum însă se evită contraste prea mari şi se caută a se păstra o notă oarecum sportivă prin calitatea şi desenul stofei.

In pagina aceasta mai arătăm câteva variaţiuni ale tailleur-ului.

La aceeaş fustă bleumarin sau marron, putem purta de exemplu o uşoară şi fantezistă jachetă écossais, la toaleta delicioasei Sari Maritza dela „Paramount" toaletă pe care o vedem în fotografia din mijlocul paginei.

Putem purta apoi o jachetă din aceeaşi stofă, cu fusta ca prima schiţă de jos.

Marea favorită a sezonului va deveni însă jacheta din olandă groasă, de coloarea ei naturală, ca sfoara adică.

Silueta a doua vă arată un model foarte reuşit pentru o astfel de jachetă.

Insfârşit, ultimul desen vă mai arată un mantou trois-quarts, din stofă englezească puţin pestriţă, care are însă la baza coloritului ei, coloarea fustei.

Natural că fiecare din aceste siluete pretinde pălăria ei adecuată şi cum moda este anul acesta extrem de variată, modistele ne pot încânta cu tot felul de forme, înnalte sau joase, plate sau ţuguiate, minuscule sau de o mărime destul de respectabilă.

In orice caz însă, prin varietatea ei, moda oferă oricărei femei posibilitatea să poarte forma care îi vine mai bine, fiind în acelaş timp îmbrăcată după ultima modă. E.

Vă faceţi singură rochiile?

„Realitatea Ilustrată" vă oferă tiparele

CELE două fotografii pe care le publicăm, înfăţişează două modele oroginale ale unei mari case de modă din Viena. Alegeţi-vă pe cel care vă convine, şi — dacă vă lucraţi singură, sau vă faceţi rochiile în casă — noi vă oferim în schimbul sumei de 80 lei, tiparul.

Cititoarele din provincie care doresc să aibe vreunul din aceste tipare, ne vor trimite prin mandat poştal suma de lei 80, indicându-ne numărul de ordine al modelului. Cetitoarele din Capitală pot lua personal aceste tipare, dela redacţia revistei noastre, str. Const. Mille 7, et. IV.

Vom publica în fiece săptămână câte două-trei modele de rochii, pentru care vom ţine la dispoziţia cetitoarelor, tiparele.

← 1) Un complet alcătuit din rochie şi jachetă, din crêpe marocain din lână beige. Eşarfa este roşie iar cordonul din aceeaş culoare, cu cataramă de metal.

2) Rochie de după amiază din crêpe de Chine negru cu dungi albe. Garnitură de organdi brodat. →

